

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

1 Απριλίου 2024

ΤΕΥΧΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Αρ. Φύλλου 200

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/32892/1414

Αναθεώρηση των Πολεοδομικών Σταθεροτύπων που έχουν εγκριθεί με την υπ' αρ. 10788/05.03.2004 (Δ' 285) απόφαση της Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και έγκριση νέων Πολεοδομικών Προτύπων, προς εναρμόνιση με τις διατάξεις του ν. 4447/2016 (Α' 241), σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 4447/2016.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν. 4447/2016 «Χωρικός σχεδιασμός - Βιώσιμη ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» (Α' 241) και ιδίως της παρ. 2 του άρθρου 12, όπως το άρθρο 12 διαμορφώθηκε με το άρθρο 16 του ν. 4759/2020 (Α' 245).

2. Το π.δ. 132/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Υ.Π.ΕΝ.)» (Α' 160).

3. Το π.δ. 59/2018 «Κατηγορίες και περιεχόμενο χρήσεων γης» (Α' 114).

4. Το π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131).

5. Την υπ' αρ. 74103/5569/08.07.2023 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Νικόλαο Ταγαρά» (Β' 4408).

6. Την υπ' αρ. 10788/05.03.2004 απόφαση της Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων «Έγκριση πολεοδομικών σταθεροτύπων (standards) και ανώτατα όρια πυκνοτήτων που εφαρμόζονται κατά την εκπόνηση των γενικών πολεοδομικών σχεδίων, των σχεδίων χωρικής και οικιστικής οργάνωσης "ανοικτής πόλης" και των πολεοδομικών μελετών» (Δ' 285).

7. Την υπ' αρ. 6876/4871/12.06.2008 απόφαση της Επιτροπής Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον Τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης «Έγκριση του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης» (Α' 128).

8. Τις υπό στοιχεία 141/συν.31η/20.12.2023 και 1/συν.1η/18.01.2024 γνωμοδοτήσεις του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων.

9. Το υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΠΟΛΣ/9122/215/31.01.2024 (ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ) έγγραφο της Διεύθυνσης Πολεοδομικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

10. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΠΔΑ/16076/357/13.02.2024 εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

11. Το άρθρο 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005 - Α'98), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133), καθώς και το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται επιβάρυνση στον προϋπολογισμό του ΥΠΕΝ και δεν επηρεάζεται το ισχύον Μ.Π.Δ.Σ., αποφασίζουμε:

Άρθρο 1 Σκοπός

Με την παρούσα αναθεωρούνται τα Πολεοδομικά Σταθερότυπα που έχουν εγκριθεί με την υπ' αρ. 10788/05.03.2004 απόφαση της Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και εγκρίνονται νέα Πολεοδομικά Πρότυπα (ΠΠ) για τον πολεοδομικό σχεδιασμό, προς εναρμόνιση με τις διατάξεις του ν. 4447/2016, τα οποία σε συνδυασμό με τις ισχύουσες προδιαγραφές των Τοπικών και Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων χρησιμοποιούνται εφεξής για τη σύνταξη των μελετών πολεοδομικού σχεδιασμού.

Άρθρο 2 Έννοιες και Ορισμοί

Για την εφαρμογή της παρούσας δίνονται οι παρακάτω έννοιες και ορισμοί:

1. Το «Πολεοδομικό Πρότυπο» (ΠΠ) είναι έγγραφο που παρέχει απαιτήσεις, προδιαγραφές, κατευθυντήριες γραμμές ή χαρακτηριστικά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν με συνέπεια, για να διασφαλιστεί ότι ο πολεοδομικός σχεδιασμός είναι κατάλληλος για τον σκοπό που οφείλει να εξυπηρετήσει. Τα Πολεοδομικά Πρότυπα παρέχουν τη σύνδεση μεταξύ στόχων και προτάσεων του σχεδιασμού, παρέχοντας ένα μέτρο της ικανότητας των προτεινόμενων πολεοδομικών σχεδίων να εκπληρώσουν τους καθορισμένους στόχους.

2. Τα Πολεοδομικά Πρότυπα (ΠΠ), απαρτίζονται από:

- α) ποσοτικές κατευθύνσεις/πολεοδομικούς δείκτες,
- β) ποιοτικές κατευθύνσεις πολεοδομικού σχεδιασμού, και
- γ) μεθοδολογικές προσεγγίσεις πολεοδομικού σχεδιασμού.

3. Για τον προσδιορισμό ποσοτικών δεδομένων του πολεοδομικού σχεδιασμού, τα ΠΠ χρησιμοποιούν «Πολεοδομικούς Δείκτες» (ΠοΔ). Η έννοια του ΠοΔ χρησιμοποιείται για να περιγράψει τη σχέση μεταξύ μίας Πολεοδομικής Παραμέτρου και ενός ποσοτικού «Πολεοδομικού Μεγέθους» ή ποιοτικού χαρακτηριστικού, με αναφορά σε μια συγκεκριμένη «Ενότητα Χώρου» και σε κάποιον συγκεκριμένο «Χρόνο Αναφοράς». Οι ΠοΔ συνήθως διατυπώνονται με τη μορφή «Χ ανά Υ», όπου Χ και Υ αποτελούν συγκεκριμένα ποσοτικά μεγέθη. Η σχέση μεταξύ των δύο μεγεθών αποτελεί τον «Μαθηματικό Τύπο» του ΠοΔ, ενώ ο υπολογισμός του Δείκτη για μια συγκεκριμένη περίπτωση μελέτης αποδίδει την «Αριθμητική Τιμή» του ΠοΔ. Στο Παράρτημα 3 της παρούσας δίνεται ο κατάλογος όλων των ΠοΔ που έχουν εφαρμογή στα παρόντα ΠΠ.

4. Οι Πολεοδομικές Παράμετροι λαμβάνουν μέρος στην κατασκευή των ΠοΔ με τη διάσταση του μεγέθους τους, το οποίο μπορεί να εκφραστεί ως:

- α) αριθμός ατόμων (απασχολούμενων, εξυπηρετούμενων/χρηστών ή επισκεπτών),
- β) πλήθος λειτουργικών μονάδων,
- γ) περιοχή εξυπηρέτησης (ακτίνα, εμβαδόν),
- δ) γεωμετρικά χαρακτηριστικά του χώρου (επιφάνεια κτιρίου, επιφάνεια γηπέδου, όγκος, ύψος).

5. Τα Πολεοδομικά Μεγέθη που συμμετέχουν στην κατασκευή των ΠοΔ είναι:

- α) η επιφάνεια πολεοδομημένης γης,
- β) οι ακέραιες μονάδες πολεοδομικού ενδιαφέροντος (π.χ., ο οικισμός, ο κάτοικος),
- γ) οι ακέραιες μονάδες του χρόνου,
- δ) διακριτές ενότητες χώρου, οι οποίες προκύπτουν από θεσμικές, διοικητικές ή/και λειτουργικές διαιρέσεις του, είναι χωρικά ευκρινώς ορισμένες και παρουσιάζουν σχετική αυτοτέλεια ή/και τυποποίηση,
- ε) η απόσταση από σημείο, πολεοδομική χρήση, όριο ή περιοχή του οικισμού.

6. Οι Ενότητες Χώρου για τις οποίες έχουν εφαρμογή οι ΠοΔ είναι:

- α) Δήμος.
- β) Δημοτική Ενότητα (ΔΕ).
- γ) Πολεοδομική Ενότητα (ΠΕ).
- δ) Χωρική Ενότητα (ΧΕ).

7. Οι Χρόνοι Αναφοράς για τους οποίους έχουν εφαρμογή οι ΠοΔ είναι:

- α) Παρελθόν (διάφορες χρονικές στιγμές στο κοντινό ή μακρύτερο παρελθόν).
- β) Παρόν (χρόνος εκπόνησης της μελέτης).
- γ) Μέλλον (χρονική στιγμή εκτίμησης τάσης ή χρονική στιγμή στόχου).

8. Οι Αριθμητικές Τιμές των ΠοΔ διακρίνονται σε «Αναλυτικές» και «Προγραμματικές Τιμές». Αναλυτικά:

- α) Ως «Αναλυτικές Τιμές» ορίζονται οι τιμές ενός ΠοΔ που αφορούν στην περιγραφή ενός αστικού συστήματος

σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή και είναι δυνατόν να αναφέρονται:

- αα) στην παρελθούσα κατάσταση ενός αστικού συστήματος, οπότε και ονομάζονται «Ιστορικές Τιμές»,
- ββ) στην υφιστάμενη/τρέχουσα κατάσταση ενός αστικού συστήματος, οπότε και ονομάζονται «Συγχρονικές Τιμές»,

γγ) στην κατάσταση που θα περιέλθει ένα αστικό σύστημα στο μέλλον, αν η εξέλιξή του ακολουθήσει την έως εκείνη τη στιγμή τάση του, οπότε και ονομάζονται «Τιμές Προβολής».

β) Ως «Προγραμματικές Τιμές» ορίζονται οι τιμές ενός ΠοΔ που επιστρατεύονται στη διαδικασία προγραμματισμού ενός αστικού συστήματος, για συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα αναφοράς περιγράφοντας τον προσδιορισμό της μελλοντικής κατάστασής του, και διακρίνονται:

- αα) σε «Τιμές Προδιαγραφής» που εκφράζουν το αποδεκτό εύρος τιμών που οφείλει να λάβει ένας ΠοΔ ώστε να επιτευχθεί η επιθυμητή κατάσταση ενός πολεοδομικού συστήματος μέσα σε έναν δεδομένο χρονικό ορίζοντα, συνυπολογιζόμενων οικονομικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και τεχνικών περιορισμών.

ββ) σε «Τιμές Στόχευσης» που εκφράζουν τιμές-στόχο που λαμβάνει ένας ΠοΔ στο πλαίσιο μίας συγκεκριμένης μελέτης.

9. Τα μετρήσιμα είδη του πληθυσμού διαφοροποιούνται σε τέσσερις (4) κατηγορίες, ως ακολούθως:

α) Ως «Πληθυσμός Βάσης» (ΠΛΒ) καλείται ο πληθυσμός μιας ενότητας χώρου κατά τη φάση έναρξης του πολεοδομικού σχεδίου.

β) Ως «Πληθυσμός Σχεδιασμού» (ΠΛΣ) καλείται ο πληθυσμός μίας ενότητας χώρου για το έτος-στόχο του πολεοδομικού σχεδίου.

γ) Ως «Πληθυσμός Αιχμής» (ΠΛΑ) καλείται ο μέγιστος αριθμός κατοίκων και επισκεπτών που μπορούν να διαμείνουν στις ενότητες χώρου της μελέτης (ΔΕ, ΠΕ ή ΧΕ) σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο, η οποία χαρακτηρίζεται από υψηλής ζήτησης επισκεψιμότητα.

δ) Ως «Πληθυσμός Εξυπηρέτησης» (ΠΛΕ) μιας συγκεκριμένης χρήσης καλείται το πλήθος των εν δυνάμει χρηστών μιας συγκεκριμένης πολεοδομικής χρήσης.

10. Ως «Πληθυσμιακή Χωρητικότητα» (ΠΧ) νοείται ο μέγιστος πληθυσμός που μπορεί να στεγασθεί σε μία ενότητα χώρου, με βάση τα πραγματικά πολεοδομικά, κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης ενότητας χώρου. Η ΠΧ συναρτάται με:

- α) την έκταση και το είδος των θεσμοθετημένων χρήσεων γης,
- β) τον θεσμοθετημένο Συντελεστή Δόμησης (ΣΔ),
- γ) την αναλογία μεταξύ των χρήσεων που αναπτύσσονται στη συγκεκριμένη ενότητα χώρου, και
- δ) τον Δείκτη Κατάληψης Κατοικίας (Κ.01) της συγκεκριμένης ενότητας χώρου.

11. Ως «Δείκτης Κορεσμού» νοείται η αναλογία δύο ομοειδών μεγεθών/τιμών, εκ των οποίων ο αριθμητής εκφράζει την υφιστάμενη τιμή μίας παραμέτρου και ο παρονομαστής τη μέγιστη επιτρεπόμενη τιμή που αυτή η παράμετρος δύναται να λάβει. Στο πλαίσιο της παρούσας χρησιμοποιούνται οι παρακάτω δείκτες κορεσμού:

α) ο «Δείκτης Κορεσμού Πληθυσμού» (Μ.01), ο οποίος υπολογίζεται από τον υφιστάμενο πληθυσμό μιας ενότητας χώρου προς την Πληθυσμιακή Χωρητικότητα του, β) ο «Δείκτης Κορεσμού Συντελεστή Δόμησης» (Μ.02), οποίος υπολογίζεται από τον πραγματοποιημένο προς τον θεσμοθετημένο Συντελεστή Δόμησης μιας ενότητας χώρου.

12. Ως «Διακινδύνευση Καταστροφής» (disaster risk) νοείται το ενδεχόμενο επιπτώσεων λόγω της εκδήλωσης κινδύνων, που μπορεί να επέλθουν σε ένα σύστημα, μια κοινωνία ή μια κοινότητα σε μία ορισμένη χρονική περίοδο. Προσδιορίζεται ως συνάρτηση του «Κινδύνου» (hazard), της «Εκθεσης» (exposure), της «Τρωτότητας» (vulnerability) και της «Ικανότητας Αντιμετώπισης και Ανάκαμψης» (capacity). Αναλυτικά:

α) «Κίνδυνος» (hazard) είναι μια φυσική διεργασία, ένα φαινόμενο ή μια ανθρώπινη δραστηριότητα που μπορεί να προκαλέσει απώλεια ζωής, τραυματισμό ή άλλες επιπτώσεις στην υγεία, υλικές βλάβες, κοινωνικές και οικονομικές διαταραχές ή περιβαλλοντική υποβάθμιση. Οι κίνδυνοι μπορεί να είναι φυσικοί, ανθρωπογενείς ή συνδυασμός τους. Κάθε κίνδυνος χαρακτηρίζεται από τη θέση του, την ένταση ή το μέγεθός του και τη συχνότητα του ή την πιθανότητα να εκδηλωθεί.

β) «Εκθεση» (exposure) είναι η κατάσταση κατά την οποία, πληθυσμός, υποδομές, κατοικίες, παραγωγικές ικανότητες, υλικά αγαθά και άλλα βρίσκονται σε επικίνδυνες ζώνες. Η έκθεση στους κινδύνους μπορεί να μειωθεί με την κατάλληλη χωροθέτηση χρήσεων και λειτουργιών, αλλά και με τον μετριασμό της έντασης των χρήσεων και λειτουργιών στον χώρο.

γ) «Τρωτότητα» (vulnerability) νοείται το σύνολο των συνθηκών, όπως αυτές προσδιορίζονται από κοινωνικούς, οικονομικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες, που καθιστούν τα άτομα, τις κοινωνικές ομάδες, τα κτίρια, τις υποδομές, τα υλικά αγαθά ή τα συστήματα ευάλωτα στις επιδράσεις των κινδύνων. Η υφιστάμενη τρωτότητα έναντι των φυσικών και ανθρωπογενών κινδύνων πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στον σχεδιασμό του χώρου, προκειμένου να επιδιώκεται η συνολική μείωση της διακινδύνευσης της καταστροφής.

δ) «Ικανότητα Αντιμετώπισης και Ανάκαμψης» (capacity) νοείται η αποτελεσματική διαχείριση μιας καταστροφής εφόσον αυτή επέλθει λόγω της μη επαρκούς προληπτικής μείωσης της διακινδύνευσης καταστροφής.

Άρθρο 3

Πεδίο και τρόπος εφαρμογής

1. Τα ΠΠ εφαρμόζονται κατά την εκπόνηση των μελετών Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων, Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων και Ρυμοτομικών Σχεδίων Εφαρμογής σε συνδυασμό με τις αντίστοιχες ισχύουσες Τεχνικές Προδιαγραφές τους, όπως επίσης και τις ισχύουσες διατάξεις περί χρήσεων γης.

2. Κατά την εφαρμογή των ΠΠ στον πολεοδομικό σχεδιασμό λαμβάνονται υπόψη παράμετροι, όπως, το μέγεθος και η φυσιογνωμία της υπό σχεδιασμό περιοχής, τα ιστορικά, αρχαιολογικά, μορφολογικά, οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά της, καθώς επίσης και οι

εκάστοτε επιθυμητές αναπτυξιακές παράμετροι. Επίσης λαμβάνεται υπόψη το ιεραρχημένο σύστημα κατάταξης του ισχύοντος Χωροταξικού Σχεδιασμού σε εθνικό και σε περιφερειακό επίπεδο.

3. Τα ΠΠ έχουν εφαρμογή στο σύνολο της Δημοτικής Ενότητας για την οποία εκπονείται ο πολεοδομικός σχεδιασμός, και ειδικότερα:

α) Στις Οικιστικές Περιοχές (ΟΙΚ) ανά Πολεοδομική Ενότητα (ΠΕ), τα ΠΠ εφαρμόζουν προγραμματικούς δείκτες, δίνουν τις κύριες κατευθύνσεις χωροθέτησης των λειτουργιών και των μεταξύ τους συσχετίσεων και παρέχουν τις ποσοτικές απαιτήσεις σε γη για την ικανοποίηση των αναγκών σε πολεοδομικές λειτουργίες, Κοινόχρηστους Χώρους και Κοινωφελείς Εξυπηρετήσεις ανά ΔΕ και ανά ΠΕ.

β) Στις λοιπές Χωρικές Ενότητες (ΧΕ) της ΔΕ, στις οποίες δεν απαγορεύεται η δόμηση, τα ΠΠ εφαρμόζονται με σκοπό την ορθολογική και σκόπιμη χρήση και αξιοποίηση της γης, ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ΧΕ, καθώς επίσης και την έκταση, διάρθρωση και ιεράρχηση του δικτύου οδικών και λοιπών μετακινήσεων. Τα ΠΠ δίνουν τις κύριες κατευθύνσεις για τη χωροθέτηση, ένταση και πυκνότητα των χρήσεων γης, δικτύων και εγκαταστάσεων.

4. Τα ΠΠ δεν έχουν εφαρμογή:

α) Σε ζώνες/περιοχές που λόγω του ειδικού νομικού καθεστώτος τους είναι αδόμητες, όπως αρχαιολογικές ζώνες Α, δάση, ρέματα, υδάτινες επιφάνειες και

β) σε ζώνες/περιοχές που διέπονται από ειδικό νομικό καθεστώς που προσδιορίζει ειδικές προδιαγραφές ανάπτυξής τους όπως βιομηχανικές περιοχές, Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΣΧΑΣΕ), Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Δημοσίων Ακινήτων (ΕΣΧΑΔΑ), Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια που δεν πολεοδομούνται.

5. Στις περιπτώσεις περιοχών (ΠΕ, ΧΕ, ή τμημάτων τους) οι οποίες διέπονται από ιδιαίτερα χαρακτηριστικά λόγω, μεταξύ άλλων, του ιστορικού της πολεοδομικής τους εξέλιξης, των ειδικών πολεοδομικών, κοινωνικοοικονομικών, αναπτυξιακών, και περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών τους, η εφαρμογή των ΠΠ προσαρμόζεται στις ειδικές απαιτήσεις των εν λόγω περιοχών σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 της παρούσας.

Άρθρο 4

Ποιοτικές κατευθύνσεις

για τον πολεοδομικό σχεδιασμό

Με στόχο την ικανοποίηση της αρχής της βιώσιμης ανάπτυξης, το μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας έναντι κινδύνων και καταστροφών, την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, τη διασφάλιση της καλής ποιότητας ζωής, υγείας, και ασφάλειας όλων των πολιτών, ο Πολεοδομικός Σχεδιασμός οφείλει να ευθυγραμμιστεί προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

1. Οικονομία στη χρήση του φυσικού πόρου «έδαφος» μέσω:

α) περιορισμού των οικιστικών επεκτάσεων,

β) εφαρμογής του προτύπου της «συμπαγούς πόλης»,
γ) προώθησης οργανωμένων οικιστικών και παραγωγικών υποδοχών, και

δ) επανάχρησης εγκαταλελειμμένων ή ανενεργών κτιρίων και υποδομών.

2. Περιορισμό της δόμησης εκτός σχεδίων πόλεων, οικισμών και οργανωμένων υποδοχών, σύμφωνα και με τις σαφείς επιταγές του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης που εγκρίθηκε με την υπ' αρ. 6876/4871/12.06.2008 (Α' 128) απόφαση της Επιτροπής Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον Τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης.

3. Συνυπολογισμό της Φέρουσας Ικανότητας (ΦΙ), βάσει του άρθρου 64 του ν. 4964/2022 (Α' 150) της υπό σχεδιασμό Ενότητας Χώρου. Η εκτίμηση της ΦΙ ενός χωρικού συστήματος στην περίπτωση που καταγράφεται τάση προσέγγισης ή υπέρβασης των ορίων του συστήματος περιλαμβάνει προτάσεις με τα απαραίτητα ή και εξειδικευμένα μέτρα αντιστάθμισης και εξισορρόπησης, τα οποία μπορεί να διατυπώνονται είτε συνολικά είτε μπορεί να αφορούν συγκεκριμένα πεδία ή δραστηριότητες. Ειδικότερα:

α) Κατά την εκπόνηση των πολεοδομικών σχεδίων πρώτου επιπέδου (Τοπικά Πολεοδομικά Σχέδια ή Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια που εκπονούνται αντί των ΤΠΣ σε περιοχές με ειδικά χαρακτηριστικά) συντάσσονται ειδικές Εκθέσεις Εκτίμησης Φέρουσας Ικανότητας (ΕκΕΦΙ) κρίσιμων, επιλεγμένων (κατά την κρίση του μελετητή και μετά από επαρκή σχετική τεκμηρίωση) Χωρικών Συστημάτων (ΧΣ), εντός της Ενότητας Χώρου (ΕΧ) που αφορά το εκάστοτε πολεοδομικό σχέδιο, με στόχο την εκτίμηση των ανώτατων ανεκτών ανθρωπογενών πιέσεων και την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξής τους, όπως αυτή προσδιορίζεται στην περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4447/2016.

β) Οι ΕκΕΦΙ αποτελούν σύνολα κειμένων, πινάκων και σχεδίων, και αποτελούν:

αα) τα υφιστάμενα πολεοδομικά, περιβαλλοντικά, κοινωνικοοικονομικά, και λοιπά χωρικά χαρακτηριστικά για καθένα από τα μελετώμενα ΧΣ,

ββ) την εκτίμηση εξέλιξης των χαρακτηριστικών αυτών στο μέλλον,

γγ) τις αναλυτικές τιμές (ιστορικές τιμές/συγχρονικές τιμές/τιμές προβολής) των εφαρμοζόμενων από τα παρόντα ΠΠ Πολεοδομικών Δεικτών (ΠοΔ) ανά μελετώμενο ΧΣ, και

δδ) την πρόταση Βιώσιμων Προγραμματικών Μελετών (ΒΠΜ) ανά μελετώμενο ΧΣ, για το βάθος χρόνου του πολεοδομικού σχεδίου, συνυπολογιζόμενων των απόψεων των εμπλεκόμενων φορέων.

γ) Μετά την έγκριση του Πολεοδομικού Σχεδίου στο οποίο ενσωματώνονται οι ΕκΕΦΙ, οι αρμόδιοι φορείς έγκρισης του σχεδίου συντάσσουν και δημοσιοποιούν ανά πενταετία Εκθέσεις Βιωσιμότητας (ΕΒ) ανά ΧΣ, οι οποίες τεκμηριώνουν το επίπεδο βιωσιμότητας των εν λόγω ΧΣ, μέσω υπολογισμού των εκάστοτε συγχρονικών τιμών των εφαρμοζόμενων από τα παρόντα ΠΠ Βασικών Δεικτών Βιωσιμότητας (ΒΔΒ), σύμφωνα με το Παράρτημα 4 της παρούσας.

δ) Η ειδική Έκθεση Εκτίμησης Φέρουσας Ικανότητας (ΕκΕΦΙ) συντάσσεται σύμφωνα με τις παρακάτω τεχνικές οδηγίες:

Βήμα 1. Προσδιορισμός των Χωρικών Συστημάτων (ΧΣ) για τα οποία θα συνταχθούν ΕκΕΦΙ με κριτήρια, ιδίως, διοικητικά, δημογραφικά, περιβαλλοντικά, κοινωνικά, οικονομικά, και πολεοδομικά. Ειδικότερα, συνεκτιμώνται τα ιδιαίτερα εκείνα στοιχεία που διαμορφώνουν παρόμοιες συνθήκες επιβαρύνσεων και πιέσεων στο χώρο. Τέτοια ΧΣ μπορεί να αφορούν μεταξύ άλλων: Ιστορικά κέντρα πόλεων και ιστορικούς οικισμούς που αποτελούν πόλους έλξης επισκεπτών, παράκτιες ζώνες τουριστικού ενδιαφέροντος που περιλαμβάνουν ευαίσθητα οικοσυστήματα ή/και αξιόλογα τοπία, περιβάλλοντες ζώνες δυναμικών οικιστικών πόλων ή αστικών υποδομών που δέχονται οικιστικές πιέσεις, εκτάσεις προέχουσας γεωργικής χρήσης στις οποίες διαπιστώνεται ελκυστικότητα για ανάπτυξη και άλλων δραστηριοτήτων, αναπτυγμένες ήδη τουριστικές ζώνες που εξακολουθούν να παρουσιάζουν αυξημένη αναπτυξιακή δυναμική, ζώνες ιδιαίτερου περιβαλλοντικού ή/και τοπιακού ενδιαφέροντος που βρίσκονται σε διακινδύνευση λόγω ενδεχόμενης ανάπτυξης διαφόρων ειδών παραγωγικών δραστηριοτήτων.

Βήμα 2. Καταγραφή της υφιστάμενης και πραγματικής κατάστασης πληθυσμού, υποδομών, περιβαλλοντικών στοιχείων, πολεοδομικών χαρακτηριστικών, θεσμικών δεδομένων του χώρου, εγκεκριμένων και ισχυόντων χωροταξικών και πολεοδομικών σχεδίων, καθεστώτος περιβαλλοντικής, πολιτιστικής και λοιπής προστασίας, δεδομένων χωρικού σχεδιασμού που αφορούν ή/και επηρεάζουν τα υπό μελέτη ΧΣ και των υπό υλοποίηση έργων και λοιπών δράσεων. Παράλληλα, σύνταξη έκθεσης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της ευρύτερης περιοχής (όπως για παράδειγμα, η ευκολία προσβασιμότητας, οι διαθέσιμοι φυσικοί και ανθρωπίνι πόροι, το τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, τα οικονομικά στοιχεία σχέσης του ΑΕΠ της συγκρινόμενης με το ΑΕΠ της χώρας), διάγνωση των χωρικών προβλημάτων (όπως την καταγραφή της γης υψηλής παραγωγικότητας με στοιχεία για αύξηση ή μείωση της καλλιεργούμενης γης τα τελευταία 40 χρόνια), διατύπωση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των υπό μελέτη ΧΣ, παρουσίαση του αναπτυξιακού χαρακτήρα και του αναπτυξιακού δυναμικού τους με βάση στοιχεία για την απασχόληση και την δυνατότητα οικονομικής ανάπτυξης.

Βήμα 3. Επιλογή των κατάλληλων ΒΔΒ, σύμφωνα με το Παράρτημα 4 της παρούσας, για κάθε μελετώμενο ΧΣ και προσδιορισμός των αναλυτικών τιμών τους (ιστορικές τιμές/συγχρονικές τιμές/τιμές προβολής). Συσχέτιση αυτών των αναλυτικών τιμών με το εκτιμώμενο αποδεκτό εύρος τιμών. Για κάθε ΧΣ θα συνάγεται, ότι ικανοποιείται (αντιστοίχως, στο παρελθόν, στο παρόν και στο μέλλον με βάση τις εκτιμώμενες τάσεις εξέλιξης) η τήρηση των ορίων της Φέρουσας Ικανότητάς του, όταν οι αναλυτικές τιμές στο σύνολο των εφαρμοζόμενων ΠοΔ βρίσκονται εντός των εκτιμώμενων αποδεκτών ορίων. Σε αντίθετη περίπτωση, θα πρέπει κατά τη διαδικασία διαμόρφωσης των προγραμματικών τιμών να λαμβάνεται μέριμνα για τη θέση των τιμών των ΒΔΒ, σύμφωνα με το Παράρτημα

μα 4 το χρονικό ορίζοντα του πολεοδομικού σχεδίου, εντός των παραπάνω ορίων.

Βήμα 4. Διατύπωση σεναρίου Βιώσιμων Προγραμματικών Μεγεθών (ΒΠΜ), για τη μελλοντική εξέλιξη του ΧΣ με τήρηση των περιβαλλοντικών και κοινωνικοοικονομικών ορίων αντοχής (με όρους βιωσιμότητας), για το χρονικό ορίζοντα του πολεοδομικού σχεδίου αναφορικά, μεταξύ άλλων, με τις οικονομικές δραστηριότητες, τον μόνιμο πληθυσμό, τον πληθυσμό αιχμής των επισκεπτών, το είδος και τη δυναμικότητα των τουριστικών, τεχνικών, και κοινωνικών υποδομών, το εύρος της οικοδομικής ανάπτυξης με χωρική εξειδίκευση, καθώς επίσης και τις παραμέτρους βιωσιμότητας του τουριστικού προϊόντος, της ανθεκτικότητας, της ασφάλειας κατοίκων και επισκεπτών έναντι πιθανών κινδύνων, και της πολιτικής προστασίας.

Βήμα 5. Εκτίμηση των θετικών αποτελεσμάτων και των αρνητικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του παραπάνω σεναρίου, των απαιτούμενων οικονομικών πόρων που θα πρέπει να εξασφαλισθούν, και των αναμενόμενων οικονομικών αποτελεσμάτων σε βραχυ- μεσο- και μακροπρόθεμο χρονικό ορίζοντα.

Βήμα 6. Ενσωμάτωση του σεναρίου ΒΠΜ στο βέλτιστο/επιλεγόμενο σενάριο ανάπτυξης του ΤΠΣ/ΕΠΣ, για το οποίο θα εκτιμηθούν οι επιπτώσεις από την Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ), στο πλαίσιο έγκρισης της οποίας θα τεθούν σε δημοσιότητα και διαβούλευση με τους φορείς και το ενδιαφερόμενο κοινό.

4. Πολυτομεακό χωρικό σχεδιασμό, με στόχο τη συνδυασμένη και συμπληρωματική λειτουργία όλων των επιμέρους αστικών συστημάτων όπως των πολεοδομικών λειτουργιών, των δικτύων βιώσιμων μετακινήσεων, των δικτύων ελεύθερων χώρων και πρασίνου, των κοινωνικών/οικονομικών δικτύων.

5. Πολυλειτουργικότητα και συνδυασμένη χρήση υφιστάμενων και νέων κοινόχρηστων και κοινωφελών υποδομών, με σκοπό τη δημιουργία ζωντανών και ασφαλών αστικών περιοχών, μέσω της καλύτερης πρόσβασης στις υποδομές αυτές πολλών και διαφορετικών κοινωνικών ομάδων.

6. Προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας, με σκοπό την εξασφάλιση οικονομικά προσιτής πρόσβασης για όλους, τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, θορύβου και κυκλοφοριακής συμφόρησης, τον περιορισμό των οδικών ατυχημάτων, με έμφαση στην:

α) ενίσχυση των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς και της ενεργητικής μετακίνησης (πεζή, ποδήλατο),

β) δημιουργία αποδοτικού και διασυνδεδεμένου συστήματος συνδυασμένων μεταφορών, και

γ) αυξημένη συνδεσιμότητα μεταξύ αστικών και προαστιακών περιοχών.

7. Προαγωγή του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και προώθηση δράσεων προσαρμογής σε αυτήν στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής και των σχετικών Περιφερειακών Σχεδίων για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή. Ενίσχυση της περιβαλλοντικής ανθεκτικότητας μέσω κατάλληλου σχεδιασμού των οικιστικών δομών και των λειτουργικών, μεταφορικών και περιβαλλοντικών

δικτύων, στις οικιστικές, περιοικιστικές και έξω-οικιστικές περιοχές.

8. Μέριμνα κατά τη διαδικασία του πολεοδομικού σχεδιασμού για τη διασφάλιση της εταιρικής σχέσης πόλης - υπαίθρου με στόχο τη συνεργασία και συμπληρωματικότητα οικιστικών και έξω-οικιστικών περιοχών, καθώς επίσης και της εδαφικής συνοχής στη διοικητική περιοχή των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

9. Προστασία και ανάδειξη των φυσικών συστημάτων και της γεωργικής γης, σε επαρκή έκταση εντός της ΧΕ σχεδιασμού και κατά το δυνατόν σε γειτνίαση με τις οικιστικές περιοχές.

10. Ενσωμάτωση των αρχών της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για το Τοπίο, με επισήμανση των αξιόλογων τοπίων και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους, εντοπισμό των προστατευόμενων οικοσυστημάτων και διασφάλιση των μεταξύ τους συνδέσεων στο πλαίσιο δημιουργίας Πράσινων Υποδομών με οικολογική συνοχή.

11. Προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, και της πολεοδομικής φυσιογνωμίας και ιστορίας των πόλεων.

12. Υψηλή συνδεσιμότητα και διαπερατότητα του κοινόχρηστου δικτύου προκειμένου να χαρακτηρίζεται από συνέχεια των δρόμων και αποφυγή μεγάλων οικοδομικών τετραγώνων, ώστε να ενθαρρύνεται το περπάτημα, να διευκολύνεται η πλοήγηση εντός της πόλης, να αποτρέπεται η διάσπαση των γειτονιών και να προσφέρονται εναλλακτικές οδεύσεις μικρότερου μήκους κατά την εκκένωση πληθυσμού σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.

13. Μέριμνα για τον κατάλληλο προσανατολισμό της χάραξης του αστικού ιστού για τη διασφάλιση καλών περιβαλλοντικών συνθηκών των κτιρίων. Θέσπιση κατάλληλων όρων δόμησης των οικιστικών περιοχών με σκοπό την ελαχιστοποίηση των ενεργειακών αναγκών των κτιρίων και ιδίως τη βελτίωση των μικροκλιματικών συνθηκών, μέσω της διασφάλισης της μεγαλύτερης δυνατής ακάλυπτης επιφάνειας των οικοπέδων, η οποία θα πρέπει να παραμένει στο μεγαλύτερο ποσοστό της υδατοπερατή και φυτεμένη, προτάσσοντας μειωμένα ποσοστά μέγιστης επιτρεπόμενης κάλυψης σε σχέση με το ύψος των κτιρίων.

14. Διασφάλιση επαρκών ελεύθερων χώρων πρασίνου και υδάτινων επιφανειών, καθώς και συνεκτική διάρθρωση και δικτύωση των χώρων αυτών, που σχεδιάζονται σε διάφορα μεγέθη και αποστάσεις από τον τόπο κατοικίας, ανάλογα με τον προορισμό τους. Η καλή διαχείριση των χώρων πρασίνου με ενδεδειγμένη επιλογή φυτών, εξοικονόμηση νερού, διατήρηση της διαπερατότητας του εδάφους και της υδατοσυγκράτησης, συντείνει στην ανάπτυξη βιοποικιλότητας στον αστικό χώρο, στην προστασία της ποικιλότητας του τοπίου και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

15. Ασφάλεια και προστασία της ζωής, της υγείας και της περιουσίας των πολιτών, του φυσικού περιβάλλοντος, των πλουτοπαραγωγικών πηγών και των υποδομών έναντι των φυσικών και τεχνολογικών κινδύνων, των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, της ρύπανσης και κάθε είδους όχλησης, με στόχο τη μείωση της διακινδύ-

νευσης καταστροφής, τη βελτίωση της λειτουργίας του αστικού συστήματος σε συνθήκες έκτακτης ανάγκης, καθώς και την διευκόλυνση της καλύτερης ανοικοδόμησης και αποτελεσματικής ανασυγκρότησης. Ειδικότερα:

α) Η μείωση της διακινδύνευσης καταστροφής αποσκοπεί στην πρόληψη της συσσώρευσης νέας διακινδύνευσης, στη μείωση της υφιστάμενης διακινδύνευσης και στη διαχείριση της εναπομένουσας διακινδύνευσης καταστροφής, δηλαδή τη διαχείριση των πιθανών καταστροφικών επιπτώσεων, που συνολικά συμβάλλουν στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας σε κινδύνους και καταστροφές και στην προαγωγή της βιώσιμης ανάπτυξης.

β) Ο σχεδιασμός των χρήσεων γης λαμβάνοντας υπόψη και τους κινδύνους που ενδέχεται να απειλήσουν μια περιοχή, συμβάλλει καθοριστικά στην αποτελεσματική μείωση των επιπτώσεων, ειδικά σε περιοχές με μεγάλη πληθυσμιακή συγκέντρωση, παράκτιες και νησιωτικές, περιοχές έντασης δραστηριοτήτων, ευαίσθητων οικοσυστημάτων, καθώς και περιοχών μίξης δάσους-οικισμού.

γ) Ο σχεδιασμός προσαρμόζεται υποχρεωτικά στα σχέδια διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας και μπορεί να εξετάζει ακόμη και την μετεγκατάσταση οικισμών, υποδομών και εγκαταστάσεων που τεκμηριωμένα βρίσκονται σε ζώνες μεγάλου κινδύνου πλημμύρας, κατολισθήσεων, ενεργών σεισμικών ρηγμάτων κ.λπ.

δ) Για τη μείωση της διακινδύνευσης καταστροφής, ο πολεοδομικός σχεδιασμός συνδυάζεται με προληπτικού χαρακτήρα έργα και παρεμβάσεις για την αποτροπή της εμφάνισης και τη μείωση των επιπτώσεων των κινδύνων. Αυτά μπορεί να είναι κατασκευαστικού χαρακτήρα συμβατικές τεχνικές λύσεις (γκρίζες υποδομές), όπως τα αντιπλημμυρικά και προστατευτικά έργα που αποβλέπουν στη μείωση εμφάνισης πλημμυρικών φαινομένων, είτε μη κατασκευαστικού χαρακτήρα, όπως οι Πράσινες και Μπλε Υποδομές και λύσεις που βασίζονται στη Φύση, η φύτευση δέντρων και η διατήρηση του φυσικού εδάφους στις πόλεις, η διατήρηση ή αποκατάσταση των υγροτόπων και των πλημμυρικών πεδίων, ώστε οι φυσικές ζώνες πλημμυρών να καθυστερούν την απορροή, η προσαρμογή των χρήσεων επί των πλημμυρικών πεδίων στην πιθανότητα καταστροφής, η διατήρηση των μαιανδρισμών των ποταμών και των φυσικών συνδέσεων τους με τις πλημμυρικές περιοχές, ή καινοτόμες υβριδικές λύσεις που συνδυάζουν τις ανωτέρω.

ε) Αναφορικά με την «Ικανότητα Αντιμετώπισης και Ανάκαμψης», ο σχεδιασμός οφείλει να δημιουργήσει τις χωρικές προϋποθέσεις οργάνωσης ή αναδιοργάνωσης του δομημένου περιβάλλοντος με συνολική πολεοδομική θεώρηση που θα λαμβάνει υπόψη τη δημιουργία δικτύων κατάλληλων οδικών και πεζών οδεύσεων διαφυγής για την οργανωμένη απομάκρυνση του πληθυσμού καθώς και χώρων καταφυγής και καταυλισμού σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης συνεπεία καταστροφών.

16. Μέριμα για τα άτομα με αναπηρία και τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες προκειμένου να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη πρόσβαση στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον, με όρους ισότητας και αυτονομίας τόσο στην καθημερινότητα όσο και σε συνθήκες έκτακτης ανάγκης.

17. Κατανομή και χωροθέτηση κεντρικών και κοινωφελών λειτουργιών με γνώμονα την επαρκή εξυπηρέτηση του πληθυσμού των οικιστικών περιοχών ανεξαρτήτως οικιστικού επιπέδου οικισμού, με συνυπολογισμό τόσο της χιλιομετρικής απόστασης πρόσβασης στις παραπάνω εξυπηρετήσεις όσο και του απαιτούμενου χρόνου πρόσβασης σε αυτές με ιδιωτικά και δημόσια μέσα.

Άρθρο 5

Πληθυσμιακές παράμετροι
πολεοδομικού σχεδιασμού

1. Ως αφετηρία για τον προσδιορισμό του Πληθυσμού Βάσης (ΠλΒ) για τις ανάγκες εκπόνησης του πολεοδομικού σχεδιασμού λαμβάνεται ο Πραγματικός Πληθυσμός (ΠΠλ), σύμφωνα με τον ορισμό της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ) και τα στοιχεία της πιο πρόσφατης διαθέσιμης απογραφής πληθυσμού για τη Δημοτική Ενότητα που αφορά ο σχεδιασμός. Στη συνέχεια χρησιμοποιούνται συνδυαστικά οι παρακάτω δύο (2) μέθοδοι υπολογισμού, από τα αποτελέσματα των οποίων, το δυσμενέστερο-μεγαλύτερο πληθυσμιακό μέγεθος, λαμβάνεται ως ΠλΒ:

α) Υπολογισμός βάσει διαθέσιμων στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ της τελευταίας διαθέσιμης απογραφής πληθυσμού: $\text{ΠλΒ (α)} = \text{ΠΠλ τελευταίας απογραφής (+ γεννήσεις - θάνατοι) στο χρονικό διάστημα που έχει μεσολαβήσει από το έτος της τελευταίας απογραφής μέχρι και το έτος έναρξης της εκπόνησης της μελέτης.}$

β) Υπολογισμός βάσει στοιχείων κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας: $\text{ΠλΒ (β)} = (\text{συνολική καταναλισκόμενη ενέργεια (kWh) οικιακού τιμολογίου στο σύνολο των μηνών μη αιχμής/μήνες μη αιχμής}) / (\text{μέση κατά κεφαλήν μηνιαία καταναλισκόμενη ενέργεια})$. Η μέση κατά κεφαλήν μηνιαία καταναλισκόμενη ενέργεια αναφέρεται στην εγγύτερη από άποψη θέσης και κλίμακας χώρου περιοχής σε σχέση με την χωρική ενότητα μελέτης, με βάση επίσημα στοιχεία του Διαχειριστή Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΔΕΔΔΗΕ), του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ) ή και από άλλες πρόσφορες πηγές.

2. α) Για την εκτίμηση/πρόβλεψη του «Πληθυσμού Σχεδιασμού» (ΠλΣ) κατά τον χρόνο-στόχο του πολεοδομικού σχεδιασμού (δηλαδή για μία 5ετία έως 20ετία), αναζητούνται και αξιοποιούνται με συνδυαστικό τρόπο αξιόπιστα δεδομένα επίσημων πηγών όπως της ΕΛΣΤΑΤ, της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (EUROSTAT), αναγνωρισμένων ερευνητικών κέντρων της χώρας.

β) Σε περίπτωση που τα παραπάνω στοιχεία κρίνονται ανεπαρκή, ή μη κατάλληλα, και μετά από σχετική τεκμηρίωση του μελετητή, εφαρμόζεται η μέθοδος του «μέσου ετήσιου ρυθμού μεταβολής του πληθυσμού», με βάση την παρακάτω σχέση:

$$P_{t+n} = P_t(1+r)^n$$

όπου «Ρt» είναι ο ΠλΒ κατά τη χρονική στιγμή «t» της έναρξης του πολεοδομικού σχεδιασμού, «n» είναι ο αριθμός των ετών που αντιστοιχούν στον χρόνο-στόχο του πολεοδομικού σχεδιασμού (δηλαδή κατά περίπτωση 5

έως 20 έτη), «Pt+η» είναι ο ΠΛΣ κατά τον χρόνο-στόχο του πολεοδομικού σχεδιασμού, και «r» είναι ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής του ΠΠλ (θετικός ή αρνητικός) κατά τη δεκαετία που έχει προηγηθεί από τη χρονική στιγμή έναρξης του πολεοδομικού σχεδιασμού.

3. Ο Πληθυσμός Αιχμής (ΠΛΑ) που δύναται να είναι είτε «Πληθυσμός Αιχμής Βάσης» (ΠΛΑΒ), είτε «Πληθυσμός Αιχμής Σχεδιασμού» (ΠΛΑΣ), προσδιορίζεται από το άθροισμα του εκάστοτε πληθυσμιακού μεγέθους (ΠΛΒ ή ΠΛΣ) και του αριθμού των κλινών όλων των καταλυμάτων στις διάφορες ενότητες χώρου της μελέτης, στην αντίστοιχη χρονική στιγμή, της έναρξης του πολεοδομικού σχεδίου ή του χρόνου - στόχου του πολεοδομικού σχεδίου. Ο ΠΛΑ προσδιορίζει και τον μέγιστο αριθμό των επισκεπτών που μπορούν να φιλοξενηθούν την ίδια χρονική στιγμή στη συγκεκριμένη χωρική ενότητα του πολεοδομικού σχεδίου.

Άρθρο 6

Πολεοδομικοί δείκτες

1. Κατάταξη Οικισμών και κατανομή λειτουργιών/εξυπηρέτησεων

1.1. Οι οικισμοί αποτελούν τους κόμβους του οικιστικού δικτύου (οικιστικά κέντρα) και ιεραρχούνται, σύμφωνα με τον υφιστάμενο χωρικό σχεδιασμό, στις παρακάτω επτά (7) κατηγορίες/επίπεδα:

α) Οικισμοί ή οικιστικά κέντρα 7ου επιπέδου: οικισμοί < 2.000 κατ. που διακρίνονται σε:

αα) έδρες Δημοτικών Ενοτήτων, ββ) μικρού πληθυσμιακού μεγέθους πόλοι κατοικίας και γγ) οικισμοί που εξυπηρετούν μικρό αριθμό γειτονικών οικισμών ως προς μία ή περισσότερες λειτουργίες.

β) Οικιστικά κέντρα 6ου επιπέδου: Κέντρα ενδοπεριφερειακών αναπτυξιακών ενοτήτων (κατά κανόνα έδρες Καλλικράτειων Δήμων) και λοιποί οικισμοί > 2.000 κατ.

γ) Οικιστικά κέντρα 5ου επιπέδου: Κέντρα περιφερειακών ενοτήτων, αστικά κέντρα με πληθυσμό > 10.000 κατ. και άλλα σημαντικά κέντρα.

δ) Οικιστικό κέντρο 4ου επιπέδου: Λοιποί εθνικοί πόλοι.

ε) Οικιστικό κέντρο 3ου επιπέδου: Δευτερεύοντες εθνικοί πόλοι.

στ) Οικιστικό κέντρο 2ου επιπέδου: Πρωτεύοντες εθνικοί πόλοι.

ζ) Οικιστικό κέντρο 1ου επιπέδου: Μητροπόλεις.

1.2. Σε κάθε οικισμό/οικιστικό κέντρο ομαδοποιούνται και χωροθετούνται εκείνες οι λειτουργίες που βρίσκονται σε αντιστοιχία με το επίπεδό του και το πληθυσμιακό του μέγεθος, με βάση:

α) την Εθνική Χωρική Στρατηγική,
β) τον υπερκείμενο Χωροταξικό σχεδιασμό σε Εθνικό και Περιφερειακό επίπεδο, και

γ) το ειδικό κατά τομέα λειτουργίας θεσμικό πλαίσιο.

1.3. Κατά την παραπάνω διαδικασία σχεδιασμού των πολεοδομικών λειτουργιών, λαμβάνονται υπόψη πιθανές ιδιαιτερότητες και περιορισμοί που απορρέουν, μεταξύ άλλων, από τη θέση του εκάστοτε οικισμού (όπως ορεινός, απομακρυσμένος), το γεωγραφικό του ανάγλυφο και την προσβασιμότητά του προκειμένου να καθοριστούν:

α) οι ελάχιστες απαιτούμενες λειτουργίες και εξυπηρέτησεις (σε είδος και πλήθος) για κάθε οικισμό σύμφωνα με τις παραπάνω ιδιαιτερότητες,

β) οι αποδεκτές ακτίνες εξυπηρέτησης (χρονοαπόσταση/περιοχή εμβέλειας) για κάθε λειτουργία ανά οικισμό.

2. Οικιστικές Περιοχές (ΟΙΚ)

2.1. Κυρίαρχη χρήση στις οικιστικές περιοχές (ΟΙΚ) αποτελεί η κατοικία. Για την εφαρμογή του παρόντος, ως χρήση «Κατοικία», σύμφωνα με την ειδική πολεοδομική λειτουργία του π.δ. 59/2018 (Α' 114), νοείται η χρήση που έχει περιεχόμενο την παροχή κύριου και μόνιμου καταλύματος σε οικογένειες, μεμονωμένους κατοίκους και λοιπές κοινωνικές ομάδες. Η κατοικία μπορεί να έχει τη μορφή μονοκατοικίας, διπλοκατοικίας, πολυκατοικίας και συγκροτήματος κατοικιών.

2.2. Παράμετροι σχεδιασμού:

Κατά τον προγραμματισμό και σχεδιασμό των οικιστικών περιοχών λαμβάνονται υπόψη τα εξής:

α) οι υφιστάμενες και μελλοντικές τάσεις εξέλιξης των ποσοτικών, ποιοτικών και χωρικών χαρακτηριστικών των οικιστικών περιοχών,

β) η εξέλιξη των αξιών οικιστικής γης ή/και των αξιών κατοικίας κατά την τελευταία 5ετία και η εκτίμηση της εξέλιξής τους για την επόμενη 5ετία,

γ) οποιαδήποτε άλλη παράμετρος και οποιοσδήποτε σχεδιασμός αναμένεται εν γένει να επηρεάσει την προσφορά ή τη ζήτηση για κατοικία.

2.3. Κύριοι Πολεοδομικοί Δείκτες (ΠοΔ):

Κατά τον προγραμματισμό και τον σχεδιασμό των κύριων κατηγοριών χρήσεων γης του π.δ. 59/2018 των οικιστικών περιοχών αποτελούν οι ακόλουθοι ΠοΔ:

α) συντελεστής δόμησης (ΣΔ),

β) καθαρή (netto) πληθυσμιακή πυκνότητα (Π.01),

γ) δείκτης κατάληψης κατοικίας (Κ.01),

δ) δείκτης κορεσμού πληθυσμού (Μ.01),

ε) δείκτης κορεσμού συντελεστή δόμησης (Μ.02),

στ) ποσοστό κατοικίας σε μια ενότητα χώρου (Μ.03),

ζ) ποσοστό οικοδομήσιμων επιφανειών (Μ.04).

Για τους παραπάνω ΠοΔ ισχύουν οι εξής Τιμές Προγραμματισμού:

2.3.1. Ο Συντελεστής Δόμησης (ΣΔ) ανάλογα με τη ζώνη κύριας κατηγορίας χρήσης γης, κυμαίνεται από 0,4 έως 1,2 σύμφωνα και με τα οριζόμενα στο άρθρο 9 του ν. 4447/2016.

2.3.2. Ο Δείκτης Κατάληψης Κατοικίας (Κ.01) εκφράζει την αναλογία καθαρής επιφάνειας κατοικίας ανά κάτοικο και η προγραμματική του τιμή ορίζεται σε:

α) για περιοχές κύριας κατοικίας σε 30-40 m²/κάτ.

β) για περιοχές παραθεριστικής κατοικίας σε 15-25 m²/κάτ.

2.3.3. Ο δείκτης Καθαρής Πληθυσμιακής Πυκνότητας (Π.01) αποτυπώνει την ένταση της κατοίκησης και ορίζεται σε 50-400 άτ./ha και συγκεκριμένα:

α) 50-100 άτ./ha για Παραθεριστικές περιοχές κατοικίας,

β) 100-300 άτ./ha για Οικιστικές περιοχές κύριας κατοικίας,

γ) 300-400 άτ./ha για Αστικές περιοχές κατοικίας πλησίον κεντρικών περιοχών.

Η καθαρή πληθυσμιακή πυκνότητα (Π.01) συνδέεται με τον συντελεστή δόμησης (ΣΔ) διαμέσου του δείκτη κατάληψης κατοικίας (Κ.01), όπως υποδεικνύεται στην ακόλουθη σχέση: $\Sigma\Delta = (\Pi.01 \times \text{Κ.01})/\text{Μ.03}$.

Στις Μητροπολιτικές περιοχές (Αθήνας και Θεσσαλονίκης) και σε μεγάλα αστικά πολεοδομικά συγκροτήματα ο παραπάνω δείκτης δεν αποτυπώνεται.

2.3.4. Οι Δείκτες Κορεσμού (Μ.01) και (Μ.02) αποτυπώνουν το βαθμό προσέγγισης της υλοποιημένης προς την θεσμοθετημένη κατάσταση μιας οικιστικής περιοχής. Ο βαθμός πολεοδομικής ανάπτυξης μιας περιοχής ανάλογα με τον δείκτη κορεσμού της είναι:

- α) $0,0 \leq \text{Μ.01}/2 < 0,2$: Μη αναπτυγμένη περιοχή,
- β) $0,2 \leq \text{Μ.01}/2 < 0,4$: Ελαφρώς αναπτυγμένη περιοχή,
- γ) $0,4 \leq \text{Μ.01}/2 < 0,6$: Αναπτυγμένη περιοχή,
- δ) $0,6 \leq \text{Μ.01}/2 < 0,8$: Εντατικά Αναπτυγμένη περιοχή,
- ε) $0,8 \geq \text{Μ.01}/2$: Κορεσμένη περιοχή.

Στις Μητροπολιτικές περιοχές (Αθήνας και Θεσσαλονίκης) και σε μεγάλα αστικά πολεοδομικά συγκροτήματα οι παραπάνω δείκτες δεν αποτυπώνονται.

2.4. Ο προγραμματισμός και σχεδιασμός για τη χρήση της «κατοικίας» γίνεται με αναφορά στις ενότητες χώρου της Δημοτικής Ενότητας και της Πολεοδομικής Ενότητας, με βάση τον Πληθυσμό Σχεδιασμού (ΠΛΣ) για τον χρόνο-στόχο του πολεοδομικού σχεδιασμού, καθώς επίσης και τη χρήση αναλυτικών τιμών και τιμών προβολής των σχετικών ΠοΔ. Ειδικότερα:

2.4.1. Ο υπολογισμός των Δεικτών Κορεσμού Πληθυσμού των Οικιστικών Περιοχών γίνεται ανά ακέραια Δημοτική Ενότητα (ΔΕ), σύμφωνα με τη διοικητική της οριοθέτηση. Ο σχεδιασμός για τη χρήση της κατοικίας θα πρέπει να συναξιολογεί:

α) Τον Δείκτη Υφιστάμενου Κορεσμού Πληθυσμού (Μ.01-υφ), όπως αυτός υπολογίζεται με βάση το εγκεκριμένο σχέδιο πόλης και τον σχεδιασμό και τον υφιστάμενο Πληθυσμό Βάσης (ΠΛΒ) της εκάστοτε Δημοτικής Ενότητας (ΔΕ) που αφορά ο σχεδιασμός.

β) Τον Δείκτη Αναμενόμενου Κορεσμού Πληθυσμού (Μ.01-αν), όπως αυτός υπολογίζεται με βάση το εγκεκριμένο σχέδιο πόλης για τον Πληθυσμό Σχεδιασμού (ΠΛΣ) για τον χρόνο-στόχο του πολεοδομικού σχεδιασμού.

γ) Τον Δείκτη Προγραμματιζόμενου Κορεσμού Πληθυσμού (Μ.01-πρ), όπως αυτός υπολογίζεται με βάση το προτεινόμενο πολεοδομικό σχέδιο και τον Πληθυσμό Σχεδιασμού (ΠΛΣ) για τον χρόνο-στόχο του σχεδιασμού.

2.4.2. Για τον υπολογισμό του Δείκτη Υφιστάμενου Κορεσμού Πληθυσμού (Μ.01-υφ), ακολουθούνται τα εξής βήματα:

α) Οριοθέτηση των επιμέρους υφιστάμενων «Ζωνών Κατοικίας» (ΖΚ-υφ) εντός της ΔΕ. Ως ΖΚ ορίζονται οι περιοχές που περιλαμβάνουν τη χρήση κατοικίας, και επιπλέον, παρουσιάζουν ομοιογένεια ως προς: αα) τη γενική κατηγορία χρήσεως γης, ββ) τον δείκτη κατάληψης κατοικίας, γγ) οποιοδήποτε άλλο πολεοδομικό, οικολογικό ή δημογραφικό χαρακτηριστικό κατά την κρίση του μελετητή.

β) Υπολογισμός της επιφάνειας των υφιστάμενων οικοπέδων εντός της καθεμίας ΖΚ (ΕΟικ-υφ). Για την περίπτωση που δεν υφίστανται ψηφιακά γεωχωρικά δεδομένα

που επιτρέπουν την ακριβή εμβαδομέτρησή τους, αυτή μπορεί να εκτιμηθεί με βάση δειγματοληπτικές εμβαδομετρήσεις αντιπροσωπευτικών τμημάτων της ΖΚ, καθώς επίσης και με αξιοποίηση στοιχείων που διαθέτουν ο Δήμος, και οι τοπικοί φορείς.

γ) Υπολογισμός της συνολικής Δομημένης Επιφάνειας (ΕΔομ-υφ) με βάση τον υφιστάμενο ΣΔ που δύναται να υλοποιηθεί εντός της καθεμίας ΖΚ, αν κάθε ιδιοκτησία οικοδομηθεί με εφαρμογή του ισχύοντος μέγιστου επιτρεπόμενου Συντελεστή Δόμησης (ΣΔ-υφ), ως εξής: $\text{ΕΔομ-υφ} = \text{ΕΟικ-υφ} \times \Sigma\Delta\text{-υφ}$.

δ) Υπολογισμός της συνολικής Δομημένης Επιφάνειας κατοικίας (ΕΔομ-κατ-υφ) που δύναται να υλοποιηθεί εντός της καθεμίας ΖΚ. Για τον υπολογισμό αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί το υφιστάμενο ποσοστό κατοικίας στην περιοχή (Μ.03-υφ) ως εξής: $\text{ΕΔομ-κατ-υφ} = \text{ΕΔομ-υφ} \times \text{Μ.03-υφ}$.

ε) Υπολογισμός της υφιστάμενης Πληθυσμιακής Χωρητικότητας (ΠΧ-υφ) της κάθε ΖΚ, κατόπιν διαίρεσης της συνολικής Δομημένης Επιφάνειας κατοικίας (ΕΔομ-κατ-υφ) με τον υφιστάμενο Δείκτη Κατάληψης Κατοικίας (Κ.01-υφ), δηλαδή: $\text{ΠΧ-υφ} = \text{ΕΔομ-κατ-υφ}/\text{Κ.01-υφ}$. Για τον υπολογισμό του παραπάνω υφιστάμενου δείκτη κατάληψης κατοικίας (Κ.01-υφ) χρησιμοποιούνται οι μέσες συγχρονικές τιμές του Δείκτη Κ.01 για τον ελλαδικό χώρο (Σχήμα 1). Αυτές οι τιμές δύνανται να επαναπροσδιοριστούν ακριβέστερα από τον μελετητή κατόπιν σχετικής τεκμηρίωσης.

Με βάση τις παραπάνω σχέσεις, η υφιστάμενη Πληθυσμιακή Χωρητικότητα (ΠΧ-υφ) μιας ΖΚ προκύπτει από την ακόλουθη σχέση: $\text{ΠΧ-υφ} = (\text{ΕΟικ-υφ} \times \Sigma\Delta\text{-υφ} \times \text{Μ.03-υφ})/\text{Κ.01-υφ}$.

στ) Υπολογισμός της συνολικής υφιστάμενης Πληθυσμιακής Χωρητικότητας (ΠΧ-συν-υφ) για το σύνολο της υπό μελέτη Δημοτικής Ενότητας (ΔΕ), ως εξής: $\text{ΠΧ-συν-υφ} = \text{ΠΧ-υφ-ZK1} + \text{ΠΧ-υφ-ZK2} + \text{ΠΧ-υφ-ZK3} + \dots \text{ΠΧ-υφ-ZKn}$.

Σύμφωνα με την παραπάνω σχέση, για τον υπολογισμό της υφιστάμενης ΠΧ-συν-υφ της ΔΕ στην οποία εκπονείται ο σχεδιασμός, αθροίζονται οι υφιστάμενες ΠΧ όλων των επιμέρους ΖΚ που περιλαμβάνονται στη ΔΕ.

ζ) Υπολογισμός του Δείκτη Υφιστάμενου Κορεσμού Πληθυσμού (Μ.01-υφ), κατόπιν διαίρεσης του Πληθυσμού Βάσης (ΠΛΒ) της ΔΕ με την υφιστάμενη συνολική πληθυσμιακή χωρητικότητα (ΠΧ-συν-υφ) της Δημοτικής Ενότητας, δηλαδή: $\text{Μ.01-υφ} = \text{ΠΛΒ}/\text{ΠΧ-συν-υφ}$.

2.4.3. Ο υπολογισμός του Δείκτη Αναμενόμενου Κορεσμού Πληθυσμού (Μ.01-αν), γίνεται κατόπιν διαίρεσης του Πληθυσμού Σχεδιασμού (ΠΛΣ) για τον χρόνο-στόχο του πολεοδομικού σχεδιασμού με την υφιστάμενη συνολική Πληθυσμιακή Χωρητικότητα (ΠΧ-συν-υφ) της Δημοτικής Ενότητας, όπως αυτή προσδιορίστηκε παραπάνω, δηλαδή: $\text{Μ.01-αν} = \text{ΠΛΣ}/\text{ΠΧ-συν-υφ}$.

2.4.4. Για τον υπολογισμό του Δείκτη Προγραμματιζόμενου Κορεσμού Πληθυσμού (Μ.01-πρ), ακολουθούνται τα εξής βήματα:

α) Οριοθέτηση των επιμέρους υφιστάμενων και προγραμματιζόμενων από το σχεδιασμό «Ζωνών Κατοικίας» (ΖΚ-πρ) εντός της ΔΕ, με κριτήριο να περιλαμβάνουν τη

χρήση κατοικίας, και να παρουσιάζουν ομοιογένεια ως προς: αα) τη γενική κατηγορία χρήσεως γης, ββ) το δείκτη κατάληψης κατοικίας, γγ) οποιοδήποτε άλλο πολεοδομικό, οικολογικό ή δημογραφικό χαρακτηριστικό κατά την κρίση του μελετητή.

β) Υπολογισμός της επιφάνειας των οικοπέδων εντός της καθεμίας από τις παραπάνω υφιστάμενες και προγραμματιζόμενες ΖΚ (ΕΟικ-πρ).

γ) Υπολογισμός της συνολικής Δομημένης Επιφάνειας (ΕΔομ-πρ) με βάση τον προγραμματιζόμενο από το σχεδιασμό Συντελεστή Δόμησης (ΣΔ-πρ) για καθεμία ΖΚ, ως εξής: $ΕΔομ-πρ = ΕΟικ-πρ \times ΣΔ-πρ$.

δ) Υπολογισμός της συνολικής Δομημένης Επιφάνειας κατοικίας (ΕΔομ-κατ-πρ) που δύναται να υλοποιηθεί εντός της καθεμίας από τις παραπάνω ΖΚ. Για τον υπολογισμό αυτό χρησιμοποιείται το ποσοστό κατοικίας στην περιοχή μελέτης (Μ.03-πρ) όπως αυτό προβλέπεται να διαμορφωθεί από τον σχεδιασμό, ως εξής: $ΕΔομ-κατ-πρ = ΕΔομ-πρ \times Μ.03-πρ$.

ε) Υπολογισμός της προγραμματιζόμενης Πληθυσμιακής Χωρητικότητας (ΠΧπρ) της κάθε ΖΚ, κατόπιν διαίρεσης της συνολικής Δομημένης Επιφάνειας κατοικίας (ΕΔομ-κατ-πρ) με τον προγραμματιζόμενο Δείκτη Κατάληψης Κατοικίας ανά ΖΚ (Κ.01-πρ), δηλαδή: $ΠΧ-πρ = ΕΔομ-κατ-πρ / Κ.01-πρ$.

Με βάση τις παραπάνω σχέσεις, η προγραμματιζόμενη Πληθυσμιακή Χωρητικότητα (ΠΧπρ) μιας ΖΚ προκύπτει από την ακόλουθη σχέση: $ΠΧπρ = (ΕΟικ-πρ \times ΣΔ-πρ \times Μ.03-πρ) / Κ.01-πρ$.

στ) Υπολογισμός της συνολικής προγραμματιζόμενης πληθυσμιακής χωρητικότητας (ΠΧ-συν-πρ) για το σύνολο της υπό μελέτη Δημοτικής Ενότητας (ΔΕ), ως εξής: $ΠΧ-συν-πρ = ΠΧ-πρ-ΖΚ1 + ΠΧ-πρ-ΖΚ2 + ΠΧ-πρ-ΖΚ3 + \dots ΠΧ-πρ-ΖΚν$.

Σύμφωνα με την παραπάνω σχέση, για τον υπολογισμό της προγραμματιζόμενης ΠΧ-συν-πρ της ΔΕ στην οποία εκπονείται ο σχεδιασμός, αθροίζονται οι προγραμματιζόμενες ΠΧ όλων των επιμέρους ΖΚ που περιλαμβάνονται στη ΔΕ.

ζ) Υπολογισμός του Δείκτη Προγραμματιζόμενου Κορεσμού Πληθυσμού (Μ.01-πρ), κατόπιν διαίρεσης του Πληθυσμού Σχεδιασμού (ΠλΣ) για τον χρόνο-στόχο του πολεοδομικού σχεδιασμού με τη συνολική πληθυσμιακή χωρητικότητα του προτεινόμενου πολεοδομικού σχεδίου, δηλαδή: $Μ.01-πρ = ΠλΣ / ΠΧ-συν-πρ$.

2.4.5. Διεύρυνση της Πληθυσμιακής Χωρητικότητας μιας ΔΕ του πολεοδομικού σχεδιασμού είναι επιτρεπτή εφόσον πληρούνται αθροιστικά τα παρακάτω κριτήρια:

α) για οικισμούς 1ου έως και 3ου επιπέδου: $Μ.01ΥΦ \geq 0,60$ και $Μ.01ΑΝ \geq 0,60$,

β) για οικισμούς 4ου επιπέδου: $Μ.01ΥΦ \geq 0,55$ και $Μ.01ΑΝ \geq 0,55$,

γ) για οικισμούς 5ου επιπέδου: $Μ.01ΥΦ \geq 0,50$ και $Μ.01ΑΝ \geq 0,50$,

δ) για οικισμούς 6ου έως και 7ου επιπέδου: $Μ.01ΥΦ \geq 0,40$ και $Μ.01ΑΝ \geq 0,40$.

2.4.6. Σε περίπτωση διεύρυνσης της Πληθυσμιακής Χωρητικότητας μιας ενότητας χώρου του πολεοδομικού σχεδιασμού θα πρέπει:

α) για οικισμούς 1ου έως και 3ου επιπέδου: $Μ.01ΠΡ \geq 0,60$,

β) για οικισμούς 4ου επιπέδου: $Μ.01ΠΡ \geq 0,55$,

γ) Για οικισμούς 5ου επιπέδου: $Μ.01ΠΡ \geq 0,50$,

δ) Για οικισμούς 6ου έως και 7ου επιπέδου: $Μ.01ΠΡ \geq 0,40$.

3. Διοίκηση

3.1. Η σημασία της «Διοίκησης» για ένα οικισμό και το ποσοστό επιφάνειας που καταλαμβάνει στο σύνολο των κεντρικών λειτουργιών είναι συνάρτηση:

α) του είδους και του μεγέθους του οικισμού,

β) του βαθμού διοικητικής αποκέντρωσης (όργανα και διάρθρωση),

γ) της περιοχής που εξυπηρετεί (εμβέλεια),

δ) της θέσης του οικισμού και της ευκολίας πρόσβασης σε αυτόν με τα μέσα μεταφοράς.

3.2. Στη χρήση της «Διοίκησης» περιλαμβάνονται οι εξής κατηγορίες υπηρεσιών:

α) Κεντρικές και περιφερειακές υπηρεσίες της κεντρικής Διοίκησης όπως Υπουργεία, Οικονομικές Εφορίες, Δασαρχεία, Εφορείες Αρχαιοτήτων, ο Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ), Κτηματολογικά γραφεία, γραφεία Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, σύμφωνα με τον προγραμματισμό της κεντρικής διοίκησης.

β) Κεντρικές και περιφερειακές υπηρεσίες των ΟΤΑ πρώτου και δεύτερου βαθμού.

γ) Υπηρεσίες εξυπηρέτησης πολιτών που υλοποιούνται κυρίως μέσω των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) του άρθρου 31 του ν. 3013/2002 (Α' 102), ή/και των Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης (ΕΚΕ) του άρθρου 7 του ν. 3844/2010 (Α' 63).

3.3. Για τις λειτουργίες διοίκησης υπολογίζονται κατ'ελάχιστον οι παρακάτω επιφάνειες ανά μονάδα διοίκησης:

α) για οικισμούς 5ου επιπέδου 150 τμ., και

β) για οικισμούς 4ου επιπέδου και άνω 200 τμ.

Παράλληλα υπολογίζεται για τις διοικητικές υπηρεσίες: γ) δομημένη επιφάνεια κτιρίων ίση με 10 έως 25 τμ./απασχολούμενο και

δ) απαιτούμενη επιφάνεια γηπέδων ίση με 0,1 έως 1,0 τμ./κάτοικο.

4. Κεντρικές λειτουργίες

4.1. Τα «Πολεοδομικά Κέντρα - Κεντρικές Λειτουργίες Πόλης» και τα «Τοπικά Κέντρα Συνοικίας/Γειτονιάς», που προβλέπονται στο άρθρο 4 του π.δ. 59/2018, χωροθετούνται λαμβάνοντας υπόψη την πολεοδομική οργάνωση πόλεων και οικισμών κατά οργανικές Πολεοδομικές Ενότητες. Οργανώνονται σύμφωνα:

α) με τις προσδιορισμένες κατά το σχεδιασμό ανάγκες των επιμέρους ειδικών κατηγοριών χρήσεων και τις σχετικές τάσεις που διαπιστώνονται,

β) τη δομή και οργάνωση του οδικού δικτύου και τη συνδεσιμότητα με τα ΜΜΜ,

γ) την αρχή της πολυκεντρικότητας και

δ) την επιδίωξη της αποφυγής γραμμικής ανάπτυξης λειτουργιών.

4.2. Τα πολεοδομικά κέντρα οφείλουν να διαθέτουν επαρκή εξυπηρέτηση από Μέσα Μαζικής Μεταφοράς και συνδέσεις με κύριους άξονες ροής πεζών και πο-

δηλάτων. Σε πόλεις όπου τα υφιστάμενα πολεοδομικά κέντρα έλκουν αυξημένες μετακινήσεις που δεν μπορούν να εξυπηρετηθούν πλέον από τα υφιστάμενα δίκτυα μεταφορικής υποδομής, προγραμματίζονται και σχεδιάζονται νέα δευτερεύοντα πολεοδομικά κέντρα με σκοπό να παραλάβουν μερίδιο των μετακινήσεων, αποφορτίζοντας τα υφιστάμενα δίκτυα μετακινήσεων από και προς το κέντρο της πόλης.

4.3. Ο προγραμματισμός της συνολικά αναγκαίας επιφάνειας ζωνών χρήσεων γης «Πολεοδομικά Κέντρα - Κεντρικές Λειτουργίες Πόλης» και «Τοπικά Κέντρα Συνοικίας/Γειτονιάς», συναρτάται με:

α) το είδος των ειδικότερων πολεοδομικών χρήσεων που αναμένεται να χωροθετηθούν σε αυτές τις ζώνες χρήσεων γης,

β) τις τιμές προβολής των δεικτών εξυπηρέτησης των σχετικών πολεοδομικών χρήσεων,

γ) τη δυνατότητα ή αδυναμία αυτών των πολεοδομικών χρήσεων να χωροθετηθούν σε άλλες γειτονικές ζώνες μικτών χρήσεων γης όπως εντός ζωνών «Γενικής Κατοικίας», και

δ) τις εκάστοτε επιλογές χωρικής οργάνωσης των πολεοδομικών χρήσεων, ειδικά ως προς την τάση ή τη δυνατότητά ανάπτυξής τους σε ισόγειους χώρους.

4.4. Σε οικισμούς 1ου έως και 5ου επιπέδου ο μέσος συγχρονικός Δείκτης Κατάληψης λιανικού εμπορίου στην Ελλάδα (Κ.02) ανέρχεται σε περίπου 25 τμ./εργαζόμενο και ο μέσος συγχρονικός Δείκτης Κατάληψης γραφείων (Κ.03) σε 20 τμ./εργαζόμενο. Σε οικισμούς 6ου και 7ου επιπέδου οι πιο πάνω Δείκτες λαμβάνουν τιμές 35 και 30 τμ./εργαζόμενο αντιστοίχως.

5. Περιθαλψη

5.1. Ο τομέας της «Περιθαλψης» περιλαμβάνει όλες τις ειδικές χρήσεις/εγκαταστάσεις που προβλέπονται στο π.δ. 59/2018. Η οργανωτική δομή αυτών των υποδομών Περιθαλψης και η συσχέτισή τους με το οικιστικό δίκτυο της χώρας ορίζεται με βάση τη σχετική ειδικότερη νομοθεσία, σύμφωνα με το Παράρτημα 2 της παρούσας.

5.2. Οι δημόσιες Μονάδες Παροχής Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας που εξυπηρετούν έκτακτα περιστατικά, χωροθετούνται κατά κανόνα σε οικισμούς πληθυσμού άνω των 1.000 κατοίκων, και θα πρέπει να διαθέτουν πολύ καλή εξυπηρέτηση ως προς το οδικό δίκτυο (χωροθέτηση πλησίον αρτηριών, περιφερειακών οδών κ.λπ.) και κατά το δυνατόν να εξυπηρετούν την περιοχή επιρροής τους με όσο τον δυνατόν πιο σύντομους χρόνους μετακίνησης. Θα πρέπει να αποφεύγεται η χωροθέτησή τους σε σημεία όπου η πρόσβαση με ασθενοφόρο γίνεται μέσω κορεσμένου κυκλοφοριακά οδικού δικτύου.

5.3. Τα αστικά Κέντρα Υγείας εξυπηρετούν πληθυσμό από 15.000 έως 40.000 κατοίκους, ενώ τα μη αστικά Κέντρα Υγείας εξυπηρετούν πληθυσμό από 5.000 έως 30.000 κατοίκους. Ο χρόνος προσπέλασης υπολογίζεται από μισή ώρα (επιθυμητός) έως 1 ώρα (ανεκτός).

6. Κοινωνική Πρόνοια

Οι εγκαταστάσεις Κοινωνικής πρόνοιας αφορούν σε: προστασία βρεφών/νηπίων, προστασία ατόμων με αναπηρία, και προστασία ηλικιωμένων ατόμων.

Η οργανωτική δομή αυτών των υποδομών Κοινωνικής Πρόνοιας, καθώς επίσης και η συσχέτισή τους με το οικιστικό δίκτυο της χώρας ορίζεται με βάση τη σχετική ειδικότερη νομοθεσία, σύμφωνα με το Παράρτημα 2 της παρούσας.

7. Εκπαίδευση

7.1. Γενικές κατευθύνσεις

α) Ο τομέας της Εκπαίδευσης περιλαμβάνει όλες τις ειδικές χρήσεις/εγκαταστάσεις που προβλέπονται στο π.δ. 59/2018. Η οργανωτική δομή αυτών των υποδομών Εκπαίδευσης, ορίζεται με βάση τη σχετική ειδικότερη νομοθεσία, σύμφωνα με το Παράρτημα 2 και συσχετίζεται με το οικιστικό δίκτυο της χώρας.

β) Η χωροθέτηση των δομών εκπαίδευσης προτείνεται σε συσχέτιση με τα Τοπικά Κέντρα Γειτονιών και την ένταξη των υποδομών στα ευρύτερα δίκτυα κοινωνικών εξυπηρέτησεων όπου η υβριδική χρήση των σχολικών μονάδων (κτήριο, χώρος προαυλίου) θα μπορούσε να εξυπηρετήσει πολλαπλούς σκοπούς. Επίσης προτείνεται η χωροθέτησή τους εντός περιοχών ήπιας κυκλοφορίας και η σύνδεσή τους με άζονες ροής πεζών και ποδηλάτων. Ειδικές οδηγίες σχετικά με το οδικό δίκτυο δίνονται στην υπό στοιχείο ΔΜΕΟ/Ο/3050/31.07.2013 απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων «Εγκριση Τεχνικών Οδηγιών κυκλοφοριακών παρεμβάσεων στο αστικό περιβάλλον για την εφαρμογή τους σε περιοχές σχολικών συγκροτημάτων και περιοχές με αυξημένη κίνηση στα πλαίσια βελτίωσης της οδικής ασφάλειας» (Β' 2302).

γ) Κατά τη χωροθέτηση νέων δημοσίων σχολείων πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι θέσεις, η περιοχή επιρροής και το μαθητικό δυναμικό των ήδη υπαρχόντων δημοσίων σχολείων, ώστε να εξασφαλίζονται οι μέγιστες προβλεπόμενες διανυόμενες αποστάσεις από τους μαθητές, ανάλογα με τη βαθμίδα εκπαίδευσης και με αφετηρία μέτρησης το γεωμετρικό κέντρο του προτεινόμενου οικοπέδου. Η ύπαρξη εγκαταστάσεων ιδιωτικής εκπαίδευσης, που αποτελεί υπερτοπική χρήση, μπορεί να λαμβάνεται υπόψη κατά τον προσδιορισμό της κατανομής των υποδομών στις Πολεοδομικές Ενότητες αλλά όχι για τον υπολογισμό των συνολικών αναγκών.

7.2. Νηπιαγωγείο (4 - 5 ετών)

Το νηπιαγωγείο χωροθετείται μέσα στα όρια της Πολεοδομικής Ενότητας, ώστε η μέγιστη ακτίνα εξυπηρέτησης να είναι 400-500 μέτρα (πεζή προσέλευση). Το ποσοστό του πληθυσμού που αποτελεί χρήστες του νηπιαγωγείου εκτιμάται κατά κανόνα σε 2% (ΕΛΣΤΑΤ, 2015). Ο μέγιστος αριθμός νηπίων ανά τμήμα είναι τα είκοσι πέντε (25). Ελάχιστη βιώσιμη μονάδα νηπιαγωγείου αποτελεί το μονοθέσιο νηπιαγωγείο με μαθητικό δυναμικό επτά (7) νηπίων (σε δυσπρόσιτες/παραμεθόριες περιοχές το μαθητικό δυναμικό ορίζεται στα 5 νήπια). Ενδεικτικά, η επιφάνεια του απαιτούμενου γηπέδου για ανέγερση νηπιαγωγείου υπολογίζεται σε περίπου 40 τ.μ. και 23,3 τ.μ. ανά νήπιο για 30 και 60 νήπια αντίστοιχα.

7.3. Δημοτικό Σχολείο (6 - 11 ετών)

Το δημοτικό σχολείο χωροθετείται μέσα στα όρια της Πολεοδομικής Ενότητας, ώστε η μέγιστη ακτίνα εξυπηρέτησης να είναι 400-800 μέτρα (πεζή προσέλευση).

Το ποσοστό μαθητών του δημοτικού στον πληθυσμό εκτιμάται κατά κανόνα 6% (ΕΛΣΤΑΤ, 2015). Ο μέγιστος αριθμός μαθητών ανά τμήμα είναι είκοσι πέντε (25). Σε προγραμματιζόμενες μονάδες, όπου το μαθητικό δυναμικό το επιτρέπει, ελάχιστη βιώσιμη μονάδα θεωρείται το 6/θέσιο δημοτικό σχολείο που αντιστοιχεί σε 126 έως 150 μαθητές. Το γήπεδο ενδείκνυται να είναι κατά το δυνατό ομαλό με μικρές κλίσεις. Ενδεικτικά, η επιφάνεια του απαιτούμενου γηπέδου για ανέγερση δημοτικού υπολογίζεται σε περίπου 20,5 τ.μ. και 10,5 τ.μ. ανά μαθητή για 90 και 360 μαθητές αντίστοιχα.

7.4. Γυμνάσιο - Γενικά και Επαγγελματικά Λύκεια (12 - 18 ετών)

Οι μονάδες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης χωροθετούνται μέσα στα όρια των Πολεοδομικών Ενοτήτων, ώστε η μέγιστη ακτίνα εξυπηρέτησης να είναι 1.000-1.200 μέτρα (πεζή προσέλευση) για το Γυμνάσιο και 1.000-1.500 μέτρα για το Γενικό Λύκειο, σύμφωνα με το Σχήμα 2 του Παραρτήματος 1 της παρούσας. Το ποσοστό μαθητών Γυμνασίου και του Γενικού Λυκείου στον πληθυσμό εκτιμάται κατά κανόνα σε 3% (ΕΛΣΤΑΤ, 2015). Ο μέγιστος αριθμός μαθητών ανά τμήμα στο Γυμνάσιο και στο Γενικό Λύκειο είναι είκοσι επτά (27). Ελάχιστη βιώσιμη μονάδα, όπου το μαθητικό δυναμικό το επιτρέπει, αποτελεί μαθητικό δυναμικό τριών (3) τμημάτων (81 μαθητές) για το Γυμνάσιο και για το Γενικό Λύκειο. Ενδεικτικά, η επιφάνεια του απαιτούμενου γηπέδου για ανέγερση Γυμνασίου ή Γενικού Λυκείου υπολογίζεται σε περίπου 16,2 τ.μ. και 11,4 τ.μ. ανά μαθητή για 210 και 420 μαθητές αντίστοιχα. Για τα Επαγγελματικά Λύκεια, ενδεικτικά η επιφάνεια του αντίστοιχου απαιτούμενου γηπέδου υπολογίζεται σε περίπου 5.000 τ.μ. έως 7.000 τ.μ. ανάλογα με τις ειδικότητες και τα εργαστήρια.

7.5. Ειδικά σχολεία, Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση
Η αναγκαιότητα λειτουργίας και τα κριτήρια χωροθέτησης για τις Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΣΜΕΑΕ), τα πειραματικά, μουσικά, αθλητικά, καλλιτεχνικά, εκκλησιαστικά σχολεία, τα σχολεία διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και τις εγκαταστάσεις τριτοβάθμιας εκπαίδευσης καθορίζονται σύμφωνα με τα προγράμματα του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και το σχετικό θεσμικό πλαίσιο.

8. Αθλητισμός

8.1. Γενικές κατευθύνσεις:

α) Οι αθλητικές εγκαταστάσεις σχεδιάζονται και χωροθετούνται με τρόπο ώστε να καλύπτουν τον επαγγελματικό και ερασιτεχνικό αθλητισμό, αλλά και τις ανάγκες των ανθρώπων που επιδιώκουν μέσα από τη σωματική άσκηση, τη σωματική και ψυχική καλλιέργεια, την κοινωνική συναναστροφή, την εκτόνωση από το πρόγραμμα καθημερινότητας και την ψυχαγωγία. Πρέπει να συνδέονται με άξονες ροής πεζών και ποδηλάτων και να διαθέτουν τις αναγκαίες υποδομές στάθμευσης οχημάτων και ποδηλάτων. Συστήνεται η χωροθέτησή τους εντός περιοχών ήπιας κυκλοφορίας ή περιμετρικά οι οδοί να διαθέτουν χαρακτηριστικά ήπιας κυκλοφορίας.

β) Ο ΠοΔ Προδιαγραφής για τη χωροθέτηση αθλητικών εγκαταστάσεων είναι 6 τμ. μέση επιφάνεια αθλητικής εγκατάστασης/κάτοικο και αφορά στην εξυπηρέ-

τηση τόσο των εγκαταστάσεων για κοινή χρήση, όσο και των σχολικών μονάδων υποχρεωτικής εκπαίδευσης (παράλληλη χρήση). Οι αθλητικές εγκαταστάσεις που αναλογούν σε έναν Δήμο, δεν είναι υποχρεωτικό να εντάσσονται σε ενιαίο χώρο, αλλά μπορεί να κατανέμονται στις Δημοτικές Ενότητες ανάλογα με τους ελεύθερους χώρους που υπάρχουν, τις ακτίνες εξυπηρέτησης, τις τοπικές ανάγκες, καθώς και τη γεωγραφική θέση και φυσιογνωμία του τόπου.

γ) Για τις ανάγκες του χωρικού σχεδιασμού και προκειμένου να είναι εφικτή η εξασφάλιση των απαραίτητων εκτάσεων γηπέδων για την ανάπτυξη αθλητικών χώρων με δημόσιο χαρακτήρα, ορίζονται ενδεικτικές μονάδες που αποτελούν τη βάση για την οργάνωση των σχετικών προβλέψεων σύμφωνα πάντα με τις εκάστοτε προσαρμοσμένες ανάγκες και ιδιαιτερότητες. Η σύνθεση «πυρήνων» είναι μεν προτεινόμενη, αλλά κατά περίπτωση είναι δυνατή η διάσπασή τους σε περισσότερες ενότητες.

8.2. Ευέλικτοι Χώροι Αθλοπαιδιών (Ευ.Χ.Α.)

Αποτελούν υπαίθριους χώρους με χαρακτήρα αθλητισμού - αναψυχής για τους οποίους δεν υφίστανται προδιαγραφές για τους απαιτούμενους χώρους. Ειδικότερα:

α) Χωροθετούνται υποχρεωτικά εντός των Πολεοδομικών Ενοτήτων με βασικότερο κριτήριο την ακτίνα εξυπηρέτησης για την πεζή προσέλευση και συνδυάζονται με άλλους αθλητικούς ή σχολικούς χώρους, ελεύθερους χώρους και χώρους πρασίνου.

β) Δύναται να περιλαμβάνουν χώρους για ομαδικά αθλήματα, τρέξιμο, αθλήματα στίβου και παιχνίδια μπάλας, χώρους για ενόργανη γυμναστική που περιλαμβάνουν διάφορα όργανα, τοίχο αναρρίχησης, παραδοσιακά παιχνίδια του δρόμου και στοιχεία εκμάθησης κυκλοφοριακής αγωγής, επιφάνειες για ποδήλατα - τροχοπέδιλα - τροχοσανίδες, ανοικτά περίπτερα για στέγαση σε περίπτωση βροχής.

γ) Χώροι Ευ.Χ.Α. οφείλουν να συνεκτιμώνται κατά τη διαδικασία του πολεοδομικού σχεδιασμού για τις αθλητικές εγκαταστάσεις στους οικισμούς, ενώ παράλληλα η ωφέλιμη επιφάνειά τους (επιφάνεια με αθλητικό χαρακτήρα) είναι δυνατό να συμμετέχει στον εκάστοτε υπολογισμό των σχετικών αναγκών.

8.3. Αθλητικές Εγκαταστάσεις - οικισμοί έως 2.000 κατοίκους

8.3.1. Αποτελούνται από μικρής κλίμακας υπαίθριες εγκαταστάσεις που περιλαμβάνουν:

α) γήπεδα μικτής χρήσης μπάσκετ/βόλεϊ.

β) γήπεδα ποδοσφαίρου 5 x 5,

γ) γήπεδα τένις,

δ) γήπεδο χάντμπολ ή μικρό ανοικτό κολυμβητήριο με δεξαμενή 25 μ. και χώρο υγιεινής/αποδυτηρίων.

8.3.2. Εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης των ανωτέρω αποτελούν μικρά κτήρια χώρων υγιεινής/αποδυτηρίων (έως 200 τμ.), κερκίδες, κυλικείο και χώροι στάθμευσης. Η χωροθέτηση εγκαταστάσεων εξυπηρέτησης είναι ανάλογη του είδους των αθλητικών υποδομών και του μεγέθους του οικισμού.

8.3.3. Ενδεικτικά, για τη χωροθέτηση Πυρήνα που περιλαμβάνει δύο (2) γήπεδα μικτής χρήσης μπάσκετ/βόλεϊ, ένα (1) γήπεδο ποδοσφαίρου 5x5, ένα (1) γήπεδο τένις,

ένα (1) γήπεδο χάντμπολ ή ένα (1) μικρό ανοικτό κολυμβητήριο ως άνω, χώρους κίνησης, κυκλοφορίας, αποθήκευσης και χώρους στάθμευσης, απαιτείται έκταση οκτώ (8) στρεμμάτων (ελάχιστη βιώσιμη μονάδα, Πυρήνας Ι).

8.3.4. Σε απομονωμένους οικισμούς 2.000 κατοίκων, όπως σε νησιά ή όπου ο πλησιέστερος ευρύτερος Πυρήνας είναι σε μεγάλη απόσταση, είναι επιθυμητό να περιλαμβάνεται και τουλάχιστον μία (1) κλειστή αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, σε συνδυασμό με τα σχολικά συγκροτήματα ή ανεξάρτητη, καθώς και γήπεδο ποδοσφαίρου με ευθεία στίβου.

8.3.5. Οι αθλητικές εγκαταστάσεις αυτής της κατηγορίας (και οι Πυρήνες Ι) χωροθετούνται με κριτήριο την ακτίνα εξυπηρέτησης και συνδυάζονται με άλλους ελεύθερους χώρους, χώρους πρασίνου και εγκαταστάσεις Ευ.Χ.Α.

8.4. Αθλητικές Εγκαταστάσεις - οικισμοί έως 8.000 κατοίκους

8.4.1. Αποτελούνται από υπαίθριες και μικρής κλίμακας κλειστές εγκαταστάσεις που περιλαμβάνουν ό,τι οι εγκαταστάσεις της προηγούμενης κατηγορίας και επιπλέον:

α) γήπεδο ποδοσφαίρου με ή χωρίς περιμετρικό στίβο με πρόβλεψη κερκίδων,

β) κλειστό γυμναστήριο με αποδυτήρια.

8.4.2. Εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης των άνω αποτελούν κτήρια χώρων υγιεινής/αποδυτηρίων, κερκίδες, κυλικείο και χώροι στάθμευσης. Για τη χωροθέτησή τους ισχύει ό,τι και στην προηγούμενη κατηγορία. Ενδεικτικά, για τη χωροθέτηση Πυρήνα που περιλαμβάνει τέσσερα (4) γήπεδα μικτής χρήσης μπάσκετ/βόλεϊ, δύο (2) γήπεδα ποδοσφαίρου 5 x 5, δύο (2) γήπεδα τένις, ένα (1) γήπεδο χάντμπολ, ένα (1) μικρό ανοικτό κολυμβητήριο με δεξαμενή 25 m και χώρους υγιεινής/αποδυτηρίων, ένα (1) γήπεδο ποδοσφαίρου με περιμετρικό στίβο, ένα (1) κλειστό γυμναστήριο με αποδυτήρια (ενδεικτικής επιφάνειας 2.000 τμ.), χώρους κίνησης, κυκλοφορίας, αποθήκευσης και χώρους στάθμευσης, απαιτείται έκταση σαράντα (40) στρεμμάτων (ελάχιστη βιώσιμη μονάδα, Πυρήνας ΙΙ).

8.4.3. Οι αθλητικές εγκαταστάσεις αυτής της κατηγορίας χωροθετούνται με κριτήριο την ακτίνα εξυπηρέτησης και συνδυάζονται με τη χωροθέτηση Πυρήνων Ι, καθώς και με άλλους ελεύθερους χώρους, χώρους πρασίνου και εγκαταστάσεις Ευ.Χ.Α.

8.5. Αθλητικές Εγκαταστάσεις - οικισμοί έως 30.000 κατοίκους

8.5.1. Αποτελούνται από υπαίθριες και κλειστές εγκαταστάσεις που περιλαμβάνουν ό,τι οι εγκαταστάσεις της προηγούμενης κατηγορίας και επιπλέον:

α) πλήρη στίβο 400 m με όλα τα σκάμματα, βαλβίδες κ.λπ.,

β) κλειστό κολυμβητήριο.

8.5.2. Επιπλέον, είναι επιθυμητό να υπάρχει η κατάλληλη υποδομή για τη διεξαγωγή αγώνων εθνικών κατηγοριών σε μία τουλάχιστον αθλητική εγκατάσταση. Ενδεικτικά, για τον πλήρη στίβο 400 m (με σκάμματα κ.λπ.), με κερκίδες έως 5.000 θεατές, αποδυτήρια, λοιπούς βοηθητικούς χώρους απαιτούνται 20.000 τμ. (χωρίς τους χώρους στάθμευσης) και για το κλειστό κολυμβητήριο περίπου 2.500 m.

8.5.3. Σε οικισμούς 30.000 κατοίκων χωροθετείται ένας (1) Πυρήνας που περιλαμβάνει τις εγκαταστάσεις αυτής της ενότητας (Πυρήνας ΙΙΙ), οι οποίες συνδυάζονται με τη χωροθέτηση Πυρήνων Ι και ΙΙ, καθώς και με άλλους ελεύθερους χώρους, χώρους πρασίνου και εγκαταστάσεις Ευ.Χ.Α.

8.6. Διεθνείς Αθλητικές Εγκαταστάσεις

8.6.1. Περιλαμβάνουν όλες τις εγκαταστάσεις της προηγούμενης κατηγορίας, καθώς και υποδομές που εξυπηρετούν εθνικές και διεθνείς διοργανώσεις (ενδεικτικά κερκίδες για 5.000 θεατές και άνω, αντίστοιχους χώρους στάθμευσης, χώρους εξυπηρέτησης αθλητών, θεατών, δημοσιογράφων κ.λπ.).

8.6.2. Η επιλογή της χωροθέτησης των Διεθνών Αθλητικών Εγκαταστάσεων γίνεται στο πλαίσιο του ισχύοντος Συστήματος Χωρικού Σχεδιασμού, ανάλογα με τη φυσιογνωμία και τις ιδιαίτερες ανάγκες, στα πλαίσια της βιώσιμης ανάπτυξης, σε συνεργασία με τον οικείο Δήμο και με βάση τις σχετικές κτηριακές προδιαγραφές που παρέχονται από το αρμόδιο Υπουργείο.

9. ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

9.1. Ως Περιοχές Παραγωγικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 4447/2016, μπορεί να καθορίζονται οι εντός ή και εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές του οικείου Δήμου, οι οποίες, εν όψει της θέσης, των υφιστάμενων χρήσεων, λειτουργιών και υποδομών, καθώς και των λοιπών χωρικών τους χαρακτηριστικών, προσφέρονται για τη χωροθέτηση μεμονωμένων ή οργανωμένων παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Οι περιοχές αυτές είναι δυνατόν να πολεοδομούνται, ανάλογα με το ιδιαίτερο καθεστώς που τις διέπει.

9.2. Τα κριτήρια και οι παράμετροι ανάπτυξης των υπερτοπικής σημασίας Περιοχών Παραγωγικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων καθορίζονται από τα Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια και τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια. Δείκτες και πρότυπα εξειδικεύονται ανάλογα με τους κλάδους και τις κατηγορίες των παραπάνω εγκαταστάσεων και δίνονται από τους αρμόδιους φορείς κατά περίπτωση, καθώς και από την ισχύουσα σχετική νομοθεσία.

9.3. Ο προγραμματισμός της συνολικά αναγκαίας επιφάνειας των ζωνών παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων πρέπει να συναρτάται με:

α) το είδος των επιμέρους ειδικότερων πολεοδομικών χρήσεων που αναμένεται να χωροθετηθούν σε αυτές τις ζώνες,

β) τις τιμές προβολής των δεικτών εξυπηρέτησης των σχετικών πολεοδομικών χρήσεων,

γ) την δυνατότητα ή αδυναμία αυτών των επιμέρους πολεοδομικών χρήσεων να χωροθετηθούν σε άλλες γειτονικές ζώνες μικτών χρήσεων γης, και

δ) τα ιδιαίτερα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής που προγραμματίζεται η χωροθέτηση αυτών των ζωνών.

9.4. Σημειώνεται ότι ο μέσος συγχρονικός Δείκτης Κατάληψης εγκαταστάσεων μεταποίησης (Κ.04) στην Ελλάδα ανέρχεται σε περίπου 30 τμ./εργαζόμενο, ενώ ο μέσος συγχρονικός Δείκτης Κατάληψης χονδρικού εμπορίου (Κ.05) σε περίπου 45 τμ./εργαζόμενο.

10. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΑΝΑΨΥΧΗ

10.1. Οι δραστηριότητες του Τουρισμού και της Αναψυχής χαρακτηρίζονται ως συναφείς και κατευθύνονται προς εκείνο το φυσικό περιβάλλον που προσφέρεται για αντίστοιχη αξιοποίηση και οργάνωση. Ο Πληθυσμός Εξυπηρέτησης (ΠΛΕ) και τα κριτήρια χωροθέτησης αυτών των δραστηριοτήτων συναρτώνται άρρηκτα με την έννοια της «Φέρουσας Ικανότητας» μιας περιοχής και περιλαμβάνονται σε κάθε περίπτωση στα ΧΣ για τα οποία κατά τον πολεοδομικό σχεδιασμό συντάσσεται η ειδική Έκθεση Εκτίμησης Φέρουσας Ικανότητας, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 4.

10.2. Οι ζώνες Τουρισμού-Αναψυχής κατατάσσονται σε τρεις (3) βασικές κατηγορίες:

- α) κορεσμένες περιοχές ή περιοχές στα όρια κορεσμού,
- β) ανεπτυγμένες περιοχές με αντοχή/περιθώρια ανάπτυξης και
- γ) περιοχές μη ανεπτυγμένες με δυνατότητες ανάπτυξης.

10.3. Οι παρακάτω δύο (2) κατηγορίες πόρων που χαρακτηρίζουν τις ζώνες Τουρισμού - Αναψυχής, οφείλουν να συνυπολογιστούν κατά την εκτίμηση της χωρητικότητας επισκεπτών/Φέρουσας Ικανότητας, αυτών των ζωνών, ως εξής:

α) φυσικοί πόροι (όπως πάρκα, δασικές/ορεινές εκτάσεις, περιοχές άγριας φύσης/ζωής) με ανάπτυξη διαφόρων τουριστικών δραστηριοτήτων και

β) ανθρωπογενείς/πολιτιστικοί πόροι (όπως αρχαιολογικοί χώροι/μουσεία, παραδοσιακοί οικισμοί, χώροι πολιτιστικών εκδηλώσεων) σε άμεση συνάρτηση/συσχέτιση με τις παραπάνω παραμέτρους.

10.4. Για την επιλογή και χωροθέτηση περιοχών εγκατάστασης χρήσεων τουρισμού - αναψυχής εφόσον κατ'αρχήν έχει εκτιμηθεί η αναμενόμενη ζήτηση για τέτοιου είδους χρήσεις, καθώς και η ευρύτερη αναπτυξιακή στρατηγική για την εν λόγω περιοχή σχεδιασμού έως τον χρόνο-στόχο του σχεδιασμού, θα πρέπει γενικά να ληφθούν υπόψη τα παρακάτω κριτήρια:

α) Φυσικό Περιβάλλον -ύπαρξη τουριστικών πόρων
αα) Φυσικά χαρακτηριστικά (όπως κλίμα, μορφολογία εδάφους, νερό).

ββ) Πολιτιστικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά (όπως μνημεία, ιστορικοί πόροι, παραδοσιακοί οικισμοί, άυλη πολιτιστική κληρονομιά).

γγ) Δημογραφικά και οικονομικά χαρακτηριστικά (όπως πληθυσμός, απασχόληση, παραγωγή κατά τομείς).

β) Βαθμός ανάπτυξης

αα) Προσπέλαση (όπως κόμβοι, δίκτυα συγκοινωνιών -μεταφορών).

ββ) Οικιστική δομή, υπηρεσίες, εξυπηρετήσεις.

γγ) Τεχνική υποδομή (όπως ύδρευση, αποχέτευση, εγκαταστάσεις υγείας, πρόνοιας, άθλησης).

11. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

11.1. Η κατηγορία χρήσης «Πολιτιστικές εγκαταστάσεις», εντάσσεται στη λειτουργία τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα και ενδεικτικά περιλαμβάνει: αίθουσες μουσικής, βιβλιοθήκες, αίθουσες τέχνης, πινακοθήκες, πνευματικά κέντρα, κέντρα νεότητας, κέντρα κοινότητας, λοιπές αίθουσες πολιτιστικών εκδηλώσεων, κ.ά.

11.2. Ειδικότερα, αναφορικά με τα πνευματικά/πολιτιστικά κέντρα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης προβλέπονται:

α) Για οικιστικά κέντρα 5ου και 4ου επιπέδου: 0,2 τμ./κάτοικο.

β) Για οικιστικά κέντρα 3ου επιπέδου και άνω: 0,1 τμ./κάτοικο.

11.3. Κατά τον πολεοδομικό σχεδιασμό και ιδιαίτερα κατά την πολεοδόμηση νέων οικιστικών περιοχών ή επέκταση υφιστάμενων, είναι αναγκαίο να προβλέπονται πολιτιστικές εγκαταστάσεις και χώροι δραστηριοτήτων δημόσιου χαρακτήρα, ανάλογα με τις προκύπτουσες ανάγκες και τις ιδιαίτερες τοπικές συνθήκες.

11.4. Σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις της υπ' αρ. 49744/16.05.2023 (Β' 3322) κοινής απόφασης των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Εσωτερικών προβλέπεται η λειτουργία Κέντρων Κοινότητας, τα οποία χωροθετούνται, κατά το δυνατό, σε επίπεδο Πολεοδομικής Ενότητας, με σκοπό την εφαρμογή πολιτικών κοινωνικής προστασίας και την ανάπτυξη ενός τοπικού σημείου αναφοράς για την υποδοχή, εξυπηρέτηση και διασύνδεση των πολιτών με Κοινωνικά Προγράμματα και Υπηρεσίες που προσφέρονται στην περιοχή λειτουργίας τους.

11.5. Οι εγκαταστάσεις και χώροι πολιτισμού δημόσιου χαρακτήρα, χωροθετούνται με κριτήριο και τη συμπληρωματικότητα και με άλλα δίκτυα κοινωφελών χώρων/εξυπηρετήσεων (όπως εγκαταστάσεις εκπαίδευσης) και ελεύθερων χώρων - αστικού πρασίνου. Για τον σκοπό αυτό λαμβάνονται από τον πολεοδομικό σχεδιασμό τα απαραίτητα μέτρα και ρυθμίσεις όπως, η επιλογή της ειδικής χρήσης χώρων συνάθροισης κοινού με το επιτρεπόμενο περιεχόμενό της (π.χ. για την Γενική Χρήση Ελεύθεροι χώροι - Αστικό Πράσινο, οι επιτρεπόμενοι χώροι συνάθροισης κοινού περιλαμβάνουν ανοικτά θέατρα μικρής κλίμακας με απαραίτους υποστηρικτικούς χώρους και θερινούς κινηματογράφους). Στα παραπάνω δίκτυα, δύναται να εντάσσονται εγκαταστάσεις και ανοιχτοί χώροι πολιτισμού που λειτουργούν με ιδιωτική πρωτοβουλία, κυρίως τοπικών συλλόγων και σωματείων.

11.6. Με στόχο τη βελτίωση του δημόσιου βίου και την κοινωνική συνοχή, τα ανωτέρω δίκτυα συνιστάται να περιλαμβάνουν κατά προτεραιότητα τμήματα αστικών περιοχών που φέρουν έντονα προβλήματα πολεοδομικής υποβάθμισης με ένταξη και επανάχρηση αδρανών κτιριακών υποδομών όπου το επιτρέπει το ιδιοκτησιακό καθεστώς.

12. ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΧΩΡΟΙ - ΑΣΤΙΚΟ ΠΡΑΣΙΝΟ

12.1. Γενικές κατευθύνσεις

12.1.1. Οι ελεύθεροι/αδόμητοι/υπαίθριοι χώροι στον αστικό ιστό, κοινόχρηστοι ή όχι, και ιδιαίτερος αυτοί που καλύπτονται από βλάστηση που έχει αναπτυχθεί φυσικά ή έχει εγκατασταθεί τεχνητά, αποτελούν απαραίτητο δομικό στοιχείο του αστικού χώρου. Η διασφάλιση των υφιστάμενων και η δημιουργία νέων χώρων πρασίνου, σε συνδυασμό με κοινωφελείς εγκαταστάσεις (παιδικές χαρές, υποδομές αθλητισμού και αναψυχής), δημιουργούν τις προϋποθέσεις για βιώσιμη αστική ανάπτυξη.

12.1.2. Η αύξηση της επιφάνειας και της ποιότητας του πρασίνου με εύστοχα σχεδιασμένη κατανομή στον

οικιστικό ιστό (δικτύωση, συνδεσιμότητα) ενισχύει τη βιοποικιλότητα, έχει σημαντικό κοινωνικό αντίκτυπο στην ευζωία των κατοίκων, και συμβάλει στην προσαρμογή των πόλεων και οικισμών στην κλιματική αλλαγή και στην ενίσχυση της αστικής ανθεκτικότητας.

12.1.3. Οι ιδιωτικοί ακάλυπτοι χώροι των οικοπέδων δύναται να συνδράμουν τους ανωτέρω στόχους, καθώς με τη διατήρηση υδατοπερατότητας και την εγκατάσταση χαμηλού και υψηλού πρασίνου, συλλειτουργούν με τους κοινόχρηστους χώρους του αστικού ιστού. Για τον λόγο αυτό, είναι επιθυμητό κατά τη δόμησή τους να διασφαλίζεται η μεγαλύτερη δυνατή ακάλυπτη επιφάνεια, παράλληλα με την κατάλληλη διαμόρφωση των υπολοίπων όρων και περιορισμών δόμησης (όπως ύψος, θέση κτιρίου, τυχόν προκήπιο κ.λπ.).

12.2. Ελεύθεροι χώροι σε κοινή χρήση - Πράσινο

12.2.1. Οι περιοχές ελεύθερων χώρων - χώρων αστικού πρασίνου, σύμφωνα με το άρθρο 7 του π.δ.59/2018, αφορούν σε:

α) Κοινόχρηστους Χώρους για την παραμονή, αναψυχή και μετακίνηση πεζών και τροχοφόρων, όπως οδοί, οδοί ήπιας κυκλοφορίας, πεζόδρομοι, αμιγείς πεζόδρομοι, ποδηλατόδρομοι, πλατείες, άλση, πράσινο, και παιδικές χαρές.

β) Ελεύθερους χώρους αστικού και περιαστικού πρασίνου, που είναι χώροι εκτός εγκεκριμένων ρυμοτομικών σχεδίων, οι οποίοι προβλέπονται από τον πολεοδομικό σχεδιασμό και νοούνται ως χώροι δημιουργίας πνευμόνων πρασίνου και αναψυχής, με στόχο τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος.

12.2.2. Οι ελεύθεροι χώροι σε κοινή χρήση και οι χώροι αστικού πρασίνου μπορούν να είναι, σύμφωνα με το Σχήμα 6 του Παραρτήματος 1 της παρούσας, οι ακόλουθοι:

α) Ελεύθεροι Χώροι Πολεοδομικής Ενότητας. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν:

αα) Νησίδες πρασίνου με έκταση 0,01 - 0,1 Ha, χωρίς άλλη χρήση, που εξασφαλίζονται κυρίως είτε με την ορθολογική οριστικοποίηση του σχεδιασμού και τη δημιουργία «ανοιγμάτων» στον δομημένο ιστό (αναφερόμενα και ως μικρής ή μεγαλύτερης έκτασης «αστικά κενά»), είτε με τη συγκρότηση δικτύου πρασίνου. Οι χώροι αυτοί μπορούν να αξιοποιούνται με τον κατάλληλο σχεδιασμό ως χώροι πρασίνου και κοινωνικής επαφής (πάρκα «τσέπης»).

ββ) Παιδικές χαρές, οι οποίες διακρίνονται περαιτέρω σε:

- Παιδικές χαρές - γωνιές μικρής κλίμακας, επιφάνειας έως 400 τμ., με ελάχιστο επιθυμητό μέγεθος τα 150 τμ. Προορίζονται για τις μικρότερες ηλικιακές ομάδες (νήπια/παιδιά έως 6 ετών). Μπορεί να αφορούν και σε τμήματα πεζοδρόμων (όπως τύπου «woonerf»). Οι χώροι αυτοί σχεδιάζονται με τέτοιο τρόπο ώστε, ενδεικτικά, επιπλέον των αναφερομένων στην υπ' αρ. 28492/11.05.2009 (Β' 931) απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, να περιλαμβάνουν χώρους με άμμο, σκληρές επιφάνειες για παιχνίδια που παραδοσιακά γίνονται στο δρόμο, γωνιές για παιχνίδια που απαιτούν μικρότερο χώρο κίνησης, ενόργανα παιχνίδια, τοίχο για μπάλα και ζωγραφική.

- Παιδικές χαρές επιφάνειας άνω των 400 τμ. Εκτός των νηπίων και μικρών παιδιών, αφορούν και στις ηλικιακές ομάδες της προεφηβείας και εφηβείας. Μπορεί να αφορούν και σε τμήματα πεζοδρόμων (όπως τύπου «woonerf»). Οι χώροι σχεδιάζονται με τέτοιο τρόπο ώστε, ενδεικτικά, επιπλέον των αναφερομένων στην υπ' αρ. 28492/11.05.2009 (Β' 931) απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, να περιλαμβάνουν χώρους με άμμο και νερό, χώρους για τρέξιμο και ομαδικά αθλήματα, χώρους για παιχνίδια κάθε είδους και ενόργανα παιχνίδια, στρωμένες οδούς για παιχνίδια που απαιτούν σκληρές επιφάνειες, τοίχο για μπάλα και ζωγραφική, επιφάνειες για ποδήλατο - τροχοπέδιλα - τροχοσανίδα, ανοικτό περλίττο για στέγαση σε περίπτωση βροχής.

- Πλατείες επιφάνειας 0,1 - 0,5 Ha, (1.000 - 5.000 τμ.) με ή χωρίς εξοπλισμό. Το πράσινο είναι συστατικό στοιχείο αλλά δεν είναι το κύριο χαρακτηριστικό τους. Χρησιμοποιούνται κυρίως ως χώροι κοινωνικής επαφής και αναψυχής (η χρήση αναψυκτηρίων είναι συμβατή).

- Πάρκο Πολεοδομικής Ενότητας/Γειτονιάς, επιφάνειας 0,1 - 1,5 Ha. Εκτός του πρασίνου, που είναι το κύριο χαρακτηριστικό του, μπορεί να περιλαμβάνει δραστηριότητες ενεργητικής αναψυχής, όπως μικρές αθλητικές εγκαταστάσεις (Ευέλικτους Χώρους Αθλοπαιδιών), παιδικές χαρές, και χώρους παιχνιδιού. Είναι δυνατόν να καλύπτει τις ανάγκες και πέραν της μιας Πολεοδομικής Ενότητας/Γειτονιάς.

β) Ελεύθεροι Χώροι Πόλης/Οικισμού - Πάρκο Πόλης/Οικισμού

Οι χώροι της κατηγορίας αυτής κατά κανόνα τοποθετούνται σε φυσικές περιοχές ή σχεδιασμένες με φυσικά στοιχεία, που προσφέρονται για τον σκοπό αυτό και πρέπει να διαμορφωθούν έτσι ώστε να προστατευθεί και να αναδειχθεί ο φυσικός χαρακτήρας του τοπίου. Αποτελούν τις «φυγές» από το αστικό περιβάλλον και γι' αυτό είναι σκόπιμο να αποφεύγεται η χωροθέτηση σε αυτές λειτουργιών με έντονη όχληση.

12.2.3. Για την διαχείριση υφιστάμενων και το σχεδιασμό νέων χώρων αστικού πρασίνου πρέπει να επιδιώκεται:

α) Η κατάλληλη χωροθέτησή τους για την εξασφάλιση της ισόρροπης διασποράς τους και της ανάλογης εγγύτητας από την κατοικία, η απρόσκοπτη πρόσβασή τους, καθώς και η εν δυνάμει σύνδεσή τους με ακάλυπτους χώρους δημόσιων ή ιδιωτικών κτηρίων, των οποίων προωθείται η φύτευση, με στόχο την ενίσχυση του βιοκλιματικού τους ρόλου στη βελτίωση των μικροκλιματικών συνθηκών (όπως ο περιορισμός του φαινομένου της αστικής θερμικής νησίδας, ο έλεγχος της ηλιακής ακτινοβολίας).

β) Η άριστη αξιοποίηση του διαθέσιμου χώρου για την εξασφάλιση της ακεραιότητάς του και τη διασφάλιση της επιρροής του στην γύρω περιοχή.

γ) Η ορθολογικά σχεδιασμένη εγκατάσταση και διαχείριση της βλάστησης με έμφαση σε θέματα όπως η σύνθεση και η πυκνότητα των φυτικών ειδών, η δημιουργία ελκυστικών «ποιοτήτων» στο χώρο, η άρδευση του πρασίνου με ορθολογική χρήση αρδευτικού νερού κατά το δυνατόν από ανεξάρτητες πηγές υδροδότησης, η προώθηση της πρακτικής της μετατροπής της αρδευόμενης βλάστησης

σε μη αρδευόμενη, η δημιουργία προγραμμάτων παρακολούθησης (όπως μητρώα δένδρων) κ.α.

δ) Η αξιοποίηση των φυτεύσεων για την εξασφάλιση τυχόν οπτικής απομόνωσης μνημείων από περιβάλλον που δεν είναι συμβατό με αυτά ή ως διαχωριστικού στοιχείου μεταξύ περιοχών κατοικίας και οχλουσών δραστηριοτήτων (όπως οδοί μεγάλης κυκλοφορίας).

12.2.4. Οι επεμβάσεις στη βλάστηση και οι σχεδιασμένες παρεμβάσεις στους χώρους αστικού πρασίνου ακολουθούν τις σχετικές Προδιαγραφές Σύνταξης των Μελετών Διαχείρισης Κοινόχρηστων Χώρων Πρασίνου που προβλέπονται στην υπ' αρ. 125837/726/03.06.2013 (Β' 1528) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθώς και τις Προδιαγραφές Σύνταξης των Μελετών Διαχείρισης Πάρκων και Αλσών που προβλέπονται στην υπ' αρ. 133384/6587/10.12.2015 (Β' 2828) απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

12.3. Πλέγμα πρασίνου/δίκτυα φύσης

α) Κατά τον πολεοδομικό σχεδιασμό οι ελεύθεροι χώροι σε κοινή χρήση και οι χώροι αστικού πρασίνου επιδιώκεται να χωροθετούνται κατά τρόπο ώστε να συγκροτούν ένα όσο το δυνατόν πιο συνεκτικό πλέγμα με την ενσωμάτωση πλούσιων σε βιοποικιλότητα πάρκων, χώρων πρασίνου και διαδρόμων καθαρού αέρα, ώστε να μπορούν να συμβάλουν στον μετριασμό του φαινομένου των αστικών νησίδων θερμότητας στη βάση χρήσης Πράσινων Υποδομών (ΠΥ) σε αστικό περιβάλλον. Είναι αναγκαίο να συνδέονται μεταξύ τους είτε με πεζοδρόμους, είτε με πεζοδρόμια με σχεδιασμένες φυτεύσεις, και είναι σκόπιμο να αποτελούν και σημεία του «δικτύου ποδηλάτων». Όπου είναι εφικτή, είναι επιθυμητή η υλοποίηση της διασύνδεσης του «δικτύου αστικού πρασίνου - ελεύθερων χώρων» με τα σημεία κοινωνικής και πολιτιστικής δραστηριότητας.

β) Η σύνδεση του αστικού πρασίνου του κέντρου μιας πόλης με χώρους πρασίνου στην περιφέρειά της και τον περιαστικό χώρο, συνδυαζόμενη με κατάλληλες παρεμβάσεις, όπως φυτεύσεις, πεζοδρομήσεις, συγκροτεί δίκτυα φύσης που εξασφαλίζουν ευνοϊκότερες περιβαλλοντικές συνθήκες στην οικιστική περιοχή (ενίσχυση βιοποικιλότητας, βελτίωση μικροκλίματος, συμβολή στην ανάσχεση πλημμυρικών φαινομένων) και δίνουν ευκαιρίες ενάσκησης δραστηριοτήτων υπαίθριας αναψυχής συμβάλλοντας στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

γ) Σε περιαστικές περιοχές επιδιώκεται η δημιουργία (τεχνητών ή/και συν-διαμορφωμένων με φυσικές) περιοχών πρασίνου, σε διασύνδεση με γειτνιάζοντα συστήματα περιοχών δικτύου Natura 2000, και σε διαδημοτική συνεργασία. Σκοπός είναι, ο εμπλουτισμός και η αναζωογόνηση περιβαλλοντικά υποβαθμισμένων περιοχών, η προώθηση ανάπτυξης ΠΥ, ο περιορισμός του κατακερματισμού των οικοσυστημάτων, η βελτίωση τη συνδεσιμότητας των επιμέρους περιοχών του δικτύου Natura 2000, καθώς και η προστασία των ενδιαιτημάτων. Στις περιοχές αυτές θα πρέπει να προβλέπονται κατάλληλες σε είδος και σε πυκνότητα δενδροφυτεύσεις σύμφωνα με ανάλογη τεκμηρίωση της μελετητικής ομάδας.

δ) Στο δίκτυο αστικού - περιαστικού πρασίνου, εντάσσονται κατά το δυνατόν όλοι οι αρχαιολογικοί χώροι, ιστορικοί τόποι, ιστορικά κέντρα, μνημεία, τοπία, ευαίσθητες περιοχές, σημαντικά ρέματα, ακτές, μητροπολιτικά πάρκα και χώροι πολιτισμού και αθλητισμού, αστικοί λαχανόκηποι κ.α. Ακόμα, στο δίκτυο πρασίνου ενσωματώνονται υφιστάμενοι φυσικοί σχηματισμοί, αλλά και δυνάμει νέοι υπό διαμόρφωση χώροι, με την ανασύσταση υποβαθμισμένων φυσικών στοιχείων με κατάλληλες παρεμβάσεις, όπως συμπληρωματικές φυτεύσεις, αλλαγή χρήσης, απομάκρυνση υπαίθριων καταλήψεων, αναδιαμορφώσεις με αλλαγή υλικών, παρουσία υγρού στοιχείου. Στο δίκτυο πρασίνου εντάσσονται οργανικά οι Κοινόχρηστοι Χώροι και οι ακάλυπτοι χώροι δημόσιων ή ιδιωτικών κτηρίων, των οποίων επιδιώκεται η οργανωμένη φύτευση.

13. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

13.1. Ο τομέας των απορριμμάτων και αποβλήτων περιλαμβάνει όλες τις ειδικές χρήσεις/εγκαταστάσεις που αναφέρονται στο π.δ. 59/2018. Η οργανωτική δομή αυτών των υποδομών, οι προϋποθέσεις χωροθέτησής τους και οι σχετικές διαδικασίες ορίζονται με βάση τη σχετική ειδικότερη νομοθεσία που τις διέπει.

13.2. Ειδικότερα ως προς τα Απόβλητα Εκσκαφών, Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ) ισχύουν τα εξής:

α) Προτεραιότητα αποτελεί η δραστηκή μείωση των αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις μέσω της ανακύκλωσης και της κυκλικής οικονομίας. Ωστόσο, για να εξυπηρετηθεί η εναπόθεση αδρανών αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές, κατεδαφίσεις και καταρρεύσεις σε πόλεις και οικισμούς σε περίπτωση καταστροφής, πρέπει να προβλέπεται μια προσαύξηση στην επιφάνεια των χώρων για την εναπόθεση μη επικίνδυνων αδρανών αποβλήτων. Συγκεκριμένα θα πρέπει να προβλέπεται οι εξής προσαυξήσεις:

αα) κατά 10% στη ζώνη σεισμικής επικινδυνότητας I ή σε περιοχές με κίνδυνο κλάσης «Μέτριος» ως προς την αποτίμηση των επιπτώσεων πλημμύρας με περίοδο επανάλυψης $T=100$,

ββ) κατά 20% στη ζώνη σεισμικής επικινδυνότητας II ή σε περιοχές με κίνδυνο κλάσης «υψηλός» ως προς την αποτίμηση των επιπτώσεων πλημμύρας με περίοδο επανάλυψης $T=100$ και

γγ) κατά 30% στη ζώνη σεισμικής επικινδυνότητας III ή σε περιοχές με κίνδυνο κλάσης «πολύ υψηλός» ως προς την αποτίμηση των επιπτώσεων πλημμύρας με περίοδο επανάλυψης $T=100$.

β) Εφόσον δεν γίνεται ακριβέστερη εκτίμηση βάσει τεκμηριωμένων μεγεθών, η εκτίμηση των απαιτούμενων χώρων εναπόθεσης αδρανών αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις καταρτίζεται ως εξής:

αα) λαμβάνοντας υπόψη τον μέσο όρο του συνολικού όγκου οικοδομικών αδειών (κατασκευής και κατεδάφισης) των τελευταίων 5 ετών,

ββ) θεωρώντας ότι παράγονται 50 m^3 απόβλητα ανά 1.000 m^3 οικοδομικής δραστηριότητας,

γγ) θεωρώντας ότι κάθε κατεδάφιση αντιστοιχεί σε οικοδόμηση 60 m^3 και ο όγκος των παραγόμενων αποβλήτων είναι 114 m^3 ,

δδ) θεωρώντας ότι η μέση πυκνότητα των αποβλήτων από κατασκευές και κατεδαφίσεις είναι 1,5 τόνοι ανά m^3 .

14. ΕΙΔΙΚΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ/ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ

14.1. Ιεροί Ναοί/χώροι λατρείας

14.1.1. Η χωροθέτηση νέων ναών της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ελλάδος, καθώς και η επιλογή του μεγέθους κάθε ναού, γίνεται σύμφωνα με τον προγραμματισμό της αρμόδιας Μητροπόλης και τη σχετική νομοθεσία. Σε όποιες περιοχές κρίνεται αναγκαίο προβλέπεται χώρος για την ανέγερση ναών άλλων θρησκειών.

14.1.2. Τα όρια κάθε ενορίας ορίζονται από το οικείο Μητροπολιτικό Συμβούλιο. Οι ενοριακές περιφέρειες είναι σκόπιμο να αποτελούν υποσύνολα των Πολεοδομικών Ενοτήτων, ως εξής:

α) Ενοριακός ναός ιδρύεται: για πόλεις άνω των 100.000 κατοίκων ανά 600 οικογένειες, για πόλεις από 10.000 έως 100.000 κατοίκων ανά 500 οικογένειες, ενώ για πόλεις κάτω των 10.000 κατοίκων ανά 300 οικογένειες.

β) Χωριά ή συνοικισμοί με αριθμό οικογενειών μικρότερο των 300 και μεγαλύτερο των 50 αποτελούν ενορία.

γ) Χωριά, συνοικισμοί ή παραθεριστικά κέντρα με αριθμό οικογενειών μικρότερο των 50 αποτελούν ενορία εφόσον απέχουν περισσότερο από μισή ώρα από ενοριακό ναό, ή εφόσον η επικοινωνία είναι δύσκολη λόγω της ύπαρξης χαράδρας, ποταμού ή άλλων δυσπέρβλητων εμποδίων, ή εφόσον βρίσκονται σε νησί ή παραμεθόριο περιοχή.

δ) Πολλοί συνοικισμοί που απέχουν μεταξύ τους λιγότερο από ώρα και δε μπορούν να αποτελέσουν ανεξάρτητες ενορίες, συναποτελούν μία ενορία.

14.2. Κοιμητήρια

α) Η χωροθέτηση, ίδρυση και επέκταση κοιμητηρίων γίνεται σύμφωνα με τις προκύπτουσες ανάγκες μετά από υπόδειξη του αρμόδιου φορέα, καθώς και σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις (Σχήμα 20 του Παραρτήματος 2). Μια ενδεικτική τιμή προγραμματισμού των απαιτούμενων επιφανειών κοιμητηρίων ανά ΠΕ και ΧΕ μελέτης, κυμαίνεται μεταξύ 0,5 και 1,0 τμ./κάτοικο.

β) Τα ιδρυόμενα ή επεκτεινόμενα κοιμητήρια θα πρέπει να τηρούν κατά τον κανόνα, απόσταση 250 μ. από το άκρο εγκεκριμένου σχεδίου πόλης, 100 μ. από μονωμένες νομίμως υφιστάμενες κατοικίες, 100 μ. από φρέατα, 50 μ. από πηγές πόσιμου νερού, καθώς επίσης και 1.500 μ. από νοσοκομεία ή κλινικές. Προκειμένου περί πολεοδόμησης βιομηχανικών περιοχών και βιομηχανικών-βιοτεχνικών πάρκων, η απόσταση των εγκεκριμένων σχεδίων αυτών από υφιστάμενα κοιμητήρια δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 50 μέτρων.

14.3. Κέντρα Αποτέφρωσης Νεκρών

Παράλληλα με τα παραπάνω οριζόμενα, είναι δυνατή και η πρόβλεψη ίδρυσης και λειτουργίας Κέντρων Αποτέφρωσης Νεκρών (Κ.Α.Ν.) και Οστών με επιλογή της χρήσης του π.δ. 59/2018, η οποία υλοποιείται μέσω των αντίστοιχων γενικών κατηγοριών χρήσεως γης.

15. ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ

15.1. Επιφάνειες δικτύων

15.1.1. Οι κύριες υποδομές των δικτύων κυκλοφορίας αφορούν σε πεζοδρόμια, πεζόδρομους, ποδηλατόδρομους, οδικό δίκτυο (που περιλαμβάνει κατάστρωμα κυ-

κλοφορίας οχημάτων και παρόδια στάθμευση), καθώς και επίγειες υποδομές για (Μέσα Μαζικής Μεταφοράς) ΜΜΜ, πρανή και ερείσματα, καθώς και χερσαίους χώρους/ζώνες λιμένων που διέρχονται τροχοφόρα. Εξυπηρετούν το σύνολο των επιφανειακών μέσων μεταφοράς ανθρώπων και αγαθών και καλύπτουν όλους τους σκοπούς μετακίνησης. Μπορεί να έχουν τόσο δημόσιο όσο και ιδιωτικό χαρακτήρα.

15.1.2. Η συνιστώμενη περίμετρος οικοδομικών τετραγώνων σε νέες επεκτάσεις σχεδίων πόλεων είναι από 350 μ. έως 450 μ. και η αντίστοιχη συνιστώμενη αναγκαία επιφάνεια των δικτύων κυκλοφορίας (δείκτες ποσοστιαίας αναλογίας της συνολικής επιφάνειας των πολεοδομούμενων περιοχών) είναι:

α) Οικισμοί με πληθυσμό μικρότερο των 2.000 κατοίκων ποσοστό τουλάχιστον 15%.

β) Οικισμοί με πληθυσμό μεταξύ 2.000 - 30.000 κατοίκων ποσοστό τουλάχιστον 20%.

γ) Μεσαίες πόλεις με πληθυσμό μεταξύ 30.000 - 100.000 κατοίκων ποσοστό τουλάχιστον 25%.

δ) Μεγάλες πόλεις με πληθυσμό άνω των 100.000 - 500.000 κατοίκων ποσοστό τουλάχιστον 30%.

ε) Μεγαλουπόλεις - Μητροπολιτικές περιοχές με πληθυσμό άνω των 500.000 κατοίκων ποσοστό τουλάχιστον 35%.

15.2. Οδοί

15.2.1. Το οδικό δίκτυο οργανώνεται σε όλη του την έκταση, εντός και εκτός σχεδίου, σύμφωνα με τις «Οδηγίες Μελετών Οδικών Έργων/Λειτουργική Κατάταξη Οδικού Δικτύου (ΟΜΟΕ/ΛΚΟΔ)». Στόχος της λειτουργικής κατάταξης είναι η οργάνωση του οδικού δικτύου στο πλαίσιο του πολεοδομικού και συγκοινωνιακού σχεδιασμού, ανάλογα με τις λειτουργικές ανάγκες όλων των επί μέρους τμημάτων του, κατά ενιαίο τρόπο.

15.2.2. Η λειτουργική κατάταξη λαμβάνει υπόψη τη θέση της οδού (υπεραστική, περιαστική, αστική), το χαρακτήρα της οδού (αυτοκινητόδρομος, αρτηρία, συλλεκτήρια, τοπική), τη δυνατότητα εξυπηρέτησης παρόδιων ιδιοκτησιών και τα καθοριστικά λειτουργικά χαρακτηριστικά ως προς την σύνδεση, πρόσβαση και παραμονή.

15.2.3. Τα δίκτυα κυκλοφορίας στις πόλεις (αστικές περιοχές) ιεραρχούνται ως εξής:

α) Αρτηρίες

Χαρακτηρίζονται οι οδοί με σχετικά υψηλούς (για την κλίμακα της πόλης) φόρτους και με επαρκή γεωμετρικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, που εξυπηρετούν μεσαίου και μεγάλου μήκους διαμπερείς κινήσεις και κινήσεις εισόδων και εξόδων προς/από την πόλη. Οι αρτηρίες πρέπει να χωροθετούνται με τρόπο που να αποθαρύνουν τις διαμπερείς κινήσεις μέσω του κεντρικού ιστού της πόλης σχηματίζοντας εξωτερικούς και εσωτερικούς δακτυλίους. Δύναται να υπο-ιεραρχηθούν ως εξής:

αα) Πρωτεύουσες οδικές αρτηρίες (κατηγορία ΟΜΟΕ BI αστικός αυτοκινητόδρομος, BII αστική οδός ταχείας κυκλοφορίας, BIII αστική αρτηρία). Συγκεντρώνουν μεγάλες ροές εισόδου/εξόδου προς/από την πόλη ή αποτελούν παρακαμπτήρια διαδρομή μεγάλης κλίμακας (τμήματα εξωτερικού δακτυλίου). Οι πρωτεύουσες αρτηρίες λειτουργούν ως βασικές διανεμητήριες για τις κυριότερες υπερτοπικές ροές εισόδου στον πυρήνα του πολεοδομικού συγκροτήματος ή του αστικού κέντρου.

Ενδεικνυόμενη ελάχιστη διατομή 28μ. για διπλής κατεύθυνσης κυκλοφορίας. Περιλαμβάνει ελάχιστο εκατέρωθεν πεζοδρόμιο 2,25μ., ζώνη πολλαπλών χρήσεων και από τις δύο πλευρές πλάτους τουλάχιστον 2μ., 2 λωρίδες κυκλοφορίας (πλάτους 3,25μ. έως 3,5μ.) ανά κατεύθυνση, επιπλέον λωρίδα αριστερής στροφής στους κόμβους πλάτους 3,50μ. και διαχωριστική νησίδα πλάτους 2,00μ. (στην περιοχή διαμόρφωσης της λωρίδας αριστερής στροφής) έως 5,50μ. Στην περίπτωση εφαρμογής παραδρόμου για την εξυπηρέτηση των παρόδιων ιδιοκτησιών το πλάτος της διατομής αυξάνεται κατά τουλάχιστον 5,50μ. (για κάθε παράδρομο, με μεταφορά της ζώνης πολλαπλών χρήσεων στον παράδρομο παράλληλα με την διαχωριστική νησίδα).

ββ) Δευτερεύουσες οδικές αρτηρίες (κατηγορία ΟΜΟΕ ΓΙΙΙ αστική αρτηρία). Συγκροτούν το βασικό δίκτυο περαιτέρω κατανομής των μετακινήσεων μεταξύ επιμέρους πολεοδομικών ενότητων και κέντρων της εκάστοτε Χωρικής Ενότητας και συγκεντρώνουν ροές, παρακαμπτήριες μέσης κλίμακας δακτυλίων (εσωτερικοί δακτύλιοι).

Ενδεικνυόμενη ελάχιστη διατομή 23,50μ. για διπλής κατεύθυνσης κυκλοφορίας. Περιλαμβάνει ελάχιστο εκατέρωθεν πεζοδρόμιο 2,25μ., ζώνη πολλαπλών χρήσεων και από τις δύο πλευρές πλάτους τουλάχιστον 2μ., 2 λωρίδες κυκλοφορίας (των 3,25μ.) ανά κατεύθυνση και διαχωριστική νησίδα ελάχιστου πλάτους 2,00μ. Στην περίπτωση που κριθεί σκόπιμη η ύπαρξη επιπλέον λωρίδας αναμονής για αριστερή στροφή στους κόμβους (λόγω συμβολής της δευτερεύουσας οδικής αρτηρίας με πρωτεύουσα αρτηρία ή με συλλεκτήρια οδό) η ενδεικνυόμενη ελάχιστη διατομή αυξάνεται κατά 3,25μ.

Ενδεικνυόμενη ελάχιστη διατομή 19μ. για μονής κατεύθυνσης κυκλοφορίας. Περιλαμβάνει ελάχιστο εκατέρωθεν πεζοδρόμιο 2,25μ., ζώνη πολλαπλών χρήσεων και από τις δύο πλευρές πλάτους τουλάχιστον 2μ., 2 λωρίδες κυκλοφορίας (των 3,25μ.) και παράλληλη όδευση ποδηλατοδρόμου.

β) Συλλέκτριες οδοί

(πρωτεύουσες και δευτερεύουσες, κατηγορία ΟΜΟΕ κύρια συλλεκτήρια οδός ΒΙV και ΓΙV, συλλεκτήρια οδός ΔΙV).

Χαρακτηρίζονται οι οδοί που είναι συνδετήριες μεταξύ τοπικών οδών και δευτερευουσών αρτηριών. Λειτουργούν και ως παρακαμπτήριοι των μικρής κλίμακας δακτυλίων και παρακαμπτήριοι των περιοχών ήπιας κυκλοφορίας.

Οι Δευτερεύουσες συλλεκτήριες συλλέγουν ή τροφοδοτούν μετακινήσεις από/προς τις πρωτεύουσες συλλεκτήριες. Για αύξηση της οδικής ασφάλειας μπορεί το όριο ταχύτητας των συλλεκτήριων οδών να είναι 30 χλμ/ώρα και να συνδυάζεται με προσαρμογές της οδικής υποδομής (πλάτη κυκλοφορίας, υπερυψωμένες διαβάσεις, κυκλικούς κόμβους κ.τ.λ.). Ενδεικνυόμενη ελάχιστη διατομή 19μ. για διπλής κατεύθυνσης κυκλοφορίας. Περιλαμβάνει ελάχιστο εκατέρωθεν πεζοδρόμιο 2,25μ., ζώνη πολλαπλών χρήσεων και από τις δύο πλευρές πλάτους 2μ., 1 τουλάχιστον λωρίδα κυκλοφορίας πλάτους 3,25μ. ανά κατεύθυνση, και παράλληλη όδευση ποδηλατοδρόμου.

Ενδεικνυόμενη ελάχιστη διατομή 16μ. για μονής κατεύθυνσης κυκλοφορίας. Περιλαμβάνει ελάχιστο εκατέρωθεν πεζοδρόμιο 2,25μ., ζώνη πολλαπλών χρήσεων και από τις δύο πλευρές πλάτους 2μ., 1 τουλάχιστον λωρίδα κυκλοφορίας πλάτους 3,5μ. και παράλληλη όδευση ποδηλατοδρόμου.

γ) Τοπικές οδοί

(κατηγορία ΟΜΟΕ τοπικοί οδοί ΔV και ΕV, τοπικοί οδοί κατοικιών ΕVΙ).

Χαρακτηρίζονται όλες οι υπόλοιπες οδοί, πέραν των προαναφερομένων, οδών της πόλης, που εξυπηρετούν μόνο την πρόσβαση και παραμονή στις επιμέρους γειτονιές και πολεοδομικές ενότητες, εξυπηρετούν χαμηλούς κυκλοφοριακούς φόρτους με ενδεικνυόμενο όριο ταχύτητας τα 30 χλμ/ώρα. Σε καμία περίπτωση δεν εξυπηρετούν διαμπερείς κινήσεις μεγάλου μήκους (π.χ. μεταξύ δύο πολεοδομικών ενότητων).

Ενδεικνυόμενη ελάχιστη διατομή 14μ. ώστε να μπορεί να διαμορφωθεί η οδός σε λειτουργική και καλαίσθητη οδό ήπιας κυκλοφορίας (όπως συστήνεται), είτε να διαμορφωθεί ως οδός διπλής κατεύθυνσης με ελάχιστο εκατέρωθεν πεζοδρόμιο 2,25μ., ζώνη πολλαπλών χρήσεων και από τις δύο πλευρές πλάτους 2μ., 1 λωρίδα κυκλοφορίας ανά κατεύθυνση πλάτους 2,75μ.

δ) Οδοί ήπιας κυκλοφορίας

Νοούνται οι οδοί χαμηλών φόρτων και ταχυτήτων με προτεραιότητα στην κίνηση των πεζών, στις οποίες, με κατάλληλες διαμορφώσεις, εξασφαλίζεται, πέραν των αναφερομένων στη χρήση πεζοδρόμου της περ. 59 του άρθρου 2 του ν. 4067/2012 (Α' 79), η διέλευση οχημάτων με χαμηλή ταχύτητα ή/και η στάθμευση. Οι οδοί ήπιας κυκλοφορίας συγκροτούν και προσδιορίζουν την περιοχή ήπιας κυκλοφορίας (κατά κύριο λόγο περιοχών κατοικίας ή περιοχών που περιβάλλουν σχολικά συγκροτήματα ή περιοχών που χρήζουν προστασίας λόγω χρήσεων γης), με μετατροπή οδών του τοπικού οδικού δικτύου ή άλλων οδών (με κατάλληλη τεκμηρίωση) σε οδούς ήπιας κυκλοφορίας (και κατ' εξαίρεση σε πεζόδρομους στις περιπτώσεις όπου οι χρήσεις γης ή ο γενικότερος σχεδιασμός αφορούν σε υψηλή παρουσία πεζών). Στις «περιοχές ήπιας κυκλοφορίας» λαμβάνονται μέτρα προστασίας τους από διαμπερείς ροές. Στις περιοχές ήπιας κυκλοφορίας οι «δρόμοι ήπιας κυκλοφορίας» έχουν όριο ταχύτητας 20 χλμ/ώρα, εξασφαλίζοντας αρμονική συνύπαρξη πεζών, αυτοκινήτων, ποδηλάτων και οχημάτων μικροκινητικότητας. Οι οδοί ήπιας κυκλοφορίας ενδείκνυται να διαμορφώνονται με τρόπο (κυκλοφοριακή οργάνωση, γεωμετρία, υλικά οδοστρώσις) ο οποίος δεν θα επιτρέπει την ανάπτυξη ταχυτήτων και τις μεγάλες διαμπερείς κινήσεις. Θα πρέπει να αποφεύγεται η μετατροπή μιας οδού σε οδό ήπιας κυκλοφορίας μόνο με την εφαρμογή κατακόρυφης σήμανσης κατά τον ισχύοντα ΚΟΚ, χωρίς την λήψη πρόσθετων μέτρων.

Οι οδοί ήπιας κυκλοφορίας δύνανται να ιεραρχηθούν ως: αα) οδοί ήπιας κυκλοφορίας σε περιοχές κατοικίας ή περιοχές σχολικών συγκροτημάτων, ββ) οδοί ήπιας κυκλοφορίας σε κέντρα πόλεων ή οικισμών, γγ) οδοί ήπιας κυκλοφορίας σε τουριστικές περιοχές.

ε) Πεζόδρομοι

Ως πεζόδρομοι χαρακτηρίζονται τα οδικά τμήματα που έχουν ως αποκλειστική ή κύρια λειτουργία την κίνηση των πεζών σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και την κανονιστική απόφαση του πεζοδρόμου. Ειδικότερα, ως πεζόδρομος ορίζεται ο διαμορφωμένος υπαίθριος κοινόχρηστος ελεύθερος χώρος, που εξυπηρετεί αποκλειστικά την συνεχή, ασφαλή και χωρίς εμπόδιο κυκλοφορία των πεζών και εμποδιζόμενων ατόμων και επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί μόνο από τα οχήματα τροφοδοσίας και ειδικές κατηγορίες οχημάτων (όπως πυροσβεστικά, ασθενοφόρα, οχήματα καθαριότητας του Δήμου, αστυνομικά, οχήματα Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας για την αντιμετώπιση επείγουσών αναγκών, οχημάτων που εκτελούν μετακομίσεις οικοσκευών, οχημάτων ατόμων με αναπηρίες, οχημάτων κατοίκων για την πρόσβαση σε χώρο στάθμευσης εντός της ιδιοκτησίας τους, οχημάτων προς/από χώρους στάθμευσης εκτός οδού σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία) σύμφωνα πάντα με τις καθορισμένες προϋποθέσεις (κατεύθυνση κυκλοφορίας, ωράριο, όριο ταχύτητας, ειδικές συνθήκες κ.τ.λ.) όπως θα περιγράφονται στην κανονιστική απόφαση του πεζοδρόμου.

Οι πεζόδρομοι δύναται να κατηγοριοποιηθούν, με βάση τα ακόλουθα κριτήρια, ως εξής:

αα) Μόνιμοι, σε περίπτωση που λειτουργούν στο ίδιο καθεστώς σε όλη την διάρκεια του έτους.

ββ) Περιοδικοί, σε περίπτωση που διενεργούνται πεζοδρομήσεις:

- είτε περιοδικές, δηλαδή ο αποκλεισμός της οδού ή τμήματος αυτής από την κυκλοφορία οχημάτων να ισχύει για ορισμένες ώρες της ημέρας ή για προκαθορισμένο χρονικό διάστημα, λόγω ειδικών αναγκών,

- είτε μικτές περιοδικές, δηλαδή να αποκλείεται οδός ή τμήμα αυτής από την κυκλοφορία ορισμένου τύπου οχήματος.

γγ) Πρωτεύοντες, σε περίπτωση που παρουσιάζουν ή προβλέπεται ότι θα παρουσιάσουν σημαντικούς κυκλοφοριακούς φόρτους πεζών, γενικά μεγαλύτερους από 30 άτομα ανά λεπτό για τις δύο κατευθύνσεις μαζί.

δδ) Δευτερεύοντες, σε περίπτωση που εξασφαλίζουν απλώς τη σύνδεση ανάμεσα σε δύο ή περισσότερα σημεία, με κίνηση μικρή που συνήθως δεν εξαντλεί την κυκλοφοριακή τους ικανότητα.

15.3. Αρχές σχεδιασμού οδών

15.3.1. Βασικές διαστάσεις κυκλοφοριακού χώρου και οχημάτων, τυπικές διατομές και τυπικά γεωμετρικά στοιχεία αστικών οδών αναφέρονται στις Οδηγίες Μελετών Οδικών Έργων - Κύριες Αστικές Διατομές (ΟΜΟΕ - ΚΑΟ). Οδηγίες και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά για τον σχεδιασμό του οδικού δικτύου αναφέρονται σε σχετικές προδιαγραφές των αρμόδιων υπηρεσιών, όπως οι Οδηγίες Μελετών Οδικών Έργων και οι Οδηγίες Σχεδιασμού της Γενικής Γραμματείας Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος.

15.3.2. Παραπάνω αναφέρονται ενδεικτικά ελάχιστα πλάτη διατομών (πλάτος μεταξύ ρυμοτομικών γραμμών) ανά κατηγορία οδού, τα οποία θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τον προσδιορισμό της απαιτούμενης

επιφάνειας νέων οδικών δικτύων ώστε να είναι δυνατή κατά την ρυμοτομική μελέτη η δέσμευση του οδικού χώρου. Η τελική διατομή που θα εφαρμοστεί θα λαμβάνει υπόψη την ενίσχυση της βιώσιμης κινητικότητας, την προώθηση των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς (ΜΜΜ) και την δίκαιη κατανομή του χώρου στους χρήστες της οδού με στόχο τον περιορισμό της στάθμευσης επί της οδού.

15.3.3. Αντίστοιχα σε υφιστάμενα οδικά δίκτυα η κατανομή του διαθέσιμου χώρου θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις αρχές της βιώσιμης κινητικότητας και η ιεράρχηση του οδικού δικτύου θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τυχόν περιορισμένα γεωμετρικά χαρακτηριστικά του (π.χ. δύναται μία υφιστάμενη οδός να είναι αρτηρία ή συλλεκτήρια χωρίς να διαθέτει τα ελάχιστα ενδεικνυόμενα γεωμετρικά στοιχεία που αναφέρονται παραπάνω, εφόσον δεν υπάρχει εναλλακτικό οδικό δίκτυο που να διαθέτει επαρκή γεωμετρικά χαρακτηριστικά). Σε αυτές τις περιπτώσεις οι πολιτικές για τον περιορισμό της χρήσης του αυτοκινήτου θα πρέπει να είναι ακόμα πιο αποτελεσματικές.

15.3.4. Στο νέο οδικό δίκτυο πρέπει να προβλέπονται ζώνες πολλαπλών χρήσεων που περιλαμβάνουν χώρους στάθμευσης και στάσης οχημάτων και Μέσων Μαζικής Μεταφοράς, εξυπηρέτησης φορτοεκφόρτωσης, φόρτισης Η/Ο, επέκτασης πεζοδρομίων (όπως στις γωνίες, οδικά πάρκα, ράμπες ΑμΕΑ), φύτευσης, αστικού εξοπλισμού (όπως κάδοι απορριμμάτων) κ.α. Στις αρτηρίες που περιλαμβάνουν άξονες ροής ποδηλάτων (όπως συστήνεται), η ελάχιστη ενδεικνυόμενη διατομή αυξάνεται κατά 4,00μ. ώστε να μπορεί να εξυπηρετήσει ποδηλατόδρομο διπλής κατεύθυνσης, ζώνες ασφαλείας και νησίδες διαχωρισμού. Επίσης στην περίπτωση που οι αρτηρίες ή οι συλλεκτήριες ή οι τοπικοί οδοί εξυπηρετούν μεγάλες κινήσεις ροών πεζών ή περιλαμβάνονται στους άξονες ροών πεζών, η ενδεικνυόμενη ελάχιστη διατομή αυξάνεται ανάλογα με ελάχιστη αύξηση τα 2,50μ. (ώστε να προκύπτει ελάχιστο πεζοδρόμιο 3,50μ.).

15.4. Άξονες ροής πεζών

15.4.1. Οι άξονες ροών πεζών περιλαμβάνουν πεζοδρόμους, οδούς ήπιας κυκλοφορίας, οδούς με μεγάλα πλάτη πεζοδρομίων. Ο ρόλος των αξόνων ροών πεζών στην ενίσχυση της βιώσιμης κινητικότητας και προσβασιμότητας είναι ιδιαίτερα σημαντικός. Οι άξονες ροών πεζών εξασφαλίζουν την συνέχεια της πεζή μετακίνησης σε αποδεκτά επίπεδα εξυπηρέτησης και ασφάλειας για όλους τους μετακινούμενους, συμπεριλαμβανομένων και των ατόμων με αναπηρία και των εμποδιζόμενων ατόμων (εξασφάλιση «προσβάσιμης αλυσίδας»). Θα πρέπει να συνδέουν μεταξύ τους, σημαντικούς πόλους έλξης μετακινήσεων, περιοχές κατοικίας, σχολικά συγκροτήματα, κέντρα πόλεων, σταθμούς και σημεία μετεπιβίβασης.

15.4.2. Οι άξονες ροών πεζών θα πρέπει να έχουν ως στόχο την ενίσχυση της προσβασιμότητας και πολυτροπικότητας και κυρίως την ενίσχυση της εναλλαγής μέσου είτε με πεζή μετακίνηση είτε με ΜΜΜ. Συνεπώς ως τμήματα των αξόνων ροών πεζών μπορούν να ενταχθούν επίσης και:

α) Οδικό Πάρκο Γειτονιάς. Ορίζεται τμήμα οδικής υποδομής το οποίο διέρχεται από μια περιοχή κατοικίας ή και

από κεντρική περιοχή, και μετατρέπεται σε πεζόδρομο είτε σε οδό κυκλοφορίας πεζών, ποδηλάτων και οχημάτων μικροκινητικότητας και Μέσων Μαζικής Μεταφοράς (MMM) με ήπια χαρακτηριστικά μετακινήσεων (χαμηλή συχνότητα διέλευσης MMM κάτω του 1 λεωφορείου ή τραμ/5', και χαμηλές ταχύτητες κίνησης έως 20 χλμ/ώρα) και με μέριμνα χρήσης υλικών οδοστρώσας διαφορετικών από την ασφάλτο. Στόχοι των «οδικών πάρκων γειτονιάς» είναι η ενοποίηση σημαντικών πόλων δραστηριοτήτων και η ενοποίηση τυχόν πολιτιστικών χώρων και πάρκων πρασίνου. Τα «οδικά πάρκα γειτονιάς» κρίνεται χρήσιμο να δημιουργούνται σε πυκνοδομημένες περιοχές κατοικίας με χαρακτηριστικά υποβάθμισης, έλλειψη πρασίνου και υπαίθριων δημόσιων χώρων.

β) Εμπορική οδός - Transit Mall. Ορίζεται τμήμα οδικής υποδομής στο κέντρο μιας αστικής περιοχής με εμπορικές χρήσεις και κτίρια υπηρεσιών και γραφείων, στην οποία επιτρέπεται η κίνηση MMM, και οχημάτων έκτακτης ανάγκης, καθώς και πεζών, ποδηλάτων, και οχημάτων μικροκινητικότητας και περιορίζεται η κίνηση των Ι.Χ. οχημάτων (αυτοκίνητα και μοτοσυκλέτες) είτε τελείως είτε επιτρέπεται μόνο σε μικρά αποσπασματικά τμήματα, σε επιλεγμένα σημεία, σε μήκος ενός Ο.Τ. και σε περιορισμένο οδικό χώρο.

15.5. Άξονες ροής ποδηλάτων

15.5.1. Οι πόλεις θα πρέπει να διαθέτουν επαρκές - εκτεταμένο δίκτυο κίνησης ποδηλάτου που να εξυπηρετεί με ασφάλεια το σύνολο των αστικών μετακινήσεων. Οι άξονες ροών ποδηλάτων περιλαμβάνουν ποδηλατοδρόμους, οδούς ήπιας κυκλοφορίας, τοπικές οδοί καθώς και πεζοδρόμους (όταν δεν προβλέπεται αλλιώς στην κανονιστική απόφαση των πεζοδρόμων, ο ποδηλάτης σύρει το ποδήλατο πεζός). Οι άξονες ροών ποδηλάτων εξασφαλίζουν την συνέχεια της μετακίνησης με ποδήλατο σε αποδεκτά επίπεδα εξυπηρέτησης. Θα πρέπει να συνδέουν μεταξύ τους, σημαντικούς πόλους έλξης μετακινήσεων, περιοχές κατοικίας, σχολικά συγκροτήματα, κέντρα πόλεων, σταθμούς και σημεία μετεπιβίβασης και άλλες σημαντικές χρήσεις γης. Συντίθεται όπου είναι εφικτό, η εφαρμογή υποδομών ποδηλατοδρόμων σε όλες τις αρτηρίες και τις συλλεκτήριες οδούς. Στο τοπικό οδικό δίκτυο συστήνεται η λήψη κατάλληλων μέτρων (όχι διαχειριστικού τύπου) μείωσης της μηχανοκίνητης διαμερούς κυκλοφορίας και της ταχύτητας, με σκοπό τη συνύπαρξη του ποδηλάτου με την μηχανοκίνητη κυκλοφορία.

15.5.2. Οι ποδηλατόδρομοι διακρίνονται σε αστικούς, περιαστικούς και υπαίθρου και μπορούν να καταταγούν σε εθνικό δίκτυο, δίκτυο πόλης, και δημοτικό δίκτυο. Στο αστικό οδικό δίκτυο ιεραρχούνται ως εξής:

α) Πρωτεύουσες Διαδρομές: Συνδέουν το κέντρο με τις περιοχές κατοικίας. Καλύπτουν αποστάσεις που κυμαίνονται από 5- 15χλμ. Στον αστικό ιστό διέρχονται από πόλους υψηλής συγκέντρωσης επισκεπτών και συνδέονται με άλλες διαδρομές, ώστε από κοινού να συγκροτήσουν ένα δίκτυο.

β) Δευτερεύουσες Διαδρομές: Συνδέουν εντοπισμένους προορισμούς, εξασφαλίζοντας ουσιαστικά την μετάβαση από τις πρωτεύουσες διαδρομές στις τοπικές διαδρομές.

γ) Τοπικές διαδρομές: Εξυπηρετούν μετακινήσεις σε επίπεδο γειτονιάς και συνήθως το ποδήλατο συνυπάρχει με τη μηχανοκίνητη κυκλοφορία.

15.6. Στάθμευση

15.6.1. Ως γενική αρχή για τη στάθμευση συστήνεται:

α) Η στάθμευση των οχημάτων να γίνεται εκτός οδού σε υπόγειους, υπαίθριους ή υπέργειους χώρους στάθμευσης ή σε ιδιωτικές κτηριακές υποδομές.

β) Η χωροθέτηση χρήσεων στάθμευσης σε ΟΤ εντός κεντρικών περιοχών ή πλησίον σταθμών μετεπιβίβασης ή πλησίον σημαντικών πόλων έλξης μετακινήσεων με σκοπό τη μείωση της παρόδιας στάθμευσης, η οποία συστήνεται να επιτυγχάνεται με μείωση του κυκλοφορούμενου τμήματος της διατομής και απόδοσή τους στους πεζούς/ποδηλάτες.

γ) Η αποτροπή της επί της οδού στάθμευσης στις αρτηρίες (όχι στο παράπλευρο οδικό δίκτυο αυτών).

15.6.2. Το σύστημα στάθμευσης της πόλης περιλαμβάνει:

α) Στάθμευση σε εκτός οδού περιοχές.

β) Στάθμευση επί της οδού.

γ) Θέσεις φορτοεκφόρτωσης.

δ) Θέσεις φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων (στην οδό και εκτός οδού).

ε) Στάθμευση σε περιοχές μετεπιβίβασης.

στ) Στάσεις Μέσων Μαζικής Μεταφοράς.

ζ) Χώρους Αναμονής ταξί.

15.6.3. Το σύστημα της στάθμευσης θα πρέπει να εξυπηρετεί όλες τις κατηγορίες των μέσων μετακίνησης όπως ιδιωτικό επιβατικό όχημα, βαρέα οχήματα (εκτός οδού), οχήματα τροφοδοσίας, μοτοσυκλέτες, ποδήλατα, οχήματα μικροκινητικότητας, ειδικές θέσεις στάθμευσης (π.χ. θέσεις στάθμευσης ΑΜΕΑ) κ.τ.λ. Επίσης θα πρέπει να εξυπηρετεί την πολυτροπικότητα των μετακινήσεων.

15.6.4. Η παρόδια στάθμευση ενδείκνυται να είναι χωροθετημένη σε εσοχές με τοπική μείωση του πεζοδρομίου (ελάχιστο πλάτος πεζοδρομίου 2,25μ.). Η διατομή της οδού κατά την εκπόνηση των ρυμοτομικών σχεδίων, θα πρέπει να προβλέπει ζώνη πολλαπλών χρήσεων εκατέρωθεν της οδού ακόμα και αν δεν κρίνεται η άμεση ανάγκη χωροθέτησης σειράς θέσεων στάθμευσης ΙΧ, μοτοσυκλετών κ.τ.λ. ώστε σε κάθε περίπτωση να μπορεί να εξυπηρετηθεί η ανάγκη χωροθέτησης στάσης MMM, στάσης φορτοεκφόρτωσης κ.τ.λ. Στις πλευρές των ΟΤ που δεν εφαρμόζεται στάθμευση το πλάτος των 2μ. της ζώνης πολλαπλών χρήσεων μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως συνέχεια πεζοδρομίου, είτε για φύτευση είτε για μικρά οδικά πάρκα (parklets), είτε να εξυπηρετεί υποδομές ποδηλάτου είτε να εξυπηρετεί την χωροθέτηση κάδων απορριμμάτων.

15.7. Κόμβοι Μετεπιβίβασης

15.7.1. Ως κόμβος μετεπιβίβασης συνδυασμένης μετακίνησης ορίζεται ο χώρος στον οποίο υπάρχει διασύνδεση δύο ή περισσότερων μέσων μεταφοράς. Σε έναν κόμβο μετεπιβίβασης ή επιβατικό σταθμό συνδυασμένης μετακίνησης, οι άνθρωποι εισέρχονται με ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητο ή μοτοσυκλέτα, ή με MMM, ή πεζή, ή με ποδήλατο, ή με όχημα μικροκινητικότητας και εξέρχονται με άλλο. Οι κόμβοι μετεπιβίβασης θα πρέπει να

χωροθετούνται κυρίως στις εισόδους της πόλης, να διαθέτουν επαρκή χώρο στάθμευσης και να είναι άμεσα προσβάσιμοι μέσω οδικής αρτηρίας, αξόνων ροής πεζών και ποδηλάτων.

15.7.2. Σημεία και περιοχές με χρήσεις, που έλκουν σημαντικό όγκο μετακινήσεων, ενδείκνυται να ενισχύονται περιμετρικά με κόμβους μετεπιβίβασης και υποδομές που σχετίζονται με την πεζή μετακίνηση, την μετακίνηση με ποδήλατο και την μετακίνηση με χρήση ΜΜΜ, ώστε να αποτρέπεται ο κορεσμός τους από την κίνηση αυτοκινήτων και την επακόλουθη αναζήτηση χώρου στάθμευσης.

15.7.3. Ιδιαίτερη σημασία θα πρέπει να δοθεί στις περιοχές των λιμένων της χώρας, προκειμένου να ενταχθούν τα γενικά σχέδια λειτουργίας τους στον σχεδιασμό.

16. ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

16.1. Χωρικές προβλέψεις και προσαρμογές

Η πολιτική προστασία αφορά στην προστασία της ζωής και της περιουσίας των πολιτών, την παροχή βοήθειας στους πληγέντες και την επαναφορά της λειτουργίας των υποδομών που επλήγησαν με στόχο την αποκατάσταση της καθημερινής λειτουργίας περιοχών που έχουν πληγεί.

Η αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και η άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση κινδύνων, συνδέεται με χωρικές προβλέψεις και προσαρμογές αναφορικά με τα εξής:

α) Την υπόδειξη κατάλληλων δικτύων (οδικών - πεζοδρομικών) ανά τύπο κινδύνου (σεισμό, πλημμύρα, δασική πυρκαγιά, τσουνάμι κ.λπ.) για την ασφαλή απομάκρυνση πληθυσμού.

β) Την υπόδειξη κατάλληλων ανά τύπο κινδύνου περιοχών και χώρων για την ασφαλή καταφυγή του πληθυσμού και τον καταυλισμό του.

γ) Τη χωροθέτηση των κρίσιμων χρήσεων και υποδομών για τη λειτουργία του εθνικού μηχανισμού πολιτικής προστασίας με κριτήριο τη διασφάλιση της αδιάλειπτης λειτουργία του και της απρόσκοπτης πρόσβασης από και προς αυτές σε συνθήκες έκτακτης ανάγκης.

δ) Τη χωροθέτηση επαρκών χώρων για την εναπόθεση μετά από καταστροφές των μη επικίνδυνων αδρανών αποβλήτων, προϊόντων κατασκευών και κατεδαφίσεων, φερτών υλικών καθώς και βιοαποβλήτων-προϊόντων πυρκαγιάς.

16.2. Καταφυγή πληθυσμού σε ασφαλείς χώρους σε περίπτωση σεισμού (ΧωΚ).

16.2.1. Ως Χώροι Καταφυγής ονομάζονται οι χώροι που βρίσκονται σε απόσταση πεζού για τη βραχυπρόθεσμη (έως μερικά εικοσιτετράωρα) παραμονή του πληθυσμού ο οποίος εκκενώνει τα κτήρια για λόγους ασφαλείας μετά από σεισμό.

16.2.2. Κάθε Πολεοδομική Ενότητα πρέπει να διαθέτει για το σύνολο του Πραγματικού Πληθυσμού Βάσης ΧωΚ, σύμφωνα με τους ακόλουθους όρους και προϋποθέσεις:

α) Οι ΧωΚ είναι ανοιχτοί χώροι και κατανέμονται έτσι ώστε να επιτρέπουν άμεση (εντός 5 λεπτών) πρόσβαση με τα πόδια, του πληθυσμού σε αυτούς. Η τυπική αποδεκτή απόσταση του χώρου καταφυγής από τα κτήρια διαφόρων χρήσεων που εξυπηρετεί, εκτιμάται σε περι-

που 300 - 400m. Ανάλογα με τις συνθήκες τις περιοχής (πληθυσμιακή πυκνότητα, πυκνότητα δόμησης, συνθήκες πρόσβασης κ.λπ.), η ακτίνα επιρροής του χώρου μπορεί να επεκταθεί, με τη μορφή ισοχρονικών καμπυλών και να φτάσει μέχρι και στα 500m. Για τη χωροθέτηση των ΧωΚ και για την εκτίμηση της ακτίνας επιρροής τους λαμβάνονται υπόψη υφιστάμενα εμπόδια και δυσκολίες πρόσβασης, όπως σκάλες, ανισόπεδοι κόμβοι, οδικές αρτηρίες κ.ά.

β) Η δυναμικότητα (χωρητικότητα) του ΧωΚ εκτιμάται λαμβάνοντας υπόψη 2m² ενεργής επιφάνειας χώρου καταφυγής ανά άτομο, για τον πληθυσμό που εξυπηρετεί. Σε περιπτώσεις που κρίνεται σκόπιμο, όπως σε τουριστικές περιοχές, ο πληθυσμός δύναται να εκτιμάται με βάση το δυσμενέστερο σενάριο πληθυσμιακής φόρτισης της ΠΕ κατά την ημέρα και την νύχτα, κατά την χειμερινή και κατά την καλοκαιρινή περίοδο.

γ) Η ενεργή επιφάνεια του ΧωΚ εκτιμάται λαμβάνοντας υπόψη:

αα) τη λειτουργικότητα του χώρου, δηλαδή αφαιρώντας τις επιφάνειες που δεν επιτρέπουν παραμονή του πληθυσμού (όπως σιντριβάνια), και

ββ) τις συνθήκες ασφάλειας του χώρου, λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν θεωρείται ασφαλής ο χώρος σε απόσταση από τις περιβάλλουσες οικοδομές ίση με το μισό του ύψους της αντίστοιχης όψης (ή έστω ίση με το ένα τρίτο του ύψους της όψης εάν δεν υπάρχουν επικίνδυνα για πτώση στοιχεία σε αυτήν όπως πινακίδες, κλιματιστικά) και σε απόσταση από υψηλούς μαντρότοιχους ίση με το ύψος τους.

δ) Οι ΧωΚ επιβάλλεται να πληρούν προϋποθέσεις ασφαλείας έναντι σεισμού και των συνοδών του σεισμού επικίνδυνων φαινομένων, όπως αστοχίες εδάφους, κατολισθήσεις, πυρκαγιές, τεχνολογικά ατυχήματα, tsunami. Ειδικότερα, οι ΧωΚ, πρέπει να μην βρίσκονται σε γεωλογικά επικίνδυνα εδάφη (έναντι κατολισθήσεων, καθιζήσεων, κ.α.), να βρίσκονται σε υψομετρική θέση στις παραθαλάσσιες περιοχές τέτοια που να ελαχιστοποιείται η διακινδύνευση από tsunami, να μην βρίσκονται πάνω σε μεγάλα αναχώματα ή πάνω από υπόγειες στοές, να μην κινδυνεύουν σε περίπτωση κατάρρευσης μεγάλων τεχνικών έργων (όπως οι εναέριοι αυτοκινητόδρομοι), να βρίσκονται σε ικανή απόσταση από εγκαταστάσεις στις οποίες υπάρχει κίνδυνος δευτερογενών κινδύνων. Στην περίπτωση εγκαταστάσεων Seveso, για τις εγκαταστάσεις ανώτερης βαθμίδας οι ΧωΚ πρέπει να βρίσκονται πέραν της Ζώνης ΙΙΙ όπως αυτή καθορίζεται στη μελέτη ασφαλείας της εγκατάστασης, και στην περίπτωση εγκαταστάσεων χαμηλότερης βαθμίδας, πέραν του 1km από την εγκατάσταση.

ε) Περαιτέρω, επιβάλλεται να διασφαλίζεται η ασφαλής μετάβαση στους ΧωΚ πεζή, και αν είναι δυνατόν μέσω ενός κατάλληλα σηματοδοτημένου πεζοδρομικού δικτύου. Θα πρέπει να προβλέπονται εναλλακτικές διαδρομές διαφυγής προς τους χώρους καταφυγής, ιδίως δε στην περίπτωση χώρων συνάθροισης κοινού (όπως κινηματογράφοι, πολυκαταστήματα), και χώρων όπου στεγάζονται ευπαθή τμήματα του πληθυσμού, όπως σχολεία, παιδικοί σταθμοί, δημόσια και ιδιωτικά Κέντρα Κοι-

νωνικής Πρόνοιας (ΚΚΠΠ), νοσοκομεία, μονάδες υγείας, μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων, κ.λπ.

στ) Η διαδρομή διαφυγής θα πρέπει να μην διασταυρώνεται με φυσικά ή άλλα εμπόδια (ρέματα, σιδηροδρομικές γραμμές) και να μην περιλαμβάνει ανισόπεδες διαβάσεις, ενώ θα πρέπει να αποφεύγεται να διέρχεται από σημεία μεγάλης συγκέντρωσης πληθυσμού (κινηματογράφοι, κτίρια γραφείων κ.λπ.) ή εγκαταστάσεις έκτακτης ανάγκης (σταθμοί πρώτων βοηθειών, πυροσβεστικοί σταθμοί κ.λπ.). Επίσης, θα πρέπει να αποφεύγεται η γειτνίαση κατά μήκος της διαδρομής, με χρήσεις επικίνδυνες για πυρκαγιά, εκρήξεις ή διαρροή επικίνδυνων υλικών.

ζ) Η πεζοδρομική διαδρομή προς τους ΧωΚ θα πρέπει να παρέχει ασφάλεια από πτώση υλικών (όπως στοιχεία όψεων των κτιρίων, κλιματιστικά, πινακίδες), διατηρώντας μια απόσταση ασφαλείας από παράπλευρες οικοδομές. Η παρουσία πρασιάς κατά μήκος του πεζοδρομίου ίσης με το μισό ή έστω το 1/3 του ύψους της αντίστοιχης πρόσοψης του κτιρίου ή δενδροστοιχίας ή και προστεγασμάτων αυξάνει σημαντικά την ασφάλεια της πεζοδρομικής διαδρομής.

η) Η συνήθης χρήση των ΧωΚ μπορεί να είναι διαφορετική. Ωστόσο, λόγω του απρόβλεπτου και αιφνιδίου χαρακτήρα της εκδήλωσης σεισμού, είναι σκόπιμο η συνήθης χρήση τους να είναι τέτοια ώστε να μην εμποδίζεται η άμεση και ελεύθερη πρόσβαση σε αυτούς καθ' όλο το εικοσιτετράωρο.

16.3. Προσαρμογή του δικτύου κυκλοφορίας σε συνθήκες έκτακτης ανάγκης

16.3.1. Σε περίπτωση επικείμενης ή εν εξελίξει καταστροφής στις σεισμούς, πλημμύρας, δασικής πυρκαγιάς, ο σχεδιασμός του κυκλοφοριακού δικτύου σε κάθε ΠΕ οφείλει να διευκολύνει την ταχεία και ασφαλή απομάκρυνση του πληθυσμού, με ίδια μέσα μέσω εναλλακτικών διαδρομών στις συλλεκτήριες οδούς και ταυτόχρονα να υποστηρίζει την πρόσβαση στην ΠΕ των δυνάμεων παροχής βοήθειας.

16.3.2. Κρίσιμα στοιχεία στον σχεδιασμό αποτελούν η ιεράρχηση του οδικού δικτύου σε συνδυασμό με την χωροθέτηση κρίσιμων και τρωτών λειτουργιών καθώς και η διασφάλιση εναλλακτικών διαδρομών πρόσβασης στις κάθε σημείο στις ΠΕ και διαφυγής από αυτό στις συλλεκτήριες οδούς, ο έλεγχος στις παρόδια στάθμευσης, ο έλεγχος και η ρύθμιση στις ταχύτητας διαφυγής και η ασφάλεια στις διασταυρώσεις.

16.3.3. Ειδικότερα, στην περίπτωση σεισμού, ο πληθυσμός πρέπει να εκκενώσει τα κτήρια και να μεταβεί με τα πόδια σε ασφαλή ανοιχτό ΧωΚ, ελαχιστοποιώντας τη χρήση αυτοκινήτων. Σε δεύτερο χρόνο μπορεί να ακολουθήσει μετάβαση με αυτοκίνητο προς περιαστικούς ανοιχτούς χώρους ή άλλους ασφαλείς χώρους.

Για τον σχεδιασμό του κυκλοφοριακού δικτύου απαιτείται να διασφαλιστεί:

α) Η ασφαλής και ταχεία μετάβαση πεζή του πληθυσμού που εκκενώνει τα κτίρια, στους ΧωΚ μέσω του πεζοδρομικού δικτύου καθώς και η πρόβλεψη εναλλακτικών διαδρομών εκκένωσης.

β) Η διασφάλιση της ταχείας πρόσβασης των δυνάμεων παροχής βοήθειας, δηλαδή η δημιουργία των προ-

ϋποθέσεων ώστε να μην αποκλείεται η πρόσβαση των οχημάτων για την παροχή βοήθειας, λόγω αποκλεισμού τμημάτων του οδικού δικτύου από ερείπια και αποσπώμενα υλικά ή λόγω σταθμευμένων οχημάτων.

γ) Η διασφάλιση πρόσβασης σε δεύτερο χρόνο, από το κέντρο προς περιαστικούς ελεύθερους και άλλους ασφαλείς χώρους, μέσω εναλλακτικών διαδρομών.

16.3.4. Για τον σχεδιασμό και την οργάνωση του πεζοδρομικού και οδικού δικτύου προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις αυτές, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ο χώρος περιμετρικά των κτιρίων και σε απόσταση από το κτίριο μικρότερη από το μισό του ύψους της αντίστοιχης πρόσοψης (ή, οριακά, το 1/3 του ύψους της πρόσοψης) δεν θεωρείται ασφαλής σε περίπτωση καταστροφικού σεισμού, καθώς και ότι αναμένεται ιδιαίτερη επιβάρυνση του οδικού δικτύου σε θέσεις όπου χωροθετούνται υποδομές κρίσιμης σημασίας όπως νοσοκομεία και πυροσβεστικοί σταθμοί.

16.4. Κρίσιμες και τρωτές χρήσεις και λειτουργίες σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης

16.4.1. Για την αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών εξαιτίας φυσικών και τεχνολογικών κινδύνων, θεωρούνται ως κρίσιμες, σύμφωνα με το Σχήμα 7 του Παραρτήματος 1 της παρούσας, οι χρήσεις και λειτουργίες εκείνες που υπερφορτίζονται και που αποκτούν ιδιαίτερη σημασία κατά την έκτακτη περίοδο.

Σε αυτές υπάγονται, ενδεικτικά, υπηρεσίες πυρόσβεσης και διάσωσης, υπηρεσίες υγείας όπως η επείγουσα και η νοσοκομειακή περίθαλψη, υπηρεσίες δημόσιας τάξης και ασφαλείας, οι βασικές υποδομές κοινής ωφελείας υπηρεσίες και οι εγκαταστάσεις που συνδέονται με αυτές.

16.4.2. Ως τρωτές λειτουργίες, σύμφωνα με το Σχήμα 7 του Παραρτήματος 1 χαρακτηρίζονται αυτές που παρουςιάζουν:

α) υψηλή συγκέντρωση πληθυσμού κατά τις διάφορες ώρες του 24ώρου,

β) ιδιόμορφη φύση της κατοχής του χώρου ή μη εκούσια διαμονή,

γ) αυξημένο δυναμικό για την πρόκληση πολλαπλασιαστικών καταστροφικών επιπτώσεων (όπως εκρήξεις, πυρκαγιές) και

δ) οικονομικές, διοικητικές και πολιτισμικές λειτουργίες πολύ μεγάλης σημασίας για την επιβίωση και περαιτέρω ανάπτυξη μιας περιοχής.

16.5. Υποδομές Ζωτικής Σημασίας

16.5.1. Ως «Υποδομές Ζωτικής Σημασίας» (ΥΖΣ) νοούνται τα περιουσιακά στοιχεία, συστήματα ή μέρη αυτών τα οποία είναι ουσιώδη για τη διατήρηση των λειτουργιών ζωτικής σημασίας της κοινωνίας, της υγείας, της ασφαλείας, της οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας των μελών της, και των οποίων η διακοπή λειτουργίας ή η καταστροφή θα είχε σημαντικό αντίκτυπο για τη Χώρα, ως αποτέλεσμα της αδυναμίας διατήρησης των λειτουργιών αυτών. Λόγω της σημασίας τους, η χωροθέτηση, η λειτουργία και προστασία των εγκαταστάσεων κρίσιμων για τις ΥΖΣ υπόκειται σε ειδικές ρυθμίσεις.

Ενδεικτικοί κρίσιμοι τομείς και υπηρεσίες ανά τομέα αποτελούν η ενέργεια (δίκτυα μεταφοράς και διανομής

ηλεκτρικής ενέργειας, αγωγοί μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου, κ.λπ.), οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, τα ύδατα (πόσιμο νερό και λύματα), οι μεταφορές (σταθμοί τρένων και λεωφορείων, λιμάνια, αεροδρόμια, οδικές και σιδηροδρομικές αρτηρίες, κ.λπ.), η βιομηχανία (κρίσιμες βιομηχανίες, χημική και πυρηνική βιομηχανία), το περιβάλλον (μετεωρολογική πρόγνωση και προειδοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχος της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, των επιγείων υδάτων και της θαλάσσιας ρύπανσης).

16.5.2. Ειδική κατηγορία αποτελούν οι «Ευρωπαϊκές Υποδομές Ζωτικής Σημασίας» (ΕΥΖΣ). Ως ΕΥΖΣ νοούνται οι ΥΖΣ που βρίσκονται εντός της ελληνικής επικράτειας ή άλλου κράτους μέλους και των οποίων η διακοπή λειτουργίας ή η καταστροφή θα είχε σημαντικό αντίκτυπο στη Χώρα και ταυτόχρονα σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη. Η σπουδαιότητα των επιπτώσεων εκτιμάται βάσει οριζόντιων κριτηρίων. Συμπεριλαμβάνονται οι επιπτώσεις από οριζόντιες εξαρτήσεις από άλλες κατηγορίες υποδομών.

Στα οριζόντια κριτήρια περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

α) Κριτήριο απωλειών (αξιολόγηση ως προς τον πιθανό αριθμό νεκρών ή τραυματιών).

β) Κριτήριο οικονομικών επιπτώσεων (αξιολόγηση ως προς τη σπουδαιότητα της οικονομικής ζημίας και/ή υποβάθμισης προϊόντων ή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των δυνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων).

γ) Κριτήριο των επιπτώσεων για το κοινό (αξιολόγηση ως προς τις επιπτώσεις για την εμπιστοσύνη του κοινού, τη σωματική οδύνη και τη διατάραξη της κοινωνικοοικονομικής ζωής, συμπεριλαμβανομένης της απώλειας υπηρεσιών ζωτικής σημασίας).

Άρθρο 7

Εφαρμογή των Πολεοδομικών Προτύπων σε περιοχές με ειδικά πολεοδομικά ή/και θεσμικά χαρακτηριστικά

1. Εφαρμογή των Πολεοδομικών Προτύπων

1.1. Οι ποιοτικές κατευθύνσεις και οι ποσοτικές προδιαγραφές των Πολεοδομικών Προτύπων εφαρμόζονται κατά ενιαίο, απρόσκοπτο και δεσμευτικό τρόπο σε Πολεοδομικές Ενότητες που αφορούν πολεοδομική επέκταση οικιστικών περιοχών.

1.2. Στις περιπτώσεις πολεοδομικών και θεσμικών ιδιαιτεροτήτων των περιοχών επέμβασης, υφίσταται η δυνατότητα του μελετητή-πολεοδόμου να αποκλίνει από τα Πολεοδομικά Πρότυπα, ακολουθώντας τη διαδικασία η οποία περιγράφεται παρακάτω, προς διαφύλαξη της ποιότητας του παραγόμενου πολεοδομικού χώρου και της ισόρροπης και ισότιμης πρόσβασης του κοινωνικού συνόλου σε υπηρεσίες και υποδομές.

2. Κατηγορίες περιοχών με ειδικά πολεοδομικά ή/και θεσμικά χαρακτηριστικά:

α) «Κέντρα πόλεων» που διαθέτουν ήδη εγκεκριμένα ρυμοτομικά σχέδια με τις προϊσχύουσες του ν. 4447/2016 διατάξεις. Σε αυτής της κατηγορίας τις Πολεοδομικές Ενότητες που ενσωματώνουν συχνά διαμορφωμένους ήδη, συμπαγείς, αξιολογους ή/και προστατευόμενους πολεοδομικούς ιστούς, ο μελετητής κατ' αρχήν εξετάζει

τη δυνατότητα πλήρους διασφάλισης των απαιτούμενων υποδομών με βάση τα παρόντα Πολεοδομικά Πρότυπα. Στην περίπτωση που αυτό δεν είναι εφικτό να ικανοποιηθεί στο ακέραιο, οι υπολειπόμενες απαιτήσεις σε επιφάνειες για Κοινόχρηστους Χώρους και για Κοινοφελείς Εξυπηρετήσεις ικανοποιούνται κατά προτεραιότητα σε πιθανές διαθέσιμες θέσεις της ίδιας Πολεοδομικής Ενότητας περιμετρικά του «Κέντρου Πόλης», και εν συνεχεία και σε γειτονικές Πολεοδομικές Ενότητες.

β) Αυτοτελείς οικισμοί κάτω των 2.000 κατοίκων, προ ή μετά το 1923. Σε αυτούς τους οικισμούς εφαρμόζονται τα Πολεοδομικά Πρότυπα αναφορικά με την εξασφάλιση των κοινωνικών και τεχνικών υποδομών και εξυπηρετήσεων του πληθυσμού. Αναλόγως με τα ειδικά χαρακτηριστικά του οικισμού, όσον αφορά τη θέση του (ορεινός, παράκτιος, πεδινός, κ.λπ.), την παραγωγική του δομή (αγροτικός, τουριστικός, κ.λπ.) και τον χαρακτήρα του (περιαστικός, εξωαστικός, κ.λπ.), εκτιμώνται ενδεχόμενες ειδικές ή/και πρόσθετες απαιτήσεις (όπως αναφορικά με τις κυκλοφοριακές υποδομές), καθώς επίσης και αναγκαίες προσαρμογές συγκεκριμένων προτύπων (όπως αναφορικά με τις υποδομές ελευθέρων χώρων/αστικού πρασίνου). Παράλληλα καταγράφεται και αξιολογείται το οικιστικό δίκτυο στο οποίο εντάσσονται οι οικισμοί αυτής της κατηγορίας, και διερευνώνται πιθανές συμπληρωματικότητες των απαιτούμενων υποδομών υψηλής εξειδίκευσης, ιδίως των κατηγοριών των παρ. 3 έως 12 του άρθρου 6.

γ) Παραθεριστικές οικιστικές περιοχές. Ειδικά για τις παραθεριστικές περιοχές που βρίσκονται στην περιφέρεια αστικών κέντρων και παρουσιάζουν λειτουργικές συσχετίσεις με αυτά, εκτιμάται για τον χρόνο - στόχο του πολεοδομικού σχεδίου (5 έως 20 έτη) η παρουσία μόνιμης κατοικίας, και προσδιορίζεται το ποσοστό των μόνιμων κατοίκων επί του συνολικού πλήθους των οικιστών της περιοχής (μόνιμων κατοίκων + παραθεριστών). Παράλληλα εκτιμώνται κατά το δυνατόν τα ειδικότερα χαρακτηριστικά των μόνιμων κατοίκων (ηλικιακές ομάδες, κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά, κ.λπ.). Με βάση τα παραπάνω στοιχεία προσδιορίζεται η αναγκαία διασφάλιση χώρων για Κοινόχρηστους Χώρους, για Χώρους Καταφυγής σε περίπτωση φυσικών καταστροφών, για Κοινοφελείς Εξυπηρετήσεις (ειδικότερα δε για εγκαταστάσεις υγείας, πρόνοιας, εκπαίδευσης, αθλητισμού και πολιτισμού), καθώς επίσης και για την ανάπτυξη των απαραίτητων υποδομών κυκλοφορίας.

δ) Ζώνες τουρισμού - αναψυχής (εκτός σχεδίου και εκτός οργανωμένων υποδοχέων). Για τις ζώνες αυτές εκτιμώνται για τον χρόνο - στόχο του πολεοδομικού σχεδίου τα εξής:

αα) το πλήθος των επισκεπτών/τουριστών και τα ειδικότερα χαρακτηριστικά τους και

ββ) το είδος και τα ειδικότερα χαρακτηριστικά της ασκούμενης τουριστικής δραστηριότητας, καθώς και οι προκύπτουσες ανάγκες σε πάσης φύσεως πολεοδομικές υποδομές.

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία προσδιορίζεται οι πάσης φύσεως απαιτούμενες υποδομές, καθώς επίσης και οι απαραίτητες υποδομές κυκλοφορίας.

ε) Ζώνες παραγωγικών δραστηριοτήτων (εκτός σχεδίου και εκτός οργανωμένων υποδοχέων). Για τις ζώνες αυτές εκτιμάται για τον χρόνο - στόχο του πολεοδομικού σχεδίου, το είδος και τα ειδικότερα χαρακτηριστικά της ασκούμενης παραγωγικής δραστηριότητας, καθώς και οι προκύπτουσες ανάγκες σε πάσης φύσεως πολεοδομικές υποδομές, και μεταξύ αυτών ιδιαιτέρως των απαραίτητων υποδομών κυκλοφορίας.

στ) Ζώνες ενέργειας και ΑΠΕ. Για τις ζώνες αυτές εκτιμάται για τον χρόνο - στόχο του πολεοδομικού σχεδίου, το είδος και τα ειδικότερα χαρακτηριστικά της ασκούμενης ενεργειακής δραστηριότητας, καθώς και οι προκύπτουσες ανάγκες σε πάσης φύσεως πολεοδομικές υποδομές. Παράλληλα λαμβάνεται μέριμνα μέσω χωροθέτησης κατάλληλων πολεοδομικών ζωνών, για την προστασία του περιβάλλοντος και του τοπίου, καθώς επίσης και για την αποφυγή της εκτός σχεδίου οικιστικής ανάπτυξης.

3. Τα μεθοδολογικά βήματα διαδικασίας κατάρτισης του πολεοδομικού προγράμματος για τις παραπάνω περιοχές είναι τα εξής:

α) Οριοθέτηση της περιοχής που χαρακτηρίζεται ως ειδική. Για το υπόλοιπο μέρος της συνολικής περιοχής μελέτης συνεχίζει να είναι δεσμευτική η εφαρμογή των Πολεοδομικών Προτύπων.

β) Παρουσίαση των πολεοδομικών ή/και θεσμικών χαρακτηριστικών της περιοχής που τεκμηριώνουν τον χαρακτηρισμό της ως ειδικής. Ο μελετητής έχει τη δυνατότητα καθορισμού πολλαπλών ειδικών περιοχών εντός της συνολικής περιοχής μελέτης, ακόμα και τον καθορισμό αλληλεπικαλυπτόμενων ειδικών περιοχών, νοούμενου ότι κάθε μία τους αποτελεί ειδική περιοχή ως προς την εφαρμογή συγκεκριμένου Πολεοδομικού Προτύπου.

γ) Ονομαστικός προσδιορισμός των πολεοδομικών προτύπων για τα οποία προγραμματίζεται η προσαρμοσμένη εφαρμογή τους και συσχέτιση/τεκμηρίωση αυτής της επιλογής/δυνατότητας με βάση τα ειδικά πολεοδομικά ή/και θεσμικά χαρακτηριστικά της περιοχής επέμβασης.

δ) Καταγραφή της εκάστοτε απόκλισης από τα Πολεοδομικά Πρότυπα και διερεύνηση της επίπτωσης που αναμένεται να έχει η σχετική απόκλιση στην ποιότητα ζωής των κατοίκων και των λοιπών χρηστών της περιοχής.

ε) Διατύπωση και επεξήγηση των τρόπων με τους οποίους ο προτεινόμενος πολεοδομικός σχεδιασμός, εντός της οριοθετημένης ειδικής περιοχής ή/και εντός των άμεσα γειτονικών της, αμβλύνει τις πιο πάνω επιπτώσεις.

Άρθρο 8

Μεταβατικές διατάξεις

1. Η παρούσα εφαρμόζεται για τα Τοπικά και Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια (ΤΠΣ και ΕΠΣ) που προβλέπονται στα άρθρα 7 και 8 του ν. 4447/2016, αντίστοιχα, καθώς και για τα Ρυμοτομικά Σχέδια Εφαρμογής που προβλέπονται στο άρθρο 10 του ν. 4447/2016, τα οποία θα εκπονηθούν μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας με την επιφύλαξη εξαίρεσης περιοχών που εμπίπτουν σε όρια Πολεοδομικών Μελετών της παρ. 3.

2. Περαιτέρω, η παρούσα εφαρμόζεται στις εξής περιπτώσεις:

α) Των Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων (ΤΠΣ), τα οποία κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως βρίσκονται στο 1ο στάδιο της 1ης φάσης εκπόνησης της κύριας μελέτης, σύμφωνα με την παρ. ΙΙ.2. της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΠΟΛΣ/72343/1885/28.07.2021 (Β' 3545) απόφασης του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

β) Των Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων (ΕΠΣ), τα οποία κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως βρίσκονται στην Α' ενότητα της παρ. ΙΙ.5. της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΠΟΛΣ/6015/136/20.01.2022 (Β' 510) απόφασης του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

3. Η παρούσα δεν εφαρμόζεται για τα πολεοδομικά σχέδια που εκπονούνται δυνάμει των διατάξεων του ν. 1337/1983 (Α' 33) και του ν. 2508/1997 (Α' 124), ήτοι στα Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια (ΓΠΣ), στα Σχέδια Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτών Πόλεων (ΣΧΟΟΑΠ) καθώς και στις Πολεοδομικές Μελέτες. Στις περιπτώσεις που μια περιοχή καλύπτεται μόνο από ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ, είναι δυνατή, ύστερα από απόφαση του αρμόδιου συλλογικού οργάνου, η αναθεώρησή του με την εφαρμογή της παρούσας και η μετέπειτα εκπόνηση της Πολεοδομικής Μελέτης ένταξης της περιοχής στο σχέδιο κατά τις παρούσες προβλέψεις.

Άρθρο 9
Παραρτήματα

Παράρτημα 1. Σχήματα

	Περιοχές κύριας κατοικίας			Περιοχές παραθεριστικής κατοικίας
	Περιοχή χαμηλής πληθυσμιακής πυκνότητας και ΣΔ	Περιοχή μέσης πληθυσμιακής πυκνότητας και ΣΔ	Περιοχή υψηλής πληθυσμιακής πυκνότητας και ΣΔ	
Περιοχή χαμηλού βιοτικού επιπέδου	25 τμ./κάτ.	25 τμ./κάτ.	20 τμ./κάτ.	35 τμ./κάτ.
Περιοχή μέσου βιοτικού επιπέδου	40 τμ./κάτ.	35 τμ./κάτ.	30 τμ./κάτ.	40 τμ./κάτ.
Περιοχή υψηλού βιοτικού επιπέδου	60 τμ./κάτ.	50 τμ./κάτ.	45 τμ./κάτ.	45 τμ./κάτ.

Σχήμα 1. Μέσες συγχρονικές τιμές του Δείκτη Κατάληψης Κατοικίας (Κ.01) για τον Ελλαδικό χώρο.

ΒΑΘΜΙΔΕΣ		% χρηστών στον πληθυσμό *	Αριθμός μαθητών ανά τμήμα (max)	Ενδεικτική Ακτίνα εξυπηρέτησης (μέτρα) **	Βιώσιμη μονάδα (min αριθμός μαθητών)	Ενδεικτική επιφάνεια γηπέδου **
Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση	Νηπιαγωγείο (4 – 5 ετών)	2	25 ***	400 – 500	7	1.200 τμ./ 30 νήπια
						1.400 τμ./ 60 νήπια
	Δημοτικό (6 – 11 ετών)	6	25 ***	400 – 800	126	1.850 τμ./ 90 μαθητ.
						2.600 τμ./ 180 μαθητ.
						3.200 τμ./ 270 μαθητ.
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	Γυμνάσιο (12 – 15 ετών)	3	27 ****	1.000 – 1.200	81	3.800 τμ./ 360 μαθητ.
	Γενικό Λύκειο (15-18 ετών)	3	27 ****	1.000 – 1.500	81	3.400 τμ./ 210 μαθητ.
						4.200 τμ./ 315 μαθητ.
	Επαγγελματική Εκ/ση (ΕΠΑΛ)	*****	*****	*****		4.800 τμ. / 420 μαθητ.
						5.000 – 7.000 τμ.

* Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, 2015

** ΥΑ υπ'αρ.37237/ΣΤ1/2.4.2007 (Β' 635)

*** Π.Δ. υπ'αρ.79/2017 (Α' 109).

**** ΥΑ υπ'αρ.129818/Γ2/16.9.2013 (Β' 2451)

***** Ο προγραμματισμός των ΕΠΑΛ εξειδικεύεται ανάλογα με τα ειδικά χαρακτηριστικά της εκάστοτε περιοχής επέμβασης

Σχήμα 2. Αποδελτίωση υφιστάμενων ποσοτικών δεδομένων που διέπουν την ανάπτυξη εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων στην Ελλάδα.

	Είδος αθλητικής εγκατάστασης	Καθαρή επιφάνεια αθλητ. χώρων (τμ.)	Βιώσιμα μεγέθη (τμ.)	Ακτίνα εξυπ/σης
Οικισμοί < 2.000 κατοίκων	Γήπεδο Μπάσκετ / Βόλεϊ	750		Αυτή του Γυμνασίου - Λυκείου
	Γήπεδο ποδοσφαίρου 5 x 5	1.300		
	Γήπεδο Τένις	650		
	Γήπεδο Χάντμπολ	1.000		
	μικρό ανοικτό Κολυμβητήριο με αποδυτήρια (δεξαμ. 25 μ.)	1.300		
	Εξυπηρετήσεις:			
	μικρό κτήριο Αποδυτηρίων / χώρων υγιεινής	200		
	κερκίδα 500 θεατών	500		
	Χώρος στάθμευσης 60 θέσεων	1.500		
	ΠΥΡΗΝΑΣ I (ενδεικτική χωροθέτηση)		8.000 (απαιτούμενη επιφάνεια γηπέδου)	
	Δύο (2) Γήπεδα Μπάσκετ / Βόλεϊ	1.500		
	Ένα (1) Γήπεδο ποδοσφαίρου 5 x 5	1.300		
	Ένα (1) Γήπεδο Τένις	650		
	Ένα (1) Γήπεδο Χάντμπολ ή μικρό ανοικτό Κολυμβητήριο	1.300		
	μικρό κτήριο Αποδυτηρίων / χώρων υγιεινής	200		

Σχήμα 3. Ενδεικτικό παράδειγμα χωροθέτησης αθλητικών εγκαταστάσεων σε νέο οικισμό 2.000 κατοίκων (επιθυμητός δείκτης 6 τμ. ανά κάτοικο - ελάχιστη επιφάνεια): Πυρήνας I + Πυρήνας I + χώροι Ευ.Χ.Α.

	Είδος αθλητικής εγκατάστασης	Καθαρή επιφάνεια αθλητ. χώρων (τμ.)	Βιώσιμα μεγέθη (τμ.)	Ακτίνα εξυπ/σης
Οικισμοί έως 8.000 κατοίκους	Γήπεδο Μπάσκετ / Βόλεϊ	750		Αυτή του Γυμνασίου - Λυκείου
	Γήπεδο ποδοσφαίρου 5 x 5	1.300		
	Γήπεδο Τένις	650		
	Γήπεδο Χάντμπολ	1.000		
	ανοικτό Κολυμβητήριο με αποδυτήρια (δεξαμ. 25 μ. & μικρή εκμάθησης)	2.000		
	Γήπεδο ποδοσφαίρου με μικρό περιμετρικό στίβο & κερκίδες	9.000 – 15.000		
	Κλειστό γυμναστήριο με αποδυτήρια	2.000	40.000 (απαιτούμενη επιφάνεια γηπέδου)	
	ΠΥΡΗΝΑΣ II (ενδεικτική χωροθέτηση)			
	Τέσσερα (4) Γήπεδα Μπάσκετ / Βόλεϊ	3.000		
	Δύο (2) Γήπεδα ποδοσφαίρου 5 x 5	2.600		
	Δύο (2) Γήπεδα Τένις	1.300		
	Ένα (1) Γήπεδο Χάντμπολ	1.000		
	Ένα (1) ανοικτό Κολυμβητήριο ως άνω	2.000		
	Ένα (1) Γήπεδο ποδοσφαίρου ως άνω	12.000		
	Ένα (1) Κλειστό γυμναστήριο με αποδυτήρια	2.000		
	Δύο (2) μικρά κτήρια Αποδυτηρίων / χώρων υγιεινής	400		

Σχήμα 4. Ενδεικτικό παράδειγμα χωροθέτησης αθλητικών εγκαταστάσεων σε νέο οικισμό 8.000 κατοίκων (επιθυμητός δείκτης 6 τμ. ανά κάτοικο - ελάχιστη επιφάνεια): Πυρήνας II + Πυρήνας I + Πυρήνας I + Πυρήνας I + χώροι Ευ.Χ.Α.

	Είδος αθλητικής εγκατάστασης	Καθαρή επιφάνεια αθλητ.χώρων (τμ.)	Βιώσιμα μεγέθη (τμ.)	Ακτίνα εξυπ/σης
Οικισμοί έως 30.000 κατοίκους	Επιπλέον των εγκαταστάσεων της παραπάνω κατηγορίας:			
	Πλήρης στίβος 400 μ. με σκάμματα, βαλβίδες κλπ.	20.000		
	Κλειστό κολυμβητήριο	2.500		

Σχήμα 5. Ενδεικτικό παράδειγμα χωροθέτησης αθλητικών εγκαταστάσεων σε νέο οικισμό 30.000 κατοίκων (επιθυμητός δείκτης 6 τμ. ανά κάτοικο - ελάχιστη επιφάνεια): Μία (1) εγκατάσταση αυτής της κατηγορίας + ορισμένος αριθμός Πυρήνων ΙΙ + ορισμένος αριθμός Πυρήνων Ι + χώροι Ευ.Χ.Α.

	Ελάχιστη Επιφάνεια (τ.μ./κάτοικο)											
	Οικισμοί < 2.000 κατοίκων		Οικισμοί 2.000 - 8.000 κατοίκων		Οικισμοί 8.000 - 20.000 κατοίκων		Οικισμοί 20.000 - 80.000 κατοίκων		Οικισμοί 80.000 - 450.000 κατοίκων			
	ΠΕ	Πόλη	ΠΕ	Πόλη	ΠΕ	Πόλη	ΠΕ	Πόλη	ΠΕ	Πόλη	max ακτίνα Εξυπηρέτησης (m)	Βιώσιμο μέγεθος
Νησίδες πρασίνου	0,25		0,25		0,25		0,25		0,25			
Παιδικές χαρές για παιδιά ηλικίας έως 6 ετών	0,50		0,50		0,50		0,50		0,50		400-500 m (νηπιαγωγείο) (ΦΕΚ 635 Β' /2007)	150 τ.μ.
Παιδικές χαρές για ευρύτερες ηλικιακές ομάδες	0,50		0,50		0,50		0,50		0,50		400-800 m (Δημοτικό ού σχολείου) (ΦΕΚ 635 Β' /2007)	400 τ.μ.
Πλατείες	0,50		0,50		0,50		0,50		0,50		400-800 m (δημοτικό ού σχολείου) (ΦΕΚ 635 Β' /2007)	0,10 - 0,50 Ha (1.000 - 5.000 τ.μ.)
Πάρκα / Αλση	1,50		2,50		2,50		2,50		2,50		1.600 m	0,10 - 1,50 Ha (1.000 - 15.000 τ.μ.)
Πάρκο Πόλης		4,50		4,50		5,50		5,75		6,00	3. 200 m	> 1,50 Ha (15.000 τ.μ.)
Σύνολα	7.50		8.50		9.50		9.75		10.00			

Σχήμα 6. Αναγκαιότητα λειτουργίας και επιφάνειες γηπέδων ανά πληθυσμιακό μέγεθος οικισμού.

Κρίσιμες λειτουργίες	Τρωτές λειτουργίες
Διοικητικές λειτουργίες για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών που επιτελούν οι: → Πυροσβεστική Υπηρεσία → Αστυνομία / Τροχαία → Δημοτική Αστυνομία → Στρατιωτικές Μονάδες / Υπηρεσίες → Λιμενικό Σώμα → ΕΚΑΒ → Υπηρεσίες Πολιτικής Προστασίας - Επιχειρησιακά Κέντρα ΠΠ Υπηρεσίες περιθαλψής • Νοσοκομεία (περιφερειακά και γενικά) και νοσοκομεία - κέντρα υγείας Κρίσιμες Υποδομές → Πάρκα κεραιών τηλεπικοινωνιών, ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών → Εγκαταστάσεις αστικών υποδομών κοινής ωφέλειας Υποδομές Ζωτικής Σημασίας	Εγκαταστάσεις μεγάλης συγκέντρωσης πληθυσμού → Χώροι συνάθροισης κοινού/ συνεδριακά κέντρα → Μεγάλες και ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις → Υπεραγορές → Πολυκαταστήματα → Εμπορικά κέντρα → Εγκαταστάσεις εμπορικών εκθέσεων / εκθεσιακά κέντρα → Θρησκευτικοί χώροι → Θέατρα, Κινηματογράφοι, Χώροι Συναυλιών Λειτουργίες με ιδιόμορφη χρήση του χώρου → Οίκοι ευγηρίας → Ιδρύματα χρονίως πασχόντων → Βρεφοκομεία, Βρεφονηπιακοί σταθμοί → Παιδικοί σταθμοί → Οικοτροφεία παιδιών, Ορφανοτροφεία → Σωφρονιστικά καταστήματα / φυλακές / κέντρα κράτησης → Κέντρα αποθεραπείας / αποκατάστασης κλειστής νοσηλείας → Ξενώνες νοσηλευτικής φροντίδας και ανακουφιστικής αγωγής ασθενών → Κέντρα φυσικής και ιατρικής αποκατάστασης → Εγκαταστάσεις για περίθαλψη ατόμων ηλικιωμένων ή ασθενών μειωμένης πνευματικής ή σωματικής ικανότητας → Εξωνοσοκομειακές μονάδες ψυχικής υγείας → Χρήσεις εκπαίδευσης Λειτουργίες με αυξημένο καταστροφικό δυναμικό → Εγκαταστάσεις όπου αποθηκεύονται και γίνεται διαχείριση μεγάλων ποσοτήτων επικίνδυνων ουσιών (εύφλεκτων, εκρηκτικών και τοξικών) (εγκαταστάσεις seveso) → Οικονομικές, διοικητικές, πολιτιστικές λειτουργίες μεγάλης σημασίας → Μεγάλες παραγωγικές μονάδες → Ιστορικά μνημεία και αρχαιολογικοί χώροι → Μουσεία, βιβλιοθήκες, ιστορικά αρχεία κλπ.

Σχήμα 7. Κρίσιμες και τρωτές λειτουργίες αναφορικά με σεισμική καταστροφή

Παράρτημα 2. Οδηγός ειδικότερων τομεακών κανονισμών**1. Κατάταξη Οικισμών**

A/A	Νομικό Πλαίσιο	Τίτλος	ΦΕΚ
1.1	αρ.6876/4871/12.06.2008 απόφαση της Επιτροπής Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον Τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης	Έγκριση του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης	A' 128

Σχήμα 8. Αποδελτίωση των κυριότερων τομεακών κανονισμών αναφορικά με την Κατάταξη Οικισμών.

2. Κατοικία

A/A	Νομικό Πλαίσιο	Τίτλος	ΦΕΚ
2.1	N. 4447/2016, αρ. 9	Χωρικός σχεδιασμός - Βιώσιμη ανάπτυξη και άλλες διατάξεις.	A' 241

Σχήμα 9. Αποδελτίωση των κυριότερων τομεακών κανονισμών αναφορικά με τον τομέα «Κατοικία».

3. Διοίκηση

A/A	Νομικό Πλαίσιο	Τίτλος	ΦΕΚ
3.1	N. 3013/2002, αρ. 31	Αναβάθμιση της πολιτικής προστασίας και λοιπές διατάξεις. Άρθρο 31 «Σύσταση Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών»	A' 102
3.2	N. 3844/2010, αρ. 7	Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2006/123 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά και άλλες διατάξεις. Άρθρο 7 «(Άρθρο 6 Οδηγίας 2006/123) Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης»	A' 63
3.3	N. 3463/2006	Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων.	A' 114

Σχήμα 10. Αποδελτίωση των κυριότερων τομεακών κανονισμών αναφορικά με τον τομέα «Διοίκηση».

4. Περιθαλψη

A/A	Νομικό Πλαίσιο	Τίτλος	ΦΕΚ
5.1	N. 4052/2012	Νόμος αρμοδιότητας Υπουργείων Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης για εφαρμογή του νόμου «Έγκριση των Σχεδίων Συμβάσεων Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης..... » και άλλες διατάξεις	A' 41
5.2	N. 4486/2017	Μεταρρύθμιση της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, επείγουσες ρυθμίσεις αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας και άλλες διατάξεις	A' 115

Σχήμα 11. Αποδελτίωση των κυριότερων τομεακών κανονισμών αναφορικά με τον τομέα «Φροντίδα υγείας».

5. Κοινωνική πρόνοια

A/A	Νομικό Πλαίσιο	Τίτλος	ΦΕΚ
6.1	Υ.Α. Δ22/οικ.11828/293/13.3.2017	Καθορισμός προϋποθέσεων για άδεια ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης (Βρεφικών - Παιδικών - Βρεφονηπιακών Σταθμών, Μονάδων Απασχόλησης βρεφών και νηπίων) από φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα	B' 1157
6.2	ΚΥΑ Γ.Π.Δ11 οικ./31930/25.05.2021.	Προϋποθέσεις έκδοσης άδειας λειτουργίας και προδιαγραφές λειτουργίας Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών και Ατόμων με Αναπηρία (Κ.Δ.Α.Π.ΑμεΑ.)	B' 2240

Σχήμα 12. Αποδελτίωση των κυριότερων τομεακών κανονισμών αναφορικά με τον τομέα «Πρόνοια».

6. Εκπαίδευση

A/A	Νομικό Πλαίσιο	Τίτλος	ΦΕΚ
7.1	Υ.Α. 37237/ΣΤ1/2.4.2007	Καθορισμός κριτηρίων καταλληλότητας & επιλογής χώρων, για την ανέγερση δημοσίων διδακτηρίων Α/θμιας και Β/θμιας Εκ/σης καθώς και χώρων μετά κτιρίων καταλλήλων για στέγαση Σχολικών Μονάδων.	B' 635
7.2	Υ.Α. 129818/Γ2/16.9.2013	Αριθμός μαθητών ανά τμήμα στα Γυμνάσια και στα Γενικά Λύκεια.	B' 2451
7.3	Π.Δ. 79 /2017	Οργάνωση και λειτουργία νηπιαγωγείων και δημοτικών σχολείων	A' 109
7.4	Υ.Α. ΔΜΕΟ/Ο/3050/31.07.2013	Έγκριση Τεχνικών Οδηγιών κυκλοφοριακών παρεμβάσεων στο αστικό περιβάλλον.....οδικής ασφάλειας.	B' 2302

Σχήμα 13. Αποδελτίωση των κυριότερων τομεακών κανονισμών αναφορικά με τον τομέα «Εκπαίδευση».

7. Αθλητισμός

A/A	Νομικό Πλαίσιο	Τίτλος	ΦΕΚ
8.1	N. 2725/1999, αρ.56B	Ερασιτεχνικός και επαγγελματικός αθλητισμός και άλλες διατάξεις Άρθρο 56B «Άδεια λειτουργίας αθλητικών εγκαταστάσεων»	A' 121

Σχήμα 14. Αποδελτίωση των κυριότερων τομεακών κανονισμών αναφορικά με τον τομέα «Αθλητισμός».

8. Ζώνες παραγωγικών δραστηριοτήτων

A/A	Νομικό Πλαίσιο	Τίτλος	ΦΕΚ
9.1	KYA οικ. 3137/191/Φ.15/21.3.2012, όπως συμπληρώθηκε με	Αντιστοίχιση των κατηγοριών των βιομηχανικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων και των δραστηριοτήτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με τους βαθμούς όχλησης που αναφέρονται στα πολεοδομικά διατάγματα.	B' 1048
	KYA 89209/1187/Φ15/27.8.2018		B' 3675
9.2	KYA οικ. 92108/1045/Φ.15/4.9.2020	Κατάταξη στις κατηγορίες της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 (Α' 209)....ν. 3982/ 2011 (Α' 143).	B' 3833
9.4	N. 4811/2021	Απλούστευση του πλαισίου άσκησης οικονομικών δραστηριοτήτων αρμοδιότητας.....άλλες επείγουσες ρυθμίσεις.	A' 108

Σχήμα 15. Αποδελτίωση των κυριότερων τομεακών κανονισμών αναφορικά με τον τομέα «Ζώνες παραγωγικών δραστηριοτήτων».

9. Τουρισμός – Αναψυχή

A/A	Νομικό Πλαίσιο	Τίτλος	ΦΕΚ
10.1	N. 4688/2020	Ειδικές μορφές τουρισμού, διατάξεις για την τουριστική ανάπτυξη και άλλες διατάξεις	A' 101
10.2	N. 2545/1997	Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές και άλλες διατάξεις	A' 254
10.3	N. 4582/2018	Θεματικός τουρισμός – Ειδικές μορφές τουρισμού	A' 208

Σχήμα 16. Αποδελτίωση των κυριότερων τομεακών κανονισμών αναφορικά με τον τομέα «Τουρισμός - Αναψυχή».

10. Πολιτισμός

A/A	Νομικό Πλαίσιο	Τίτλος	ΦΕΚ
11.1	ΚΥΑ 49744/16.05.2023	Καθορισμός προδιαγραφών λειτουργίας των Κέντρων Κοινότητας	Β' 3322

Σχήμα 17. Αποδελτίωση των κυριότερων τομεακών κανονισμών αναφορικά με τον τομέα «Πολιτισμός».

11. Ελεύθεροι χώροι και αστικό πράσινο

A/A	Νομικό Πλαίσιο	Τίτλος	ΦΕΚ
12.1	Υ.Α . 125837/726/3.6.2013	Προδιαγραφές Σύνταξης των Μελετών Διαχείρισης Κοινοχρήστων χώρων Πρασίνου	Β' 1528
12.2	Υ.Α. 133384/6587/10.12.2015	Προδιαγραφές Σύνταξης των Μελετών Διαχείρισης Πάρκων και Αλσών	Β' 2828

Σχήμα 18. Αποδελτίωση των κυριότερων τομεακών κανονισμών αναφορικά με τον τομέα «Ελεύθεροι χώροι και αστικό πράσινο».

12. Διαχείριση απορριμμάτων και αποβλήτων

A/A	Νομικό Πλαίσιο	Τίτλος	ΦΕΚ
13.1	ΚΥΑ οικ.18485/10.4.2017	Καθορισμός των κατηγοριών και των προδιαγραφών των Πράσινων Σημείων (ΠΣ), των Κέντρων Ανακύκλωσης, Εκπαίδευσης και Διαλογής στην Πηγή (ΚΑΕΔΙΣΠ), των Γωνιών Ανακύκλωσης (ΓΑ) και των Κινητών Πράσινων Σημείων (ΚΙΠΣ)	Β' 1412
13.2	Ν. 4042/2012	Ποινική προστασία του περιβάλλοντος - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ.....και Κλιματικής Αλλαγής.	Α' 24

Σχήμα 19. Αποδελτίωση των κυριότερων τομεακών κανονισμών αναφορικά με τον τομέα «Διαχείριση απορριμμάτων και αποβλήτων».

13. Ειδικές χρήσεις και λειτουργίες

A/A	Νομικό Πλαίσιο	Τίτλος	ΦΕΚ
14.1	Ν. 4602/2019	Έρευνα, εκμετάλλευση και διαχείριση του γεωθερμικού δυναμικού της Χώρας...και άλλες διατάξεις.	Α' 45
14.2	Υ.Α. Α5/1210/10.4.1978, αρ.3	Περί όρων για ίδρυση κοιμητηρίων. Άρθρο 3 «Θέση»	Β' 424
14.3	Π.Δ. 1128/1980	Περί καθορισμού αποστάσεων διά την ίδρυση κοιμητηρίων	Α' 284

Σχήμα 20. Αποδελτίωση των κυριότερων τομεακών κανονισμών αναφορικά με τον τομέα «Ειδικές χρήσεις και λειτουργίες».

14. Οδικές υποδομές, κυκλοφορία και βιώσιμη κινητικότητα

A/A	Νομικό Πλαίσιο	Τίτλος		ΦΕΚ
ΟΔΗΓΙΕΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΟΔΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ				
15.1	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Υπ.Υποδομών και Μεταφορών Οδηγίες Μελετών Οδικών Έργων «ΟΜΟΕ» ΟΜΟΕ-1- ΔΜΕΟ/α/ο/987/11-5-01	ΟΜΟΕ-1, Λειτουργική Κατάταξη Οδικού Δικτύου (ΟΜΟΕ-ΛΚΟΔ)		
15.2	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Υπ.Υποδομών και Μεταφορών - ΟΜΟΕ-2 ΔΜΕΟ/α/ο/987/11-5-01	ΟΜΟΕ-2, Διατομές (ΟΜΟΕ-Δ)		
15.3	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Υπ.Υποδομών και Μεταφορών -ΟΜΟΕ-3 ΔΜΕΟ/α/ο/987/11-5-01	ΟΜΟΕ-3, Χαράξεις (ΟΜΟΕ-Χ)		
15.4	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Υπ.Υποδομών και Μεταφορών - ΟΜΟΕ-4 ΔΜΕΟ/α/ο/987/11-5-01	ΟΜΟΕ-4, Κύριες Αστικές Οδοί (ΟΜΟΕ-ΚΑΟ)		
15.5	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Υπ.Υποδομών και Μεταφορών - ΟΜΟΕ-5 ΔΜΕΟ/α/ο/987/11-5-01	ΟΜΟΕ-5, Πρόσθετες Λωρίδες Κυκλοφορίας (ΟΜΟΕ-ΠΛΚ)		
15.6	ΥΑ ΔΜΕΟ/Ο/613/16.02.201 1	ΟΜΟΕ-6, Κατακόρυφη Σήμανση Αυτοκινητοδρόμων (ΟΜΟΕ – ΚΣΑ)		Β' 905
15.7	ΥΑ ΔΜΕΟ/Ο/613/16.02.201 1	ΟΜΟΕ-7 Σήμανση Εκτελούμενων Έργων (ΟΜΟΕ – ΣΞΕΟ)		Β' 905
15.8	ΟΔΗΓΙΕΣ ΟΜΟΕ 10.1	ΟΜΟΕ-10.1, Ισόπεδοι Κόμβοι (ΟΜΟΕ – ΙΚ)		
15.9	ΟΔΗΓΙΕΣ ΟΜΟΕ-10.2	ΟΜΟΕ-10.2, Μέρος 2: Κόμβοι Κυκλικής Κίνησης (ΟΜΟΕ – Κ3)		
15.10	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 41 ΔΜΕΟ/α/ο/2006 / 18.11.2005	Εξ ορθολογισμού και τυποποίηση των δομικών και λειτουργικών χαρακτηριστικών του οδικού δικτύου της χώρας		
ΑΣΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ				
15.11	N. 4784/2021	Η Ελλάδα σε κίνηση: Βιώσιμη Αστική Κινητικότητα –Μικροκινητικότητα....και άλλες διατάξεις		Α' 40
15.12	ΟΔΗΓΙΕΣ -Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος	Τεχνικές Οδηγίες για τον Σχεδιασμό Αστικών Οδών και υπαίθριων Δημόσιων Χώρων		
15.13	ΟΔΗΓΙΕΣ – Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων Υπ.Υποδομών και Μεταφορών	Οδηγίες Σχεδιασμού Ζωνών Κατοικιών (ΟΜΟΕ- ΖΚ)		
15.14	ΟΔΗΓΟΣ ΜΟΔ Α.Ε.	ΟΔΗΓΟΣ Ανασχεδιασμού Αστικών Οδών Αρμοδιότητας Δήμων – Ιούνιος 2019-		
15.15	Υ.Α. ΔΜΕΟ/Ο/3050/31.7.201 3	Τεχνικές Οδηγίες κυκλοφοριακών παρεμβάσεων στο αστικό περιβάλλον για την εφαρμογή τους σε περιοχές σχολικών		Β' 2302

		συγκροτημάτων και περιοχές με αυξημένη κίνηση στα πλαίσια βελτίωσης της οδικής ασφάλειας		
15.16	Υ.Α. ΔΜΕΟ/οικ.5076/στ- ζ/1971/Φ.132/17.8.200 9	Εφαρμογή της Προσωρινής Τεχνικής Προδιαγραφής για τη δοκιμαστική τοποθέτηση εγκάρσιων υπερυψωμένων λωρίδων σε οδοστρώματα για μείωση ταχύτητας (SPEED STOPPERS), σύμφωνα με το άρθρο 109 του Κ.Ο.Κ.		Β' 1720
15.17	ΠΡΟΤΥΠΑ ΑΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ- ΟΔΗΓΙΕΣ- Υπ.Περιβάλλοντος και Ενέργειας	Οδηγίες Σχεδιασμού του Γραφείου ΑμεΑ του ΥΠΕΧΩΔΕ "Σχεδιάζοντας για όλους"		
15.18	Υ.Α. 40264/4971/2.11.2007	Προδιαγραφές κατασκευής και τοποθέτησης ειδικών προεχόντων πεζοδρομίου σε στάσεις λεωφορείων και οριοδεικτών σε διασταυρώσεις..		Β' 2201
15.19	Υ.Α. 4993/395/11.02.2003	Καθορισμός του τρόπου διαχωρισμού και σήμανσης των ειδικών λωρίδων λεωφορείων και τρόλλεϋ		Β' 217
15.20	Εγκύκλιος 6 Υπ.Εσωτερικών 8303/8.2.2008	Δίκτυο προσβασιμότητας ΑμεΑ – Αφαίρεση εμποδίων από Κοινόχρηστους Χώρους που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών και ΑμεΑ		
15.21	Υ.Α. 52907/28.12.2009	Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία σε Κοινόχρηστους Χώρους των οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών		Β' 2621
15.22	Εγκύκλιος 7 Υπ.Περιβάλλοντος και Ενέργειας 9180/10.06.2010	Δημοσίευση απόφασης Υπουργού ΠΕΚΑ για ειδικές ρυθμίσεις εξυπηρέτησης ατόμων με αναπηρία σε Κοινόχρηστους Χώρους πόλεων και οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών.		
15.23	Εγκύκλιος 3 Υπ.Περιβάλλοντος και Ενέργειας οικ. 13612/24.03.2011	Διευκρινήσεις για την εφαρμογή των ρυθμίσεων της με αρ. 52907/28-12- 2009 απόφασης Υπουργού ΠΕΚΑ		
15.24	Εγκύκλιος 9 Υπ.Περιβάλλοντος και Ενέργειας 29467/13.06.2012	Διευκρινήσεις για την υποβολή μελέτης προσβασιμότητας η οποία απαιτείται να εμπεριέχεται στις μελέτες που θα υποβάλλονται κατά την εφαρμογή του Νέου Οικοδομικού Κανονισμού (Ν.4067/2012)		
15.25	Εγκύκλιος Υπ.Περιβάλλοντος και Ενέργειας 42382/16.07.2013	Διευκρινήσεις για την εφαρμογή του Άρθρου 26 του Νέου Οικοδομικού Κανονισμού (Ν.4067/2012), που αφορά στις ειδικές ρυθμίσεις για την προσβασιμότητα ΑμεΑ / εμποδιζόμενων Ατόμων		
15.26	Ν. 4074/2012	Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες		Α' 88
ΠΟΔΗΛΑΤΟΔΡΟΜΟΙ				
15.27	Υ.Α. ΔΟΥ/ΟΙΚ.1920/05.04.2 016	Έγκριση Τεχνικών Οδηγιών για ποδηλατοδρόμους (Υποδομές ποδηλάτων)		Β' 1053
ΧΩΡΟΙ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ				
15.28	Π.Δ. 455/1976	Περί όρων και προϋποθέσεων ιδρύσεως και λειτουργίας σταθμών αυτοκινήτων.....απαιτούμενων αδειών.		Α' 169
15.29	Π.Δ. 326/1991	Τροποποίηση του Π.Ν. 455/76 «περί όρων και προϋποθέσεων ιδρύσεως και λειτουργίας σταθμών αυτοκινήτων και		Α' 117

		εγκαταστάσεως εντός αυτών πλυντηρίων - λιπαντηρίων αυτοκινήτων, αντλιών παροχής καυσίμων ως και προϋποθέσεων χορηγήσεως των προς τούτο απαιτούμενων αδειών» (Α'169).		
15.30	Υ.Α. οικ.44662/454/31.05. 2019	Καθορισμός των αρμοδίων οργάνων, των όρων και προϋποθέσεων ίδρυσης και λειτουργίας πάσης φύσεως σταθμών αυτοκινήτων εντός και εκτός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων, καθώς και των όρων και προϋποθέσεων για την κυκλοφοριακή σύνδεση των ανωτέρω εγκαταστάσεων και επιχειρήσεων με εθνικές, επαρχιακές, δημοτικές και κοινοτικές οδούς.		Β' 2192
15.31	Π.Δ. 79/2004	Καθορισμός των όρων και προϋποθέσεων ιδρύσεως και λειτουργίας Σταθμών υπεραστικών λεωφορείων και Σταθμών φορτηγών αυτοκινήτων για φορτοεκφορτώσεις εμπορευμάτων (εμπορευματικών σταθμών αυτοκινήτων).		Α' 62
15.32	Π.Δ. 111/2004	Καθορισμός του απαιτούμενου αριθμού θέσεων στάθμευσης αυτοκινήτων αναλόγως των χρήσεων και του μεγέθους των κτιρίων στο ηπειρωτικό τμήμα της Περιφέρειας Αττικής και κατάργηση του π.δ/τος 230/1993 (Α' 94)		Α' 76
ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΣΗ				
15.33	Ν. 4710/2020	Προώθηση της ηλεκτροκίνησης και άλλες διατάξεις		Α' 142
15.34	Υ.Α. ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/93764/ 396/30.9.2020	Τεχνικές Οδηγίες για τα Σχέδια Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων Σ.Φ.Η.Ο.		Β' 4380
ΚΩΔΙΚΑΣ ΟΔΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ				
15.35	Ν. 4266/2014	Α) «Κύρωση των τροποποιήσεων: αα) της Σύμβασης για την Οδική Κυκλοφορία και της Ευρωπαϊκής Συμφωνίας.....σε ενιαίο κείμενο		Α' 135
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ				
15.36	Β.Δ. της 9 ^{ης} .08.1955	Περί καθορισμού των εθνικών οδών κατά τας διατάξεις του Ν.3155/55 "περί κατασκευής και συντηρήσεως οδών"		Α' 222
15.37	Β.Δ. της 6 ^{ης} .02.1956	Περί καθορισμού των επαρχιακών οδών των Νομών του Κράτους κατά τας διατάξεις του Ν.3155/55 "περί κατασκευής και συντηρήσεως οδών"		Α' 47
15.38	Υ.Α. 62556/5073/9.10.1990 & ΥΑ 62555/5072/10.10.199 0	Ορισμός βασικού οδικού δικτύου Ν.Αττικής και Ν.Θεσσαλονίκης		Δ' 561
15.39	Π.Δ. 345/1993	Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας στους Νομάρχες		Α' 146
15.40	Υ.Α. ΔΜΕΟ/ε/0/266/09.03. 1995	Ανακατάταξη Επαρχιακού Οδικού Δικτύου των Νομών της Χώρας		Β' 293
15.41	Υ.Α. ΔΜΕΟ/ε/Ο/1308/15.12. 1995	Κατάταξη εθνικών οδών περιφερειακών Αττικής, Στερεάς Ελλάδας, Θεσσαλίας, Ηπείρου, Μακεδονίας και Θράκης σε Βασικό		Β' 30

		(Πρωτεύον), Δευτερεύον και Τριτεύον Εθνικό Δίκτυο		
15.43	Υ.Α. ΔΜΕΟ/ε/Ο/907/06.08. 1996	Καθορισμός τμημάτων οδών ως εθνικών ή επαρχιακών και χαρακτηρισμός κλάδων κόμβων		Β' 715
15.44	Π.Δ. 209/1998, όπως τροποποιήθηκε με το	Λήψη μέτρων για την ασφάλεια της υπεραστικής συγκοινωνίας		Α' 169
15.45	Προεδρικό Διάταγμα 221/1999	Τροποποίηση του Π.Δ/τος 209/1998 <Λήψη μέτρων για την ασφάλεια της υπεραστικής συγκοινωνίας> (ΦΕΚ Α' 169)		Α' 188
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΕΣ ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ				
15.46	Β.Δ.465/1970, όπως τροποποιήθηκε με το	Περί όρων και προϋποθέσεων εγκαταστάσεως και λειτουργίας αντλιών καυσίμων..... μετά των οδών.		Α' 150
15.47	Π.Δ. 118/2006	Τροποποίηση του β.δ. 465/1970..... και κατάργηση διατάξεων του π.δ. 327/1992 (Α' 163)		Α' 119

Σχήμα 21. Αποδελτίωση των κυριότερων τομεακών κανονισμών αναφορικά με τον τομέα «Οδικές υποδομές, κυκλοφορία και βιώσιμη κινητικότητα».

15. Πολιτική προστασία και ανθεκτικότητα

Α/Α	Νομικό Πλαίσιο	Τίτλος	ΦΕΚ
16.1	Ν. 4662/2020	Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού και άλλες διατάξεις	Α' 27
16.2	Υ.Α . 1299/07.04.2003	Έγκριση του από 7.4.2003 Γενικού Σχεδίου Πολιτικής Προστασίας με τη συνθηματική λέξη «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ».	Β' 423
16.3	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας (έγγραφο Α2445/ 18. 11. 2022)	2η Έκδοση Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Διαχείρισης Συνεπειών από Σεισμούς «ΕΓΚΕΛΑΔΟΣ 2»	ΑΔΑ: 64ΕΑ46ΝΠΙΘ-ΔΤΛ
16.4	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας (έγγραφο Α1309/28. 04. 2023)	5 ^η Έκδοση του Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών Εξ Αιτίας Δασικών Πυρκαγιών με την κωδική ονομασία «ΙΟΛΑΟΣ 2»	ΑΔΑ: ΡΣΛΘ46ΝΠΙΘ-ΝΛ5
16.5	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας (έγγραφο Α2033/ 18. 10. 2022)	2η Έκδοση του Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης των Συνεπειών από την Εκδήλωση Πλημμυρικών Φαινομένων με την κωδική ονομασία «ΔΑΡΔΑΝΟΣ 2»	ΑΔΑ: ΨΘ5046ΝΠΙΘ-550
16.6	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας (έγγραφο Α1841/ 05.10.2022)	Έργα και μέτρα πρόληψης για την αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων –Προπαρασκευαστικές δράσεις εμπλεκόμενων φορέων.	ΑΔΑ: 6Μ1Β46ΝΠΙΘ-567

16.7	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας (έγγραφο 4991/30.06.2020)	1η Έκδοση του Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών εξαιτίας Ατυχημάτων κατά την Οδική και Σιδηροδρομική Μεταφορά Επικινδύνων Εμπορευμάτων σύμφωνα με τους Κανονισμούς ADR/RID	ΑΔΑ: ΩΒ5Ξ46ΝΤΛΒ-8ΣΒ
16.8	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας (έγγραφο 942/ 6.02 2020)	3η Έκδοση του Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Τεχνολογικών Ατυχημάτων Μεγάλης Έκτασης (Γενικό ΣΑΤΑΜΕ) με την κωδική ονομασία «ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ»	ΑΔΑ: ΨΤΖ946ΜΤΛΒ-77Ω
16.9	N. 4936/2022	Εθνικός Κλιματικός Νόμος - Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επείγουσες διατάξεις για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και την προστασία του περιβάλλοντος	A' 105
16.10	Υ.Α. ΥΠΕΝ/ΔΕΣΕΔΠ/65826/699/07.07.2020	Τεχνικές οδηγίες προσαρμογής υφιστάμενων κτιρίων και υποδομών για την προσβασιμότητα αυτών σε άτομα με αναπηρία και εμποδιζόμενα άτομα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία	B' 2998
16.11	Υπουργός Επικρατείας, Συντονιστικός Μηχανισμός στην Κυβέρνηση για τα δικαιώματα των ΑμεΑ (άρθρο 69 του ν.4488/2017 - Α' 137)	Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία	
16.12	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	Εθνικό Σχέδιο για την προσβασιμότητα με έμφαση στην κλιματική αλλαγή – κλιματική κρίση.	

Σχήμα 22. Αποδελτίωση των κυριότερων τομεακών κανονισμών αναφορικά με τον τομέα «Πολιτική προστασία και ανθεκτικότητα».

Παράρτημα 3. Ευρετήριο Πολεοδομικών Δεικτών

A / A	Τύπος δείκτη	Μονάδες μέτρησης	Όνομα
ΣΔ (Ε.01)	«εμβαδόν κτισμένης επιφάνειας μίας ή περισσότερων χρήσεων» / «εμβαδόν οικοδομήσιμης επιφάνειας γηπέδου»	Καθαρός αριθμός	Καθαρός συντελεστής δόμησης
Ε.02	«εμβαδόν κτισμένης επιφάνειας μίας ή περισσότερων χρήσεων» / «εμβαδόν οικοδομήσιμων και κοινόχρηστων επιφανειών γηπέδου»	Καθαρός αριθμός	Μικτός συντελεστής δόμησης

Σχήμα 23. Δείκτες εκμετάλλευσης: υποδεικνύουν την αναλογία της κτισμένης επιφάνειας μίας ή περισσότερων χρήσεων προς την επιφάνεια του γηπέδου που καταλαμβάνει

A/A	Τύπος δείκτη	Μονάδες μέτρησης	Όνομα
Π.01	«πλήθος κατοίκων» / «εμβαδόν οικοδομήσιμης επιφάνειας γηπέδου»	κάτοικοι / εκτάριο (κάτ./ha)	Καθαρή (netto) πληθυσμιακή πυκνότητα
Π.02	«πλήθος κατοίκων» / «συνολική (οικοδομήσιμη και κοινόχρηστη) επιφάνεια γηπέδου»	κάτοικοι / εκτάριο (κάτ./ha)	Μικτή (brutto) πληθυσμιακή πυκνότητα

Σχήμα 24. Δείκτες πυκνότητας: υποδεικνύουν την αναλογία των λειτουργικών μονάδων μίας χρήσης ή του αριθμού ατόμων (κατοίκων, απασχολούμενων, εξυπηρετούμενων) προς μονάδες επιφάνειας πολεοδομημένης γης.

A/A	Τύπος δείκτη	Μονάδες μέτρησης	Όνομα
Κ.01	«εμβαδόν κτισμένης επιφάνειας κατοικίας» / «πλήθος κατοίκων»	τμ / κάτοικο (τμ/κάτ.)	Δείκτης κατάληψης κατοικίας
Κ.02	«εμβαδόν κτισμένης επιφάνειας λιανικού εμπορίου» / «πλήθος εργαζόμενων»	τμ / εργαζόμενο (τμ/εργ.)	Δείκτης κατάληψης λιανικού εμπορίου
Κ.03	«εμβαδόν κτισμένης επιφάνειας γραφείων» / «πλήθος εργαζόμενων»	τμ / εργαζόμενο (τμ/εργ.)	Δείκτης κατάληψης γραφείων
Κ.04	«εμβαδόν κτισμένης επιφάνειας εγκαταστάσεων μεταποίησης» / «πλήθος εργαζόμενων»	τμ / εργαζόμενο (τμ/εργ.)	Δείκτης κατάληψης εγκαταστάσεων μεταποίησης
Κ.05	«εμβαδόν κτισμένης χονδρικού εμπορίου» / «πλήθος εργαζόμενων»	τμ / εργαζόμενο (τμ/εργ.)	Δείκτης κατάληψης χονδρικού εμπορίου

Σχήμα 25. Δείκτες κατάληψης: υποδεικνύουν την αναλογία της επιφάνειας μίας χρήσης (κτισμένης ή γηπέδου) προς το πλήθος των χρηστών της.

A/A	Τύπος δείκτη	Μονάδες μέτρησης	Όνομα
Υ.01	«εμβαδόν κτισμένης επιφάνειας εμπορίου» / «πλήθος εξυπηρετούμενων κατοίκων»	τμ / κάτοικο (τμ/κάτ.)	-
Υ.02	«εμβαδόν επιφάνειας πρασίνου» / «πλήθος εξυπηρετούμενων κατοίκων»	τμ / κάτοικο (τμ/κάτ.)	-

Σχήμα 26. Δείκτες εξυπηρέτησης: υποδεικνύουν την αναλογία της επιφάνειας μίας χρήσης (κτισμένης ή γηπέδου) προς το πλήθος των εξυπηρετούμενων κατοίκων.

A / A	Τύπος δείκτη	Μονάδες μέτρησης	Όνομα
Σ.01	«πλήθος καταστημάτων λιαν. εμπορίου» / «οικοδομικό τετράγωνο»	καταστήματα / οικοδομικό τετράγωνο (καταστ./ΟΤ)	-
Σ.02	«πλήθος δημοτικών σχολείων» / «Πολεοδομική Γειτονιά»	δημοτικά σχολεία / Πολεοδομική Γειτονιά (δημ.σχ./ΠΓ)	-

Σχήμα 27. Δείκτες συχνότητας: υποδεικνύουν το πλήθος λειτουργικών μονάδων μίας χρήσης ανά διακριτή ενότητα χώρου.

A / A	Τύπος δείκτη	Μονάδες μέτρησης (συντομογραφία)	Όνομα
M.01	«υφιστάμενος πληθυσμός» / «πληθυσμιακή χωρητικότητα»	καθαρός αριθμός (%)	Δείκτης κορεσμού πληθυσμού
M.02	«κτισμένη επιφάνεια χρήσεων» / «μέγιστη επιτρεπόμενη κτισμένη επιφάνεια»	καθαρός αριθμός (%)	Δείκτης κορεσμού συντελεστή δόμησης
M.03	«κτισμένη επιφάνεια κατοικίας» / «συνολική κτισμένη επιφάνεια περιοχής»	καθαρός αριθμός (%)	Ποσοστό κατοικίας στην περιοχή
M.04	«επιφάνεια γηπέδου οικοδομήσιμων επιφανειών» / «συνολική επιφάνεια γηπέδου περιοχής»	καθαρός αριθμός (%)	Ποσοστό οικοδομήσιμης επιφάνειας

Σχήμα 28. Δείκτες συγκέντρωσης ή δείκτες κορεσμού: υποδεικνύουν τη, συνήθως ποσοστιαία, συμμετοχή μίας χρήσης στο σύνολο των χρήσεων της περιοχής μελέτης, ή την αναλογία μιας υφιστάμενης προς μία μέγιστη επιτρεπόμενη τιμή

Παράρτημα 4. Βασικοί Δείκτες Βιωσιμότητας

Βασικές Παράμετροι	Βασικός Δείκτης Βιωσιμότητας	Περιγραφή Δείκτη	Προτεινόμενα όρια / τιμές στόχοι ανά κατηγορία Χωρικού Συστήματος [XΣ]
ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΟΠΙΟ	Ποιότητα Ατμόσφαιρας	Δείκτης Ποιότητας Ατμόσφαιρας	[Α]: Μητροπολιτικά & αστικοποιημένα XΣ
			[Β]: Νησιωτικά και παράκτια τουριστικά XΣ
			[Γ]: XΣ ορεινού χώρου ή με προβλήματα αποκλεισμού ή με ανάγκη ειδικών ενισχύσεων για ανάκαμψη από φυσικές καταστροφές
			[Δ]: Λοιπά XΣ
Μείγμα χρήσεων γης	Αναλογία χρήσεων πλην κατοικίας στο εξεταζόμενο XΣ	Προσδιορίζεται η επικρατέστερη χρήση γης του υπό μελέτη XΣ. Στα XΣ [Β] και [Γ] η δομημένη επιφάνεια των χρήσεων πλην κατοικίας, δεν δύναται να υπερβαίνει το 50% [βάσει εμπειρικών δεδομένων] της συνολικής δομημένης επιφάνειάς του XΣ.	

ΔΟΜΗΣΗ	Οικολογικός δείκτης	Αναλογία οικολογικά προστατευόμενων περιοχών στο εξεταζόμενο ΧΣ	Η εκτιμώμενη υφιστάμενη αναλογία της επιφάνειας των προστατευόμενων περιοχών / συνολική επιφάνεια του εξεταζόμενου ΧΣ, δεν μπορεί να μεταβάλλεται επί τα χείρω κατά την εκπόνηση του σχεδίου. Εξαιρούνται έργα, δράσεις και χρήσεις που προάγουν τη βιώσιμη ανάπτυξη (οικουρισμός, ΑΠΕ, κλπ.) μετά από ειδική επιστημονική τεκμηρίωση και σύμφωνα με τις ισχύουσες κατευθύνσεις του χωροταξικού σχεδιασμού και των εκάστοτε συγκεκριμένων πολεοδομικών σχεδίων. Στις οικολογικά προστατευόμενες περιοχές συμπεριλαμβάνονται και δασικές περιοχές, ρέματα, και γεωλογικά ακατάλληλες περιοχές. Στις περιοχές του δικτύου Natura 2000 εφαρμόζονται οι ειδικότερες διατάξεις των εκάστοτε Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών [ΕΠΜ].
	Υφιστάμενη πυκνότητα δόμησης	Συνολικής υφιστάμενη δομημένη επιφάνεια / κάτοικο	Στις περιοχές [B] και [Γ], η υφιστάμενη δομημένη επιφάνεια των κτιρίων όλων των χρήσεων πλην κοινωφελών και παραγωγικών [α- και β-γένους τομέα] / κάτοικο [Πληθυσμός Βάσης ΠΛΒ] προσδιορίζεται [βάσει εμπειρικών δεδομένων διαθέσιμων μελετών] σε 40-80 m², ενώ για τις υπόλοιπες περιοχές, σε 60-120 m². Οι παραπάνω τιμές δύνανται να διαφοροποιούνται με βάση ειδικότερες διαθέσιμες μελέτες ή/και σχετική τεκμηρίωση βάσει ανάλυσης πρόσφατων κατάλληλων δορυφορικών λήψεων.
	Βαθμός αστικοποίησης	Επιφάνεια σφραγισμένου εδάφους / έκταση ΧΣ	Για αστικά ΧΣ [εντός σχεδίου οικιστικές περιοχές] ο βαθμός κάλυψης του εδάφους από κτιριακές και λοιπές αστικές υποδομές προσδιορίζεται από τα εκάστοτε Σχέδια Πόλης, των ΝΟΚ, και πιθανές ειδικότερες διατάξεις. Ως ανεκτή τιμή του δείκτη λαμβάνεται το 60% [στις μη σφραγισμένες (υδατοπερατές) επιφάνειες συγκαταλέγονται, άλση, πάρκα και πάσης φύσεως χώροι πρασίνου, πεζοδρόμια και πεζόδρομοι με υδατοπερατές επιστρώσεις, ακάλυπτοι φυτεμένοι χώροι οικοπέδων, και φυτεμένα δώματα]. Για τα εκτός σχεδίου ΧΣ [Α] και [Δ], η σφράγιση του εδάφους δεν δύναται να υπερβαίνει το 15% ενώ για τα ΧΣ [B] και [Γ] το 10%. Κατά τη χωροθέτηση έργων υπερτοπικής ή στρατηγικής σημασίας, θα πρέπει να εκτιμάται ο βαθμός αστικοποίησης στο επίπεδο του εκάστοτε ΧΣ πριν και μετά την υλοποίηση του έργου.
	Αναλογία κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων	Συνολική επιφάνεια κοινόχρηστων, κοινωφελών χώρων, πάρκων, αλσών / έκταση ΧΣ	Βάσει διαθέσιμων εμπειρικών δεδομένων, στα εξεταζόμενα ΧΣ λαμβάνονται οι εξής τιμές: ΧΣ [Α]: > 35% ΧΣ [B]: > 30% ΧΣ [Γ]: > 25%, ΧΣ [Δ]: > 25%

ΕΝΕΡΓΕΙΑ	Παροχή ηλεκτρικής ενέργειας	Βαθμός επάρκειας ηλεκτρικής ενέργειας και ασφάλειας δικτύου	Ο βαθμός επάρκειας ηλεκτρικής ενέργειας και ασφάλειας του υφιστάμενου δικτύου παροχής ενέργειας στο μελετώμενο ΧΣ σε σχέση και με την αναμενόμενη αύξηση της ζήτησης [ιδιαιτέρως σε περιπτώσεις χωροθέτησης μεμονωμένων τουριστικών και λοιπών παραγωγικών εγκαταστάσεων], αξιολογείται με βάση την ετήσια έκθεση της ΡΑΕ, ή άλλο έγκριτο/πιστοποιημένο φορέα.
	Υφιστάμενη κατανάλωση ενέργειας	Ετήσια κατανалиσκόμενη ενέργεια / κάτοικο	Λαμβάνονται στοιχεία συνολικών [για όλες τις κατηγορίες χρήσεων] κατ' έτος ενεργειακών καταναλώσεων για το εξεταζόμενο ΧΣ από τον ΔΕΔΔΗΕ, ή άλλο έγκριτο φορέα, και ανάγονται στον ΠΛΒ . Αξιολογείται επίσης η αναλογία της τιμής του δείκτη για το μελετώμενο ΧΣ προς την τιμή του δείκτη για την Ενότητα Χώρας [ΕΧ] του σχεδίου [Δήμος ή Δημοτική Ενότητα], της Περιφέρειας και της Χώρας. Κατά την υλοποίηση σημαντικών επενδυτικών προγραμμάτων [ΕΠΣ, ΕΣΧΑΣΕ, ΕΣΧΑΔΑ, κλπ.], θα πρέπει να εκτιμάται ο δείκτης στο επίπεδο του εκάστοτε ΧΣ πριν και μετά την υλοποίηση του έργου και να αξιολογείται το αποτέλεσμα.
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ	Ανακύκλωση	Αναλογία ανακυκλούμενων απορριμμάτων στο σύνολο των απορριμμάτων	Ποσοστό των απορριμμάτων που ανακτώνται και ανακυκλώνονται, στο σύνολο των παραγόμενων απορριμμάτων στο μελετώμενο ΧΣ . Θα πρέπει να τηρούνται οι τιμές που προβλέπονται στα εκάστοτε Τοπικά Σχέδια Διαχείρισης Απορριμμάτων, ή σε άλλες συναφείς μελέτες (π.χ. στο Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων [ΠΕΣΔΑ]).
	Εφαρμογή και υλοποίηση υφιστάμενων πολιτικών των ΠΕΣΔΑ	Βαθμός υλοποίησης κατευθύνσεων και μέτρων του ΠΕΣΔΑ και άλλων σχετικών στρατηγικών σχεδίων	Ποιοτική αξιολόγηση του βαθμού εφαρμογής και υλοποίησης στο μελετώμενο ΧΣ των κατευθύνσεων του εκάστοτε ΠΕΣΔΑ . Κατά τη χωροθέτηση έργων και προγραμμάτων υπερτοπικής ή στρατηγικής σημασίας, θα πρέπει να υπάρχει σαφής πρόβλεψη για την ορθή και βιώσιμη διαχείριση όλων των υγρών και στερεών αποβλήτων, με την ελάχιστη ανεκτή επιβάρυνση των υφιστάμενων δημοτικών συστημάτων.
ΝΕΡΟ/ΥΔΡΕΥΣΗ	Ορθή διαχείριση/εξοικονόμηση	Ετήσια παραγωγή νερού/ετήσια κατανάλωση	Στην ΧΣ [Β] και [Γ] η μέση ημερήσια κατανάλωση ανά κάτοικο προσδιορίζεται στα 150lt ενώ στις υπόλοιπες περιοχές στα 200lt. Στην ΧΣ [Β] και [Γ] η μέση ημερήσια κατανάλωση ανά επισκέπτη προσδιορίζεται στα 250lt ενώ στις υπόλοιπες περιοχές στα 350lt. Οι παραπάνω τιμές δύναται να αλλάζουν ανάλογα με τα συγκεκριμένα Σχέδια Διαχείρισης Υδατικών Πόρων

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ - ΥΠΟΔΟΜΕΣ	Κατάσταση οδικών μεταφορών	Συνολικό πλήθος επιβατικών οχημάτων / κάτοικο	Για το μελετώμενο ΧΣ υπολογίζεται ο δείκτης και αξιολογείται ποιοτικά σε σχέση με τους υφιστάμενους χώρους στάθμευσης, και την κυκλοφοριακή κανότητα του οδικού δικτύου στο μελετώμενο ΧΣ. Ειδικά για τα ΧΣ στα οποία διαπιστώνονται τουριστικές αιχμές, θα πρέπει να συνεκτιμάται το πλήθος των ενοικιαζόμενων οχημάτων, των οχημάτων των επισκεπτών, καθώς και των οχημάτων που παρέχουν μεταφορικό έργο [ταξί, transfer vans, και πάσης φύσεως λεωφορεία]
	Κατάσταση οδικών μεταφορών	Βαθμός υλοποίησης Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας [ΣΒΑΚ]	Για το μελετώμενο ΧΣ αξιολογείται ποιοτικά ο βαθμός εφαρμογής εγκεκριμένου ΣΒΑΚ [ή και άλλου κυκλοφοριακού σχεδίου]. Η χωροθέτηση έργων υπερτοπικής ή στρατηγικής σημασίας, θα πρέπει να εναρμονίζονται με τα παραπάνω σχέδια.
		Μήκος υποδομών για το ποδήλατο / συνολικό μήκος του οδικού δικτύου	Για το μελετώμενο ΧΣ υπολογίζεται η τιμή του δείκτη με στόχο την προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας, σύμφωνα και με το εκάστοτε Σχέδιο Δράσης για την Κλιματική Ουδετερότητα.
	Κατάσταση λοιπών υποδομών [θαλάσσιων, λιμενικών, αεροπορικών]	Εναρμόνιση με υπερχείριμα πλαίσια σχεδιασμού	Ποιοτική αξιολόγηση της εναρμόνισης των χαρακτηριστικών των λοιπών μεταφορικών υποδομών με τις κατευθύνσεις των εκάστοτε Περιφερειακών Πλαισίων, Χωροταξικού Σχεδιασμού και των εκάστοτε Πλαισίων / Επιχειρησιακών Προγραμμάτων έργων λοιπών υποδομών.
ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	Ηλικιακή Κατανομή και κάλυψη βασικών αναγκών εκπαίδευσης και υγείας	Ποιοτική ανάλυση	Για το μελετώμενο ΧΣ εξετάζεται ο βαθμός γήρανσης του πληθυσμού αλλά και η κάλυψη αναγκών εκπαίδευσης, υγείας για το σύνολο του πληθυσμού
	Ανεργία	Ποσοστό ανεργίας	Για το μελετώμενο ΧΣ εξετάζεται το ποσοστό ανεργίας = (πλήθος ανέργων / μέγεθος εργατικού δυναμικού) × 100

	Τουρισμός [Τιμές βάσει εμπειρικών δεδομένων]	Δείκτης Τουριστικής Λειτουργίας [ΔΤΛ] = $B \times 100$ / ΠΛΒ όπου, Β= πλήθος κλινών	4-10: Μικρή τουριστική ανάπτυξη 10-40: Αποτελεί έναν από τους κλάδους ανάπτυξης αλλά όχι τον σημαντικότερο 40-100: Ο Τουρισμός αποτελεί τον κύριο κλάδο ανάπτυξης 100 – 500: Μεγάλη τουριστική ανάπτυξη >500: Έντονη τουριστική ανάπτυξη Για τα ΧΣ που κατατάσσονται σε μια από τις κατηγορίες της Μεγάλης τουριστικής ανάπτυξης ή της Έντονης Τουριστικής Ανάπτυξης, θα πρέπει να προτείνονται , δράσεις ορθής διαχείρισης της τουριστικής τους λειτουργίας και αντιμετώπισης των προβλημάτων. Ειδικότερα για τα ΧΣ [Β] και [Γ] θα πρέπει να προτείνονται οι σχετικές δράσεις από όριο τιμής για το ΔΤΛ ≥ 300
		Δείκτης Ανεκτού Πληθυσμού - Αριθμός επισκεπτών ανά ημέρα αιχμής/Πληθυσμός	0-1: Χαμηλός αριθμός επισκεπτών 1- 2: Ανεκτός αριθμός επισκεπτών =2: Κρίσιμο σημείο υπέρβασης χωρητικότητας >2: Υπέρβαση χωρητικότητας

Παράρτημα 5. Χρησιμοποιούμενα αρτικόλεξα

ΔΕ	Δημοτική Ενότητα
ΔΕΔΔΗΕ	Διαχειριστής Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας
ΑμΕΑ	Άτομα με Ειδικές Ανάγκες
ΑΠΕ	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
ΒΠΜ	Βιώσιμα Προγραμματικά Μεγέθη
ΒΔΒ	Βασικοί Δείκτες Βιωσιμότητας
ΕΒ	Έκθεση Βιωσιμότητας
ΕκΕΦΙ	Έκθεση Εκτίμησης Φέρουσας Ικανότητας
ΕΟικ	Επιφάνεια Οικοπέδου
ΕΔομ	Συνολική Δομημένη Επιφάνεια [Δόμηση] σε μια ενότητα χώρου
ΕΔομ-κατ	Συνολική Δομημένη Επιφάνεια [Δόμηση] κατοικίας σε μια ενότητα χώρου
ΕΛΣΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕΣΔΑ	Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων
ΕΥΖΣ	Ευρωπαϊκές Υποδομές Ζωτικής Σημασίας
ΕυΧΑ	Ευέλικτοι Χώροι Αθλοπαιδιών
ΕΣΧΑΔΑ	Ειδικό Σχέδιο Χωρικής Ανάπτυξης Δημόσιων Ακινήτων
ΕΣΧΑΣΕ	Ειδικό Σχέδιο Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικών Επενδύσεων
ΖΚ	Ζώνη Κατοικίας
ΚΑΠΕ	Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας
ΚΚΠ	Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας
ΜΜΜ	Μέσα Μαζικής Μεταφοράς
ΟΔΠΖ	Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παράκτιας Ζώνης
ΟΙΚ	Οικιστική Περιοχή
ΠΧ	Πληθυσμιακή Χωρητικότητα
ΠΕ	Πολεοδομική Ενότητα
ΠΕΠ	Περιοχή Ειδικής Προστασίας
ΠΛΑ	Πληθυσμός Αιχμής
ΠΛΑΒ	Πληθυσμός Αιχμής Βάσης
ΠΛΑΣ	Πληθυσμός Αιχμής Σχεδιασμού
ΠΛΒ	Πληθυσμός Βάσης
ΠΛΕ	Πληθυσμός Εξυπηρέτησης
ΠΛΣ	Πληθυσμός Σχεδιασμού
ΠοΔ	Πολεοδομικός Δείκτης
ΠΠ	Πολεοδομικό Πρότυπο
ΠΠΛ	Πραγματικός Πληθυσμός

ΠΥ	Πράσινες Υποδομές
ΣΔ	Συντελεστής Δόμησης
ΣΜΠΕ	Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
ΥΑ	Υπουργική Απόφαση
ΥΖΣ	Υποδομές Ζωτικής Σημασίας
ΥΠΕΝ	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
ΧΕ	Χωρική Ενότητα
ΧΣ	Χωρικό Σύστημα
ΧωΚ	Χώρος Καταφυγής

Άρθρο 10
Έναρξη Ισχύος

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 28 Μαρτίου 2024

Ο Υφυπουργός
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΑΓΑΡΑΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.

- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

Β. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

